73 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 24. januarja 2020

Leto LXXIII, št. 7, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Poljuški uvod Norvežanu Boeju

Včeraj se je na Pokljuki začel štiridnevni tekmovalni program tekem svetovnega pokala. Uvod je dobil Norvežan Johannes Thingnes Boe, najboljši Slovenec je bil Jakov Fak na dvanajstem mestu.

Maja Bertoncelj

Pokljuka – Pokljuka bo do nedelje v znamenju biatlona. Od včeraj potekajo tekme svetovnega pokala. Odprli so jih fantje s posamično preizkušnjo na dvajset kilometrov.

Na startu sta bila tudi najboljša v letošnji zimi Francoz Martin Fourcade in Norvežan Johannes Thingnes Boe, ki se je v svetovni pokal vrnil po odsotnosti, saj je prvič postal oče. Oba sta zadela vseh dvajset strelov, na progi, ki je nekoliko spremenjena in po besedah biatloncev težja, pa je bil nekoliko hitrejši Boe in dosegel novo zmago. Tretje mesto je osvojil Francoz Florent Claude. V boju za čim višje uvrstitve so bili tudi štirje Slovenci, in sicer Jakov Fak, Klemen Bauer, Rok Tršan in Miha Dovžan. Po pričakovanjih je bil najboljši Fak, ki je osvojil 12. mesto. Zgrešil je zadnji, dvajseti strel, kar ga je stalo boja za višja mesta. »Od začetka sem tekmo dobro kontroliral tako na progi kot na strelišču. Zapletlo se je na zadnjem strelskem nastopu, ki je bil slab. Malce sem imel nesreče z nabojem, kar me je vrglo iz ritma. To je zelo velika škoda. Biatlon je šport, kjer se kaznuje vsaka napaka,« je povedal Jakov Fak.

Program Pokljuke se bo nadaljeval z današnjo posamično tekmo deklet (ob 14.15), jutri in v nedeljo pa bo dvojni program (jutri ob 13.15 start štafet mešanih dvojic, ob 15. uri mešanih štafet, v nedeljo ob 12.15 skupinski start moških in ob 15. uri skupinski start žensk). Organizatorji v vseh dneh skupaj na Pokljuki pričakujejo med 15 in 20 tisoč gledalcev.

Jakov Fak (v sredini) je na strelišču zgrešil zadnji, dvajseti strel, ki ga je stal še višje uvrstitve. / Foto: Gorazd Kavčič

Kam s komunalnim blatom

Ker Madžarska, kamor smo izvažali večino slovenskega komunalnega blata, ne potrjuje več novih dovoljenj za izvoz blata, so ga na nekaterih čistilnih napravah že prisiljeni skladiščiti.

Simon Šubic

Kranj – Po odločitvi Madžarske, da ne bo sprejemala več komunalnega blata, se to v nekaterih čistilnih napravah na Gorenjskem že kopiči. Iz Slovenije namreč k sosedom blato s komunalnih čistilnih naprav izvažata podjetji Surovina, ki se ji notifikacija po dostopnih podatkih izteče maja, in Saubermacher Slovenija, ki mu dovoljenje poteče že v drugi polovici februarja. Obe podjetji tako še prevzemata komunalno blato, a le iz tistih čistilnih naprav, ki jim pogodbe še niso potekle.

3. stran

Težave z iskanjem novega prevzemnika komunalnega blata imajo menda tudi na Centralni čistilni napravi Kranj. / Foto: Gorazd Kavčič

Adrijina dovoljenja kupil Rastoder

Družba Air Adriatic poslovneža Izeta Rastoderja je letalska dovoljenja in spričevalo Adrie Airways na javni dražbi kupila za 45 tisoč evrov.

Simon Šubic

Zgornji Brnik – Letalska dovoljenja in spričevalo Adrie Airways v stečaju je na včerajšnji javni dražbi po izklicni ceni 45 tisoč evrov kupila lani ustanovljena družba Air Adriatic ljubljanskega poslovneža Izeta Rastoderja, največjega dobavitelja banan v Sloveniji. Kupec mora v treh dneh podpisati pogodbo, kupnino pa plačati v mesecu dni. Na dražbi sta sicer sodelovali še podjetji Komforia, ki je v lasti istoimenske družbe iz hrvaškega Čakovca, njen direktor pa je Janez Sever, in Dedal Aero, katere direktor je nekdanji Adrijin pilot Dejan Slodej.

8. stran

Priloga:

deželne novice

GORENJSKA

Skrb za brezdomce

Koliko brezdomnih oseb je na Gorenjskem? Kako je poskrbljeno zanje, zlasti v teh mrzlih zimskih dneh? V kranjski enoti CSD Gorenjska ocenjujejo, da je na območju upravne enote Kranj ta čas okrog petintrideset oseb, ki so brezdomne. 4

KRONIKA

Od države terja več kot 50 milijonov evrov

Na kranjskem sodišču so v sredo ekspresno končali obravnave treh odškodninskih zahtevkov v skupni višini skoraj 52,5 milijona evrov, ki jih je nesojeni lastnik gradu Podvin, poslovnež Zlatan Kudić, vložil zoper državo. 14

GG+

Kamnik v političnem trilerju

Nov slovenski film Vsi proti vsem, politična drama z elementi trilerja, je bil skorajda v celoti posnet v Kamniku. Ustvarjalci so bili s pogoji snemanja na kamniških ulicah in s sodelovanjem lokalnih statistov zelo zadovoljni. 18

GG+

Planinstvo je del naše identitete

Slovenski planinski muzej letos obeležuje desetletnico delovanja. V letu, ko praznuje obletnico, smo se pogovarjali z Ireno Lačen Benedičič, direktorico Gornjesavskega muzeja, v okvir katerega sodi tudi planinski muzej. 19

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri in v nedeljo bo pretežno oblačno, možen bo rahel dež.

−1/6 °C

jutri: pretežno oblačno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Valentinov koncert: Za naju!

»Življenje ti daje priložnost, vsakemu vsaj eno možnost,« v najnovejši pesmi Sreča pojejo legendarni Pop Design, zato vam to priložnost ponudimo kar mi. Priložnost, da obudite stare in ustvarite nove spomine. Stari mački glasbene scene bodo v družbi pevke, katere pesmi se vedno dotaknejo duše, Nine Pušlar prav na Valentinov konec tedna obiskali prestolnico Gorenjske in zavzeli oder dvorane na Zlatem polju. Čutni in energični hiti v enem večeru dveh velikih imen slovenske glasbe bodo poskrbeli »Zate« in, kot poje Nina, »Za naju«. Če si vstopnic za koncert po kakšnem neverjetnem naključju še niste kupili, smo se potrudili, da imate priložnost sodelovati v nagradni igri zanjo. Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kje bo 15. februarja 2020 koncert Nine Pušlar in skupine Pop Design? Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 31. januarja, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Pokljuka je središče biatlonskega sveta

Foto: Adrian Pregelj

Pokljuka v teh dneh v osrčju svojih gozdov gosti najboljše biatlonce na svetu. Na idilični kraški planoti se bo zvrstilo šest tekem svetovnega pokala, na katerih bo Televizija Slovenija proizvajalec mednarodnega TV-signala. To pomeni, da proizvedeni signal prek satelitov pošlje vsem medijskim družbam po svetu, ki imajo pravice za predvajanje biatlonskih vsebin. V prihodnjih tednih in mesecih bodo Pokljuki sledile še naslednje tekme na slovenskih prizoriščih: Zlata lisica na mariborskem Pohorju, ženski smučarski skoki na Ljubnem, svetovni pokal v moškem alpskem smučanju v Kranjski Gori ter smučarski poleti v Planici. RTV Slovenija podarja enemu naročniku Gorenjskega glasa otroško didaktično igro – abecedno sestavljanko. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Ali je Pokljuka del Triglavskega narodnega parka? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 31. januarja 2020, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 17. januarja 2020, prejme dve vstopnici za predstavo Profesor Kuzman mlajši Petra Šmitek iz Križ. Nagrajenki čestitamo!

Slovesnost v spomin ustreljenih talcev

Šenčur – Območno združenje Zveze borcev za vrednote NOB Kranj in krajevni borčevski združenji Šenčur in Visoko v sodelovanju z Občino Šenčur v soboto, 25. januarja, ob 11. uri vabijo na spominsko slovesnost ob 76-letnici ustrelitve 40 talcev. Slovesnost bo pri spomeniku talcem, kjer bodo nastopili mešani pevski zbor Kokrški odred Preddvor, učenci Osnovne šole Šenčur in kot slavnostni govornik Igor Kajzer, podpredsednik območne organizacije SD Kranj.

Skupna predvsem inšpektorat in redarstvo

Država že lep čas sofinancira skupne občinske uprave in ponekod v Sloveniji poznamo zelo uspešne primere. Na Gorenjskem se občine povezujejo zlasti na področju medobčinskih inšpektoratov in redarstva ter revizij, ob spremenjeni zakonodaji z zaostritvijo meril pri sofinanciranju pa bo treba razmisliti o širšem naboru nalog.

Danica Zavrl Žlebir

Najpogostejše skupne naloge občinskih uprav so medobčinski inšpektorati in redarstva (slika je simbolična). / Foto: Tina Dokl

Kranj – Ministrstvo za javno upravo z zakonom o financiranju občin že poldrugo desetletje financira delovanje skupnih občinskih uprav. Letos je začel veljati spremenjeni način sofinanciranja, ki omogoča sofinanciranje skupnih občinskih uprav z dosedanjih dveh na najmanj tri občine, višina sredstev države pa je odvisna tudi od nabora nalog, ki jih uprava opravlja. Ena naloga prinese 30-odstotno sofinanciranje, vsaka dodatna še pet odstotkov, pri čemer skupna višina sofinanciranja ne sme preseči 55 odstotkov. V Sloveniji imamo primere uspešnega združevanja občinskih uprav: najstarejša je skupna občinska uprava Spodnjega Podravja, ki združuje kar 22 občin, opravlja pa osem skupnih nalog: na področju urejanja prostora, varstva okolja, urejanja prometa, medobčinskega redarstva, medobčinske inšpekcije, skupne notranje revizijske službe, pravne službe in skupnega proračunskega računovodstva. Letos pa je nastala skupna občinska uprava, ki je pod imenom 5G povezala obljubljanske občine Grosuplje, Ivančna Gorica, Škofljica, Ig in Dobrepolje. S tem bodo občine dosegle maksimalno sofinanciranje iz državnega proračuna, 55 odstotkov.

Tri občine in več nalog

Najpogosteje se občine združujejo na področju inšpektoratov in redarstva, kar velja tudi za Gorenjsko, kjer imajo izkušnje tudi s skupnimi revizijskimi službami. Vprašanja o izkušnjah s skupno upravo, deležu državnega financiranja in o morebitnih načrtih po nadaljnjem združevanju nalog smo naslovili na dve večji gorenjski občini, Jesenice in Mestno občino Kranj.

»Trenutno imajo občine Jesenice, Kranjska Gora, Žirovnica in Gorje ustanovljeno skupno občinsko upravo, Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica (MIR Jesenice), ki opravlja naloge občinske inšpekcije in redarstva. Omenjena organizacija skupne občinske uprave se je izkazala za izjemno učinkovito, kar se kaže v stalnem večanju obsega nalog. MIR Jesenice je bil do konca leta 2019 s strani države sofinanciran v višini 50 odstotkov,« odgovarjajo z Občine Jesenice. »V letu 2020 so stopile v veljavo spremembe državne zakonodaje, ki predvidevajo nove deleže sofinanciranja skupnih občinskih uprav in možnost uvedbe dodatnih nalog, ki se lahko izvajajo v takšni organizacijski obliki. Zaradi vseh okoliščin (sprememba zakonodaje in povečanje obsega nalog) ter predvsem zaradi racionalizacije in optimizacije določenih delovnih procesov se omenjene občine že intenzivno dogovarjajo o morebitnih novih nalogah in kadrovskem obsegu skupne občinske uprave. Po novi zakonodaji država za tri občine in eno nalogo sofinancira trideset odstotkov stroškov, vsaka dodatna naloga pa pomeni pet odstotkov sofinanciranja, vendar največ do 55 odstotkov. V našem primeru (za štiri občine in dve nalogi) to pomeni 35 odstotkov, z morebitnimi novimi nalogami skupne občinske uprave pa bi ta odstotek lahko povečali.«

Skupna inšpektorat in revizija

V okviru Mestne občine Kranj trenutno delujeta dve skupni občinski upravi, in sicer Medobčinski inšpektorat Kranj (MIK) ter Skupna služba notranje revizije Kranj (SSNRK), pa pojasnjujejo v Kranju. »Skupna služba notranje revizije Kranj izvaja naloge notranjega revidiranja za Mestno občino Kranj ter občine Naklo, Preddvor in Tržič, s tem da pokriva delovanje tudi z njihove strani ustanovljenih posrednih proračunskih uporabnikov (javnih zavodov). Trenutno je Skupna služba notranje revizije Kranj s strani države financirana v višini trideset odstotkov v prejšnjem letu realiziranih odhodkov, namenjenih masi plač organa, ter dvajset odstotkov od mase plač za pokrivanje materialnih stroškov organa. Medobčinski inšpektorat Kranj (MIK) je skupna občinska uprava občin ustanoviteljic (Mestna občina Kranj in občine Tržič, Preddvor, Jezersko, Šenčur in Cerklje na Gorenjskem). MIK ima kot službo v sestavi tudi Medobčinsko redarstvo Kranj, kar pomeni, da ima skupna občinska uprava šest občin ustanoviteljic in dve nalogi (inšpekcijo in redarstvo). Na podlagi zakona o financiranju občin je MIK upravičen za sofinanciranje nalog v višini 35 odstotkov v prejšnjem letu realiziranih odhodkov, namenjenih masi plač organa ter dvajset odstotkov od mase plač za pokrivanje materialnih stroškov organa. Ali se bodo skupne občinske uprave MIK in SSNRK združile ter ali bo skupna občinska uprava opravljala še kakšno dodatno nalogo, pa je odvisno od vodstva občin/e.«

Pred tremi leti so o združitvi nalog s področja financ razmišljali v občinah Jezersko in Preddvor, a potem načrt do konca mandata prejšnjih županov ni uspel. O tem, kako je z dogovori v novem mandatu, pa župan občine Jezersko Andrej Karničar pove, da konkretnih dogovorov še ni, se pa o teh možnostih začenjajo pogovori, vendar bo zaradi sprememb v zakonodaji treba razmišljati širše, in ne zgolj o sodelovanju dveh občin. »Ko smo se začeli dogovarjati o skupni upravi občin Jezersko in Preddvor, je država podpirala skupno upravo dveh občin in eno funkcijo. Vmes se je spremenila zakonodaja in je za sofinanciranje države potrebnih več občin in več nalog. Zdaj je še v fazi dogovora, da se nas poveže šest občin z devetimi nalogami, da bi s tem prišli do 55-odstotnega sofinanciranja države,« pa je povedal preddvorski župan Rok Roblek. O tem, katere občine bi se povezale, še ne želi govoriti, saj je za zdaj izražen šele ustni interes. Povezale pa bi se na nalogah financ, okolja in prostora, civilne zaščite, gasilstva ... Pravi, da pripravljajo idejne akte, nato naj bi prišlo do odločitve.

Kam s komunalnim blatom

1. stran

Te pa so več čistilnim napravam potekle že konec lanskega leta. Na drugi strani so se v nekaterih čistilnih napravah, ki jim komunalno blato za zdaj še odvažajo, morali sprijazniti z občutnim skokom cene odvoza, kar se lahko kmalu odrazi tudi v višjih cenah za čiščenje odpadnih voda za končne uporabnike.

»Količine blata, ki ga še vozijo na Madžarsko, so zelo omejene, večina notifikacij je namreč potekla. Ob tem so izvajalci, razen enega, ki se striktno drži pogodbene cene, občutno podražili storitve, tako da te danes dosegajo tudi od 190 do 200 evrov na tono, pred tem pa je cena znašala 65 do 70 evrov na tono. Komunalna podjetja so se tako znašla v zoprni situaciji, ker morajo čim prej poiskati rešitev. Ko pa se rešuje krizna situacija, cena ni tako pomembna, na kar pričakovano reagira tudi trg,« je razložil predsednik zbornice komunalnega gospodarstva pri GZS Sebastijan Zupanc.

Na Madžarsko se je do zdaj po oceni Zupanca izvozilo okoli 85 odstotkov vsega slovenskega komunalnega blata. »Do take situacije je v preteklih letih prišlo, ker je bila Madžarska najcenejša rešitev, kar so bila komunalna podjetja kot javna podjetja dolžna upoštevati. Žal so se s tem opustile vse druge poti. Pred tem se je recimo pri nas blato tudi sušilo in vozilo na sežig v Avstrijo, kar pa je bila dražja rešitev,« je povedal.

Komunalno blato morajo na nekaterih komunalnih čistilnih napravah že hraniti v lastnih skladiščnih kapacitetah. / Foto: Gorazd Kavčič

Komunalna podjetja pripravljajo skupen razpis

Minister za okolje in prostor Simon Zajc je ta teden pojasnil, da ministrstvo pripravlja rešitve za ravnanje s komunalnim blatom doma, znane pa naj bi bile v štirinajstih dneh. Minister se sicer tako kot pri ostalih odpadkih tudi v primeru ravnanja s komunalnim blatom zavzema za samozadostnost, torej za postavitev sistema ravnanja s komunalnim blatom v Sloveniji. Ker pa je za trajno rešitev potreben čas (po ocenah vsaj dve leti), ta ne more rešiti trenutnega problema kopičenja komunalnega blata na čistilnih napravah. V nekaterih komunalnih podjetjih, ki so jim konec leta že potekle pogodbe za odvoz komunalnega blata, so poskušali novega izvajalca pridobiti preko javnih razpisov, a neuspešno, saj se nanje ni javil noben ponudnik. Po besedah Sebastijana Zupanca sta se v taki situaciji med drugim znašli tudi kranjska in škofjeloška komunala. 35 komunalnih podjetjih se je zato zdaj ob sodelovanju zbornice in ministrstva že povezalo in pripravljajo skupen mednarodni razpis. Ali se bo katera druga država odzvala in sprejela slovensko blato, seveda še ni znano.

Kako je na Gorenjskem?

Medtem ko na odgovor Komunale Kranj, kjer so po naših podatkih konec leta tudi ostali brez prevzemnika, še čakamo, pa nam je direktorica Loške komunale Mateja Žumer potrdila, da so z letošnjim letom ostali brez prevzemnika, doslej pa so neuspešno izvedli že dva javna razpisa za končno oskrbo komunalnega blata. »Običajno ga mesečno oddamo v končno oskrbo okoli 90 ton, v januarju pa ga bomo lahko le približno 60 ton,« je pojasnila. Na Centralni čistilni napravi (CČN) Škofja Loka imajo sicer končno oskrbo dehidriranega blata zagotovljeno do konca februarja, kar je še obvladljivo. »Dehidracijo blata bomo na CČN Škofja Loka od začetka marca dalje lahko izvajali le, če nam bo omogočeno oddajati polne zabojnike dehidriranega blata v končno oskrbo, sicer bo stanje zelo problematično. Če ne bo zagotovljena nobena končna oskrba blata iz slovenskih komunalnih čistilnih naprav niti država Slovenija ne bo zagotovila ustrezne začasne lokacije končne oskrbe blata do zgraditve sežigalnice, dehidracija blata ne bo mogoča. Blato se bo zadrževalo v čistilni napravi, to pa pomeni, da se bo blato iz zalogovnika blata prelivalo na vtok CČN Škofja Loka, torej bo čistilna naprava dodatno obremenjevala sama sebe toliko časa, dokler odvečnega blata ne bo toliko preveč, da čiščenje odpadnih voda ne bo več skladno z okoljevarstvenim dovoljenjem in bo neustrezno očiščena odpadna voda iztekala v reko Soro in s tem preobremenjevala okolje,« je razložila Žumerjeva. Loška komunala sicer namerava sodelovati na že omenjenem skupnem javnem naročilu komunalnih podjetij. »Če bo cena končne oskrbe blata v prihodnje višja, kot je bila predvidena ob pripravi Elaborata cen čiščenja odpadnih voda v jeseni 2019, se bo to lahko odrazilo na ceni čiščenja odpadnih voda v prihodnje,« je ob tem napovedala Žumerjeva.

S podobnimi težavami se od konca lanskega leta sooča tudi Komunala Tržič, ki se je prav tako vključila v pripravo skupnega javnega naročila. »Do konca lanskega leta smo oddajali komunalno blato po takrat dogovorjenih cenah, v letošnjem letu pa so cene prevzema blata močno poskočile,« je poudaril direktor Primož Bajželj in dodal, da bo to vplivalo tudi na cene za končne uporabnike. Trenutno so prisiljeni blato skladiščiti. »Naše kapacitete skladiščenja blata zadoščajo za približno mesec dni, tako da je v začetku naslednjega meseca predvidena oddaja blata po višji ceni,« je opozoril.

Pogodba s pooblaščenim prevzemnikom blata je konec leta potekla tudi CČN Domžale - Kamnik. »Na lokaciji je na voljo skladiščni prostor za okoli pol leta in trenutno je na lokaciji tekoča proizvodnja blata enega meseca. Vpliv na ceno čiščenja odpadne vode bo mogoče oceniti po izvedenih ustreznih ukrepih,« je povedala direktorica Marjeta Stražar.

V komunalnih podjetjih v Kranjski Gori, Radovljici in na Jesenicah so razložili, da pri njih prevzem komunalnega blata za zdaj poteka še normalno, reden odvoz pa imajo večinoma zagotovljen do konca maja.

Dobrodelni kamniški odbojkarji

Jasna Paladin

Kamnik – Člani Odbojkarskega kluba Calcit Volley so se tudi lanskega decembra odločili posvetiti dobrodelnosti in s pomočjo navijačev pomagati lokalnemu okolju, tokrat oskrbovancem Doma starejših občanov Kamnik. S prodajo koledarja članskih ekip so zbrali 1100 evrov, s tem denarjem pa si bodo v domu starejših lahko kupili napravo za izvajanje fizioterapij z magnetnim poljem, ki si je želijo že desetletje, saj več kot polovica njihovih oskrbovancev potrebuje najzahtevnejšo zdravstveno oskrbo, a je bil nakup naprave doslej izven dosega njihovih finančnih zmožnosti. Donacijo sta direktorici Doma starejših občanov Kamnik Maji Gradišek in fizioterapevtoma Pavletu Alandžaku ter Janezu Homarju med finalnim obračunom v Pokalu Slovenije predala predsednik OK Kamnik Gregor Hribar in odbojkarica Katja Mihalinec.

KOMENTAR
Urša Peternel

Veliki možakarji in mački

Branko Pirc je resda velik možakar, a ima smisel za delo z živalmi.« Tako je žirovniški župan Leopold Pogačar opisal lastnika zavetišča za zapuščene živali Perun iz Lipc. Sedem zgornjegorenjskih županov je na ponedeljkovi novinarski konferenci enotno stopilo v bran Pircu in zavetišču, v katerem naj bi se po prepričanju nekaterih ljubiteljev živali dogajale številne nepravilnosti. Pirc je zaradi objav v nekaterih medijih in celo groženj, ki naj bi jih bili deležni on, njegova žena in hčerka, napovedal, da bo zavetišče zaprl. Potem ko so mu v bran stopili župani, češ da so z njegovim delom zadovoljni, si je premislil in bo, vsaj za sedem občin Zgornje Gorenjske, delo zavetišča opravljal še naprej. Župani so si oddahnili, saj je skrb za zapuščene živali ena od dolžnosti občin.

A dejstvo je, da je določene nepravilnosti pri delu zavetišča odkrila tudi inšpekcija Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Iz poročila izhaja, da Pirc ni ustrezno vodil evidenc o živalih, da je napačno poročal o številu živali in veterinarskih posegih, da ni aktivno iskal lastnikov za živali, predvsem za mačke. Inšpektorica mu je zato izdala ureditveno odločbo, ob kontrolnem pregledu pa ugotovila, da je zahteve iz odločbe izpolnil.

Prav to, da Pirc za najdene mačke ni iskal novih lastnikov, temveč jih je vračal nazaj v okolje, je eden glavnih očitkov zaščitnikov živali. Iz poročila o delu zavetišča izhaja, da je v letu 2018 od 582 pobranih mačk novim lastnikom oddal 18 mačk, v okolje pa je bilo vrnjenih 517 mačk (ostalo so bile evtanazirane oziroma poginjene mačke). Pirc je pojasnil, da je večina mačk, ki jih pobira po terenu, zelo divjih in nevajenih ljudi. »Ne pobiramo mačk, ki se nam predajo iz naročja, temveč takšne, ki se hranijo pri hišah in niso od nikogar. Ko jo ujameš in zapreš v kletko, si stolče nosek ...« je dejal. Zato jih, ko jih sterilizirajo oziroma kastrirajo, vračajo nazaj v okolje; da mačke po vaseh znajo najti hrano, so se strinjali tudi župani.

V ozadju celotne zgodbe naj bi bila večletna gonja dveh posameznic, ena naj bi bila predsednica društva za zaščito živali, ki naj bi želela prevzeti dejavnost zavetišča. A nobena od njiju se ne želi medijsko izpostavljati, na domnevne nepravilnosti zavetišča opozarjata anonimno ali prek tretjih oseb ... Tudi na našem uredništvu smo prejeli telefonski klic in več elektronskih sporočil o domnevnih nepravilnostih, a s pripisom, da ime pošiljateljice mora ostati 'zaupno' ... Tudi zato v celotni zgodbi ostaja dvom, kakšni interesi se skrivajo v ozadju.

Četudi ni čisto nič narobe, če na vratih (kateregakoli) »velikega možakarja« kdajpakdaj pozvoni inšpektorica ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Skrb za brezdomce

Koliko brezdomnih oseb je na Gorenjskem? Kako je poskrbljeno zanje, zlasti v teh mrzlih zimskih dneh?

Urša Peternel

Kranj – V kranjski enoti CSD Gorenjska ocenjujejo, da je na območju upravne enote Kranj ta čas okrog 35 oseb, ki so brezdomne. V Kranju deluje več programov za pomoč brezdomnim: zavetišče za brezdomce, razdelilnica hrane, program viški hrane ter ambulanta za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, tako imenovana Fajdigova ambulanta.

Zavetišče za brezdomce deluje kot dnevni center z nočno namestitvijo. Lani je bilo v zavetišče vključenih okrog 45 različnih uporabnikov nočne namestitve, v dnevni center pa okrog štirideset. A kot ugotavlja pomočnica direktorice CSD Gorenjska Andreja Valant, vse osebe, ki so brezdomne, ne želijo iti v zavetišče, nekatere pa so bile izključene, ker so kršile hišni red.

Brezdomnim osebam oziroma vsem socialno najbolj ranljivim posameznikom topel obrok zagotavljajo v razdelilnici hrane, dnevno razdelijo več kot devetdeset toplih obrokov. V dopoldanskih urah lahko v tem programu poskrbijo za osebno higieno, se prhajo v kopalnicah, na voljo so jim milo, brisače, se obrijejo, ostrižejo ... V teh prostorih se lahko zadržujejo, družijo, igrajo kakšne igre, berejo ... V Kranju pa deluje tudi program Viški hrane, ki ima od sto do sto dvajset uporabnikov mesečno. Dvakrat tedensko so upravičeni do »suhe hrane«, kot je kruh, jogurti, sadje, zelenjava ... Prostovoljci in zaposleni prevzamejo in donirano hrano po zaprtju trgovskih centrov pripeljejo v prostore na Vodopivčevi 8, kjer jo potem razdelijo med uporabnike. »Naši glavni donatorji so kranjski trgovski centri Mercator, Spar in Tuš, Don-Don, Biotehnični center Naklo, Lidl, Consult Comerce,« so nam povedali.

Posameznikom, ki nimajo zdravstvenega zavarovanja (so se znašli v socialni stiski, nimajo prihodkov in veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja), pa v Kranju pomagajo tudi v tako imenovani Fajdigovi ambulanti. V njej dobijo brezplačno zdravniško pomoč.

Jesenice: bivalni zabojniki

Na Jesenicah so pred leti uredili bivalni zabojnik za brezdomce; ti imajo zagotovljeno spanje in en topel obrok, ki ga prejemajo v Domu dr. Franceta Bergelja. Lani so bile v zabojniku nameščene štiri brezdomne osebe, ena je umrla, tri pa še vedno bivajo v bivalniku. A kot poudarja pomočnica direktorice Anita Bregar, bivalnik za brezdomce brez ustrezne strokovne podpore ter podpornega kadra zaposlenih, zlasti varnostnika, ni ustrezna rešitev problematike brezdomnih. »To se kot problem pojavi predvsem pri osebah, ki imajo veliko socialnih težav, kot so zasvojenost, osebnostne motnje in nasilje, ali zdravstvenih težav, kot so duševne motnje. Pogosto se srečamo z brezdomnimi, ki poleg namestitve potrebujejo tudi zdravniško pomoč oziroma so invalidi in je bivalnik neprimerna namestitev. V namestitev smo prisiljeni, ker ni druge možnosti. V lanskem letu smo tako imeli zaradi namestitve brezdomca, ki je invalid in obenem hud odvisnik, zelo veliko težav,« je povedala Bregarjeva in opozorila tudi na pomanjkanje ustreznih rešitev za brezdomne ženske in za osebe z zelo nizkim socialnim in finančnim statusom, saj nobena od občin nima stanovanj z nižjim standardom in posledično nižjimi stroški. »Pri svojem delu se pogosto srečujemo z osebami in družinami, ki iz različnih razlogov ne zmorejo plačila neprofitnega, kaj šele tržnega najema, in bi bila zanje vsaj začasno zelo ustrezna rešitev bivalna enota. Še posebej nujno bi bilo razmišljati o takih rešitvah na območju občine Jesenice, kjer se pojavlja največ oseb s socialnimi in finančnimi težavami,« je povedala Bregarjeva. Opažajo tudi, da se je lani zaradi pritoka tujih delavcev precej zmanjšala možnost za bivanje v samskem domu.

Osebe, ki so brezdomne, so običajno brez zaposlitve in brez sredstev za preživljanje. Zato uveljavljajo pravico do denarne socialne pomoči, pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje in pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. V primeru, da nimajo lastnega vira, so upravičene do 402,18 evra denarne socialne pomoči.

Foto: Gorazd Kavčič

V razdelilnici hrane v Kranju vsak dan razdelijo več kot devetdeset toplih obrokov. Ne le brezdomcem, temveč tudi ostalim socialno najbolj ranljivim ljudem, tudi upokojencem ...

Škofja Loka: ni prostih bivalnih enot

Tudi v Škofji Loki so v preteklosti problematiko brezdomstva reševali s postavitvijo treh bivalnih zabojnikov na območju bivše vojašnice. Zaradi gradnje vrtca so predlani zabojnike odstranili, stanovalce (v zabojnikih so bivali trije do štirje) preselili v bivalne enote, enega pa v zavodsko varstvo. Ta čas je po ocenah pomočnice direktorice Ivane Košir Erman na območju, ki ga pokriva škofjeloška enota, osem posameznikov brez ustreznega bivališča, so »na cesti« oziroma se zadržujejo pri znancih in v zasilnih bivališčih. »Trenutno na našem območju ni prostih bivalnih enot, kamor bi se te osebe lahko preselile. V sodelovanju s humanitarnimi organizacijami zagotavljamo osnovno oskrbo: večina prejema denarno socialno pomoč, prehrambne pakete, oblačila ... Pri vseh osmih je prisotna tudi problematika odvisnosti. Mlajše usmerjamo v programe za zdravljenje odvisnosti, za kar pa se v lanskem letu ni odločil nihče. Seznanjamo jih tudi z možnostjo bivanja v zavetišču za brezdomce v Kranju, ki je sicer v prvi vrsti namenjen občanom Kranja,« je povedala Ivana Košir Erman.

Tržič: tudi v hostle in sobe

Na območju Tržiča je po podatkih tržiške enote CSD Gorenjska enajst brezdomcev: dva sta »na cesti«, sedem v neprimernih, začasnih bivališčih in dva v zavetišču. Kot je povedala pomočnica direktorice Sabina Jagodnik, jim na centru nudijo informacije in pomoč pri urejanju pravic in namestitve. »V primeru potrebe po takojšnji namestitvi so usmerjeni v zavetišče v Kranju, v primeru prezasedenosti le-tega pa tudi k drugim ponudnikom, celo zasebnikom, kot so hostli, sobe,« je povedala.

Radovljica: lani štiri deložacije

Na območju radovljiške enote CSD Gorenjska so lani obravnavali enega brezdomca, ki ni imel bivališča in ni sprejemal namestitve v zavetišču, en brezdomec je bil nameščen v Zavetišče za brezdomce v Kranju, dva pa sta bivala v neprimernih, začasnih prebivališčih. Obravnavali so tudi štiri postopke deložacije, pri čemer je po besedah pomočnice direktorice Sandre Merdanović pomembno, da se v postopek vključi center in da skupaj z uporabnikom in občino iščejo rešitve za preprečitev deložacije in posledično brezdomstva.

V Kranju v razdelilnico hrane in po viške hrane prihajajo tudi nekateri upokojenci, ki imajo zelo nizke pokojnine. Nekateri zaradi nizkih dohodkov tudi ostanejo brez doma, ugotavljajo na kranjski enoti CSD Gorenjska.

Želijo si Bohinj brez pločevine

V Bohinju si bodo tudi letos prizadevali, da čim več avtomobilov spravijo stran od jezerske sklede in obiskovalcem omogočijo obisk Bohinja z javnimi prevoznimi sredstvi.

Marjana Ahačič

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet je še pred koncem leta v prvi obravnavi potrdil novi občinski odlok o prometnem režimu. Odlok bo nadomestil starega, ki so ga v zadnjem desetletju večkrat spreminjali in dopolnjevali, ter vzpostavil temeljne smernice za oblikovanje prometnega režima ne le na območju Bohinjskega jezera, temveč na celotnem območju občine.

Kot je poudaril župan Jože Sodja, si v Bohinju že dlje časa prizadevajo, da bi čim več prometa spravili stran od jezerske sklede in da bi kar se le da veliko obiskovalcev za transport po Bohinju uporabljalo javni prevoz. Tako so že lani poleti na parkiriščih neposredno ob obali jezera zvišali parkirnino, s čimer so obiskovalce želeli spodbuditi k uporabi drugih prevoznih sredstev namesto osebnih avtomobilov ter parkiranju čim dlje proč od jezera.

Promet za zdaj umirjajo z višjo parkirnino v bližini jezera, možnostjo parkiranja stran od najbolj občutljivih območij in zagotavljanjem čim učinkovitejšega javnega prevoza. V prihodnje, pravi župan, pa bodo morda razmišljali tudi o gradnji parkirne hiše.

Uvedli so tudi dodatne vsakodnevne brezplačne organizirane prevoze z bolj oddaljenih in cenejših parkirišč, pozitivno pa je bil sprejet tudi promocijski dan umirjanja prometa, ko so za en dan za osebna vozila popolnoma zaprli cesto med Ribčevim Lazom in Ukancem. Kot pravi župan, bodo takšne in podobne aktivnosti nadaljevali tudi letos. »Ker gre za državne ceste, se moramo pri tem seveda dogovarjati tudi z državo. Eden od projektov v letošnjem letu bo tako dogovor glede režima na cesti od Ukanca do parkirišča pri slapu Savica, kjer je poleti promet tako gost in parkirišče tako polno, da avtobusi pogosto na njem niti ne morejo obrniti.«

Kot še pravi, bi seveda na dolgi rok največ prometa želeli zadržati že v Bohinjski Bistrici in prevoze za obiskovalce urediti tako, da bi bilo v Bohinju čim manj avtomobilov. Zadeve tako za zdaj urejajo z višjo parkirnino v bližini jezera, možnostjo parkiranja stran ob najbolj občutljivih območij in zagotavljanjem čim učinkovitejšega javnega prevoza, v prihodnje, pravi župan, pa bodo morda razmišljali tudi o gradnji parkirne hiše.

Novi odlok o prometnem režimu bodo svetniki v drugem branju obravnavali na eni od prihodnjih sej. Do takrat bo občinska uprava pripravila tudi cenik parkirnin, ki bodo, kot napoveduje župan, tudi v letošnjem letu nekaj višje kot lani.

Odslej plačljivo parkiranje

Z Občine Tržič sporočajo, da so konec minulega leta na svojem parkirišču na platoju Ljubelj in na parkirišču za avtodome in osebna vozila nad Gorenjsko plažo postavili parkomat.

Danica Zavrl Žlebir

Tržič – »Odločili smo se za postopen prehod na plačevanje, doslej sta bila parkirišče in parkomat tako rekoč v poskusnem obratovanju, v naslednjih dnevih in tednih pa bomo tam poostrili nadzor s službo Medobčinskega inšpektorata in redarstva v Kranju,« pojasnjuje župan Sajovic in dodaja: »Dejstvo je, da je Občina Tržič imela kar znatne stroške s pluženjem, vzdrževanjem, košnjo, pospravljanjem in urejanjem lastniških razmerij na parkirišču. Naj spomnimo, da s tega parkirišča odvažamo tudi odpadke, kar ni zastonj.«

V preteklosti so na tej priljubljeni točki na Ljubelju postavili tudi klopi in mize za počitek. »Zdi se mi prav, da vsi uporabniki nekaj prispevajo, cene za uporabo pa so relativno nizke,« je jasen župan Sajovic. Občina Tržič bo v naslednjih mesecih uvedla tudi možnost nakupa letne vstopnice za parkirišče na Ljubelju, ki bo finančno ugodno in dostopno vsem. »Ob tem je treba tudi povedati, da se na Ljubelju do zapolnitve še vedno lahko parkira na zemljiščih drugih lastnikov, ki še niso opremljena s parkomatom. V skladu z odlokom in zakonom pa so znane tudi oprostitve, da so parkirnine oproščene interventne službe državnih in občinskih organov,« dodaja župan Sajovic.

Digitalne potrebe občin

Škofja Loka – V digitalnem inovacijskem stičišču 4PDIH pripravljajo dvanajst regionalnih delavnic, na katerih se želijo čim bolj seznaniti z dejanskim stanjem in potrebami na področju digitalizacije v občinah. Na Gorenjskem bo delavnica o tej temi potekala februarja v Škofji Loki.

V spomin

Dušan Balderman

(1945–2019)

Minilo je leto dni, odkar smo se konec januarja 2019 slovenski košarkarski veterani poslovili od svojega dolgoletnega prijatelja, košarkarja in arhitekta Dušana Baldermana iz Škofje Loke.

Že v rani mladosti se je zapisal igri pod koši, saj je stanoval v Puštalu, tik ob igrišču. Začel je kot pionir in mladinec, zelo zgodaj pa je visokorasli mladenič zaigral v članski ekipi Sore, kasneje v Kroju Škofja Loka. Po končani srednji šoli je študij nadaljeval na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani in ga uspešno končal, si ustvaril družino in se posvetil poklicu. V prostem času je rad planinaril, jadral, igral v pihalni godbi in ubrano zapel.

V letu 1998 se je vključil v veteransko ekipo, v kateri so igrali tudi nekdaj znani slovenski košarkarji. Udeležili so se več evropskih in svetovnih prvenstev, leta 2001 pa so v Ljubljani postali svetovni prvaki v kategoriji M 50+.

Po odhodu v pokoj je še vedno našel čas za košarko, posvetil se je novemu konjičku – likovnemu ustvarjanju. Posebej so ga privlačile stvaritve, ki jih je oblikoval iz naplavin, nabranih na prodišču Poljanske in Selške Sore: kamnov, koščkov lesa, kovine, stekla, porcelana.

Vrsto let nas je navduševal tudi z odličnimi fotografijami, saj je bil fotoaparat njegov stalni spremljevalec na tekmah doma in v tujini, pri hoji po sredogorju in drugih srečanjih. Bili smo deležni njegovih pohval, včasih tudi kritik, za vsakogar je našel spodbudne besede.

Baldi, v imenu slovenskih košarkarskih veteranov se ti zahvaljujem za vse lepe trenutke, ki smo jih preživeli skupaj, in za vse, kar si dobrega storil za slovensko in škofjeloško košarko.

Ohranili te bomo v trajnem spominu.

Franjo Modrijan

Bitka gradbincev za drugi tir

Za posel se skupaj s še dvema partnerjema poteguje tudi Gorenjska gradbena družba.

Simon Šubic

Kranj – Družba 2TDK je na razpisu za glavna dela na drugem tiru na odseku od Divače do Črnega Kala prejela petnajst ponudb, od Črnega Kala do Kopra pa štirinajst. Na razpisu za dela, ki so v obeh sklopih skupno ocenjena na 700 milijonov evrov, sodeluje tudi pet slovenskih podjetij, med njimi tudi Gorenjska gradbena družba, ki se kot vodilni partner za posel poteguje skupaj s češkim Metroslavom in novomeškim CGP. Poleg slovenskih podjetij so sicer ponudbe oddala še kitajska, turška, italijanska, avstrijska in švicarska podjetja. Direktor 2TDK Marko Brezigar je napovedal, da bodo v 90 dneh izbrali sposobne ponudnike in izdali sklep o izbiri. Sledila bo druga faza, v kateri bodo sposobni ponudniki pozvani, naj oddajo ceno. Po najbolj optimističnem scenariju naj bi bili izvajalci izbrani septembra.

BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO
STRAHINJ 99, 4202 NAKLO
www.bc-naklo.si

»V času mojega šolanja na BC Naklo sem med drugim sodeloval v projektih YOURALPS (Interreg Alpski prostor) in NAT2CARE (Interreg Italija-Slovenija). Aktivnosti so potekale na območjih Nature 2000 v Sloveniji in tudi v Italiji. Rdeča nit vseh terenov je bila biodiverziteta, voda in njena kakovost. Doživel sem tudi bolj formalen pristop k tematiki v Morbegnu v Italiji. V čast mi je bilo učiti se z velikimi strokovnjaki na tem področju, obenem so se mi ob njihovih spoznanjih postavljala nova vprašanja, ki so mi dala misliti. Šlo je za tematike, za katere še ne najdemo odgovorov v knjigah, saj je problematika popolnoma sveža. Tak način poučevanja mi je pisan na kožo, saj je vsako spoznanje, do katerega prideš sam, vredno stokrat toliko kot tisto s knjige, kot na pamet naučena misel.«
Jernej Grubar, dijak Srednje šole BC Naklo, smer naravovarstveni tehnik

»Sem izredni študent hortikulture. Pozitivno presenečen nad kakovostjo študija in odličnimi predavatelji ter nasploh nad izvirnimi projekti, ki jih Center omogoča in izvaja. Tudi s sošolci smo se zelo ujeli, tako da sem vesel, da lahko obiskujem Biotehniški center Naklo.«
Mark Mandy, študent Višje strokovne šole BC Naklo, smer hortikultura

PRISRČNO VABLJENI NA INFORMATIVNE DNEVE BIOTEHNIŠKEGA CENTRA NAKLO

petek, 14. 2. 2020, ob 9.00 in ob 15.00 – Srednja šola in Izobraževanje odraslih,
ob 17.00 – Višja strokovna šola,
sobota, 15. 2. 2020, ob 9.00 – Srednja šola in Izobraževanje odraslih,
ob 11.00 – Višja strokovna šola,
marec 2020, termini za En dan dijak na Srednji šoli in gimnaziji BC Naklo na www.bc-naklo.si

Dijaki in mentorji, študentje in predavatelji vas bodo popeljali skozi šolske prostore, delavnice in vam predstavili izobraževalne programe:

SREDNJE ŠOLE:
- Strokovna gimnazija
- Živilstvo in prehrana
- Kmetijstvo
- Hortikultura
- Naravovarstvo

VIŠJE STROKOVNE ŠOLE:
- Hortikultura
- Upravljanje podeželja in krajine
- Naravovarstvo
(redni in izredni študij)

IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH
V vse izobraževalne programe se lahko vpišete tudi odrasli. Izvajamo številne aktualne in praktično naravnane TEČAJE ter STROKOVNE SEMINARJE.

Spomnili so se Šeliga

Vilma Stanovnik

Kranj – Minulo sredo je minilo 16 let od smrti pisatelja, dramatika, esejista in politika Rudija Šeliga, s položitvijo venca ob njegov kip v Prešernovem gledališču pa so se ga spomnili tudi člani kranjskih Socialnih demokratov Slovenije.

»Rudi Šeligo je imel izjemno veliko vlogo v času slovenske osamosvojitve in v času demokratizacije, saj je bil takrat predsednik Društva slovenskih pisateljev. Kasneje je bil tudi poslanec v osamosvojitveni skupščini in nekaj let kasneje tudi minister za kulturo. Še pred osamosvojitvijo je v okviru Društva slovenskih pisateljev ter nekaterih kulturnih revij sooblikoval temelje slovenske osamosvojitve. Prav tako je sodeloval pri pisanju slovenske ustave, oziroma kot se je takrat reklo – »pisateljske« ustave. Meni je žal, da ni bila ustava sprejeta v obliki, kot smo jo pisali takrat. Marsikatera rešitev v njej je bila boljša, med drugim je predvidevala večinski volilni sistem in uveljavljanje odgovornosti za izvoljene funkcionarje,« je povedal predsednik MO SDS Kranj Branko Grims in dodal, da je vloga Rudija Šeliga kot pisatelja, pesnika in esejista izjemna in je zaznamovala slovensko kulturo za vse čase.

Čeprav je bil Rudi Šeligo rojen na Hrvaškem, je večino življenja prebival v Sloveniji, nazadnje v Kranju, kjer je bil tudi predavatelj na Visoki šoli za organizacijo dela. Šeligo je bil častni občan Kranja in dobitnik velike Prešernove plakete Mestne občine Kranj.

Ob obletnici smrti so se Rudija Šeliga s polaganjem venca spomnili člani SDS Kranj Branko Grims, Saša Kristan, Joško Koporec, Iztok Jenko in Darko Jarc. / Foto: Tina Dokl

O razvoju komunikacije, jezika in govora

Medvode – V Klubu Jedro v Medvodah bo jutri, 25. januarja, ob 18. uri predavanje Nine Kozamernik z naslovom Razvoj komunikacije, jezika in govora od rojstva do šole. Otrokov razvoj komunikacije, jezika in govora je marsikomu samoumeven – dokler se kje ne zatakne. Na predavanju bodo predstavljeni tudi mejniki razvoja komunikacije, jezika in govora od rojstva do vstopa v šolo.

Potrebna tudi obnova ostrešja

Pri obnovi Bucelleni-Ruardove graščine se je izkazalo, da je potrebna tudi celovita obnova ostrešja. Dela se bodo zavlekla do novembra, dodatni stroški pa so ocenjeni na 413 tisoč evrov.

Urša Peternel

Jesenice – Ena največjih investicij ta čas v jeseniški občini je obnova Bucelleni-Ruardove graščine. Izvajalec je Kolektor Koling, ki je dela začel predlani. Po prvotnih načrtih bi se obnova morala zaključiti v prvih mesecih letošnjega leta, a se bodo dela zavlekla. Izkazalo se je namreč, da je tudi ostrešje graščine tako dotrajano, da bo potrebna celovita obnova, ta čas se pripravljajo na izvedbo novega lesenega ostrešja. Po novem terminskem planu naj bi se tako investicija zaključila novembra, dodatni stroški pa so ocenjeni na nekaj več kot 413 tisoč evrov. Prvotno je bila investicija ocenjena na 2,2 milijona evrov, pri tem pa je Občini Jesenice uspelo pridobiti sofinanciranje s strani Evropske unije iz Kohezijskega sklada v višini 152 tisoč evrov ter dodatnih 165 tisoč evrov sofinanciranja s strani Republike Slovenije.

V sklopu del bodo poskrbeli za statično sanacijo in ojačitev obstoječe nosilne konstrukcije, izboljšanje energetske učinkovitosti objekta, obenem pa izvedli konservatorsko-restavratorska dela. Vsa dela so usklajena z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj.

»Cilj investicije je obnova objekta, ki bo omogočala kvalitetno ureditev muzejskih prostorov in delovanja Gornjesavskega muzeja Jesenice, hkrati pa tudi ohranitev in predstavitev čim bolj avtentičnega stanja objekta, ki je v jeseniški zgodovini še kako pomemben. To njegovo pomembnost – ne le za lokalno okolje, temveč tudi širše – je prepoznala tudi država, ki je v preteklem letu celotno fužinarsko naselje Stara Sava razglasila za kulturni spomenik državnega pomena,« so povedali na Občini Jesenice.

Stavba iz 16. stoletja je kulturni spomenik državnega pomena in je bila nazadnje obnovljena med letoma 1972 in 1976. V potresu leta 1998 je bila močno poškodovana. Občina je postopoma pridobivala dokumentacijo za obnovo, celovita obnova se je začela predlani.

Obnova celotnega območja Stare Save se je začela leta 1996. Doslej so obnovili Kasarno, Kolpern, tri trge, zidove plavža in pudlovke. Vrednost dosedanjih vlaganj v območje je okrog štiri milijone evrov, od tega so pridobili skoraj polovico sredstev sofinanciranja.

Vojaški gorniki v Poljčah

Člani Združenja vojaških gornikov Slovenije so na občnem zboru sklenili, da bo združenje še naprej vodil Slavko Delalut.

Marjana Ahačič

Poljče – V soboto so se v Natovem centru odličnosti za gorsko bojevanje v Poljčah na letnem programsko-volilnem občnem zboru srečali člani Združenja vojaških gornikov Slovenije. Tokrat so na srečanju volili organe združenja in sklenili, da bo organizacijo še naprej vodil dosedanji predsednik Slavko Delalut. Stari - novi predsednik Slavko Delalut je v uvodu predstavil glavne aktivnosti združenja v preteklem letu ter pohvalil dobro sodelovanje organizacije s Slovensko vojsko, posebej z Natovim centrom odličnosti za gorsko bojevanje v Poljčah ter 132. gorskim polkom Slovenske vojske na Bohinjski Beli. V organizaciji, ki šteje trenutno 350 članov, negujejo spomin na padle in umrle vojake v gorah; s tem namenom so lani uvedli dan spomina na umrle člane. V Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli pa je prav tako od lani v spominski sobi na ogled zbirka predmetov, ki jih je združenju podarila družina legendarnega vojaškega gornika in poveljnika polkovnika Franca Jernejca - Milčeta. Ob tem skrbijo tudi za to, da svoje znanje prenašajo na mlajše rodove, je poudaril predsednik Slavko Delalut.

Na srečanju so podelili tudi priznanja, štiri bronaste in eno srebrno medaljo Zveze vojaških gornikov Slovenije. Bronasto medaljo so prejeli: Ivan Hovnik, Stanko Krenker, Miro Meglič in Milan Pregelj, srebrno pa Dušan Volmajer. »Letošnji prejemniki medalj so s svojim delom in prizadevnostjo nedvomno zelo pripomogli k uspešnemu delovanju in večji prepoznavnosti Združenja vojaških gornikov tako doma kot v tujini. Po njihovi zaslugi in z njihovim požrtvovalnim delom se je delo združenja še okrepilo in tudi na ta način prispevalo k uresničevanju poslanstva in vrednot, ki jih združenje skrbno neguje. Aktivni so bili na vseh področjih – na področju kulture, mednarodnega sodelovanja, pohodništva in negovanja domoljubja ter ohranjanja zgodovinskega spomina na padle in umrle v gorah,« je zapisano v obrazložitvi priznanj.

Nagrajenci Milan Pregelj, Miro Meglič, Ivan Hovnik, Stanko Krenker in Dušan Volmajer ter predsednik Združenja vojaških gornikov Slovenije Slavko Delalut (vsredini)

Na smučišču Rudno za zdaj zadovoljni

Smučišče so zasnežili, sedaj upajo še na ugodne vremenske razmere.

Ana Šubic

Železniki – Medtem ko višjeležečim smučiščem v tej zimi pri izdelovanju umetnega snega nagaja tudi temperaturna inverzija, jim je na manjšem smučišču Rudno pri Železnikih na petsto metrih nadmorske višine uspelo zagotoviti dovolj umetnega snega. A tudi tam pogoji za umetno zasneževanje niso bili lahki. Kot pravi Mirko Gartner, predsednik Športnega društva (ŠD) Buldožerji, ki upravlja smučišče, v tej zimi ni bilo daljšega zelo hladnega obdobja, zato so izkoristili prav vsak dan, ki je prinesel dovolj nizke temperature. Krajšo, 70-metrsko otroško vlečnico, ki so jo postavili pred to sezono, so pognali sredi decembra, pred novim letom pa so odprli še daljšo tristo metrov dolgo progo. »Za zdaj smo zadovoljni. Smučišče nam je uspelo zasnežiti, vreme pa je stabilno in suho. Če bo ostalo podobno kot doslej, bomo dosegli zastavljeni plan,« je pojasnil Gartner.

Na manjšem smučišču na Rudnem pri Železnikih jim je uspelo izdelati dovolj umetnega snega. / Foto: arhiv ŠD Buldožerji

Smučišče na Rudnem je še posebej znano po smučarskih tečajih. »V tej zimi je naš tečaj že opravilo 80 otrok. Smučarsko znanje sedaj nabira tretja skupina tečajnikov, tečaj pa načrtujemo tudi med zimskimi počitnicami. Omeniti velja še 120 otrok v tečaju Športnega društva Dražgoše,« je pojasnil predsednik ŠD Buldožerji, pod okriljem katerega deluje tudi alpska šola z 58 otroki. Dodal je še, da so dobro obiskani tudi petkovi večerni treningi, na katerih se rekreativni smučarji preizkusijo v vožnji med vratci z merjenjem časa. Jutri, v soboto, pa jih že čaka prva od treh veleslalomskih tekem za pokal Rudna.

Prevzeli novo avtocisterno

Janez Kuhar

Cerklje – V sredo so gasilci Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cerklje prevzeli novo gasilsko avtocisterno AC 35/100, pri tem so bili poleg vodstva društva na čelu s predsednikom Primožem Močnikom navzoči še predsednik in poveljnik Gasilske zveze Cerklje Blaž Kaplenik in Metod Kropar ter župan občine Cerklje Franc Čebulj.

Nova avtocisterna ima prostora za deset kubičnih litrov vode in vso pripadajočo opremo ter je v prvi vrsti namenjena za zagotavljanje zadostne količine vode za požarišče. Vrednost novega vozila je skoraj tristo tisoč evrov, od tega je 75 odstotkov denarja prispevala Občina Cerklje, preostali denar pa so zbrali skupaj z donacijami in prostovoljnimi prispevki. Predsednik PGD Cerklje Primož Močnik se je za to zahvalil Občini Cerklje, županu Francu Čebulju, občinskemu svetu, Gasilski zvezi Cerklje, donatorjem in vsem, ki so darovali prostovoljne prispevke. Uradni prevzem novega gasilskega vozila bo v prihodnjih mesecih na posebni slovesnosti.

V sredo so v Cerkljah domači gasilci ob navzočnosti župana Franca Čebulja in gostov Gasilske zveze Cerklje slovesno prevzeli novo gasilsko avtocisterno.

Prostori za gorske reševalce

Danica Zavrl Žlebir

Tržič – V spodnjih prostorih nekdanje upravne stavbe Komunalnega podjetja Tržič bo ministrstvo za obrambo uredilo nove sodobne prostore za potrebe Gorsko reševalne službe iz Tržiča. Pred kratkim je v Pristavi potekala primopredaja prostorov med občino in ministrstvom. »Želimo si, da bi bilo v nadaljevanju v teh prostorih tudi volišče in morda tudi občasna srečanja sveta krajank in krajanov krajevne skupnosti Pristava,« je ob tem dejal tržiški župan Borut Sajovic. »Potem ko se je Gorska reševalna služba znašla v težavah, ji je občina priskočila na pomoč in od komunalnega podjetja smo iz sredstev proračuna za okrog 70 tisoč evrov odkupili prostore, ki jih sedaj prenašamo na državo. Ta jih bo s svojimi sredstvi kot lastnik obnovila. Računamo, da bo približno enak znesek potreben tudi za obnovo in potem bo na primerni lokaciji status službe, ki zapušča Policijsko postajo Tržič, dolgoročno rešen.«

DEUTSCH ORDENS KRANKENHAUS friesach

A.Ö. KRANKENHAUS DES DEUTSCHEN ORDENS FRIESACH GMBH

St. Veiter Straße 12 • A-9360 Friesach/Breže
TEL. +43 (0) 4268 2691 - 0
FAX +43 (0) 4268 2691 - 2103
office@dokh.at • www.dokh.at

Splošna bolnišnica A. Ö. Krankenhaus des Deutschen Ordens Friesach GmbH s 380 zaposlenimi v Brežah na severu avstrijske Koroške ima pet specialističnih oddelkov – interna medicina z akutno geriatrijo, splošna kirurgija, ortopedija/travmatologija, nezgodna kirurgija, anesteziologija in intenzivna medicina ter radiologija. Zaradi stalnega razvoja svoje dejavnosti iščemo zdravnike in zdravnice na različnih specialnih področjih. Nudimo vam odlične možnosti napredovanja. Takoj zaposlimo:

ZDRAVNICE/ZDRAVNIKE SPECIALISTE ZA ANESTEZIOLOGIJO IN INTENZIVNO MEDICINO
(FACHÄRZTINNEN/FACHÄRZTE ANÄSTHESIE UND INTENSIVMEDIZIN)
Vaše delovne naloge:
• izvajanje splošnih narkoz, celovita in periferna področna anestezija (sonografska)
• interdisciplinaren pristop oskbe bolečin
• interdisciplinarni nadzor intenzivne nege (2)
• izobrazba in uvajanje mladih zdravnic in zdravnikov
• sodelovanje v lastnem oddelku za dežurne zdravnike

ZDRAVNICE ASISTENTKE/ZDRAVNIKE ASISTENTE ZA ANESTEZIOLOGIJO IN INTENZIVNO MEDICINO
(ASSISTENZÄRZTINNEN/ASSISTENZÄRZTE ANÄSTHESIE UND INTENSIVMEDIZIN)
Vaše delovne naloge:
• izvajanje delovnih nalog pod strokovnim vodstvom v skladu z izobraževalnim katalogom
• interdisciplinaren pristop oskbe bolečin

ZDRAVNICE/ZDRAVNIKE SPECIALISTE ZA INTERNO MEDICINO
(FACHÄRZTINNEN/FACHÄRZTE INNERE MEDIZIN)
Vaše delovne naloge:
• samostojno izvajanje diagnoz in oskrba pacientov v ambulanti in splošni kliniki
• sodelovanje z vsemi oddelki celotne ustanove
• izobrazba in uvajanje mladih zdravnic in zdravnikov

ZDRAVNICE ASISTENTKE/ZDRAVNIKE ASISTENTE ZA INTERNO MEDICINO
(ASSISTENZÄRZTINNEN/ASSISTENZÄRZTE INNERE MEDIZIN)
Vaše delovne naloge:
• izvajanje delovnih nalog pod strokovnim vodstvom v skladu z izobraževalnim katalogom
• delo tudi ponoči in za konec tedna

ZDRAVNICE/ZDRAVNIKE SPECIALISTE ZA SPLOŠNO KIRURGIJO ZA DELO V DNEVNI IN SPLOŠNI KLINIKI
(FACHARZT/OBERARZT ALLGEMEINCHIRURGIE FÜR TAGES- UND WOCHENKLINISCHE EINGRIFFE)
Vaše delovne naloge:
• izvajanje posegov v ambulanti in splošni kliniki (posegi v predelu trebuha, krčne žile ...)
• izvajanje različnih diagnoz in ustrezna terapija

ZDRAVNICE ASISTENTKE/ZDRAVNIKE ASISTENTE ZA SPLOŠNO KIRURGIJO ZA DELO V DNEVNI IN SPLOŠNI KLINIKI
(ASSISTENZARZT ALLGEMEINCHIRURGIE FÜR TAGES- UND WOCHENKLINISCHE EINGRIFFE)
Vaše delovne naloge:
• izvajanje delovnih nalog pod strokovnim vodstvom v skladu z izobraževalnim katalogom
• asistenca pri operacijah in uvajanje v različne operacijske tehnike

Nudimo vam:
• 14 plač letno, mesečna plača brez dodatkov za zdravnice/zdravnike specialiste najmanj 5.700,00 EUR bruto, za zdravnice asistentke/zdravnike asistente najmanj 3.500,00 EUR bruto, plus dodatna plačila iz dodatnega zdravstvenega zavarovanja in za nočno službo
• v primeru boljše kvalifikacije in ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi več
• nudimo vam stanovanje (v prvem letu brezplačno) oz. možnost bivanja v bližini ter tudi varstvo otrok
• v primeru zaposlitve vam nudimo tudi finančno podporo pri nemškem tečaju

Veselimo se vaše vloge:
Dr. Ernst Benischke, MBA, odgovorni zdravnik in poslovodja
e-pošta: **ernst.benischke@dokh.at** oz. telefon **++43 4268 2691 2102**

Arkont Ges.m.b.H., Igelmoosweg 26, A-9711 Paternion

MARMOR GRANIT BINDER

Kamnoseštvo v Vrbi (Velden) na avstrijskem Koroškem, **samo 30 kilometrov od Jesenic**, zaposli

sodelavca v delavnici m/ž
(Werkstattmitarbeiter)

Delo obsega razrez različnih kamenih površin na polavtomatski žagi. Od vas pričakujemo tehnično razumevanje, sposobnost rezanja kamenih površin po načrtih, samostojnost, natančnost in osnovno znanje nemščine. Delo 38,5 ure na teden. Plača po dogovoru.

Prosimo, javite se nam na:
office@marmor-binder.at oz. **0043 664 135 46 49**

www.marmor-binder.at

Arkont Ges.m.b.H., Igelmoosweg 26, A-9711 Paternion

Adrijina dovoljenja kupil Rastoder

1. stran

Omenjena dražitelja cene nista skušala dvigovati, smo izvedeli. Ruskih vlagateljev, ki so se omenjali v zadnjih dneh, pa ni bilo med dražitelji.

Predstavnica Air Adriatica po končani dražbi ni bila na voljo za izjavo, v preteklosti pa so mediji poročali, da želi Rastoder z novo letalsko družbo vstopiti na trg poslovnega najema letal. A dovoljenja in spričevalo Adrie Airways bo novi lastnik lahko uporabljal le, če bo pravočasno, do konca septembra, odpravil neskladja, ki so nastala po preklicu operativne licence in začetku stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj Janez Pustatičnik je pojasnil, da je bila predmet včerajšnje prodaje poslovna celota s spričevalom in dokumenti, ki bodo kupcu po odpravi neskladij omogočili letenje oziroma nadaljevanje letalskih operacij. Gre predvsem za pridobitev ustreznega kadra in pripravo vsega potrebnega za vzdrževanje letal in drugih operacij, ki so za letalske prevoznike zelo specifični.

Janez Slodej, nekdanji pilot Adrie Airways / Foto: Simon Šubic

Stečajni upravitelj Janez Pustatičnik / Foto: Simon Šubic

»Kupec ne more zdaj nikjer pristati, ker ne leti. Najprej mora vzpostaviti vse potrebno. Skrajni rok, da se v Nemčijo sporoči, ali se bo poletna sezona izvajala, je do 31. januarja, enako tudi na Nizozemsko,« je razložil Pustatičnik. Ali bo izkoristil članstva, ki jih je imela Adria Airways v različnih organizacijah, bo odločitev kupca, ki bo imel tudi možnost najema preostalega premoženja Adrie (blagovna znamka, poslovna stavba, oprema), dokler to ne bo prodano, je dodal.

Eden od dražiteljev, nekdanji Adrijin pilot Dejan Slodej, je po končani dražbi povedal, da so imeli v družbi Dedal Aero interes za nakup Adrijinih dovoljenj, a ne po tako visoki ceni. »Če se primerjamo z Litvo, tam delujeta dve letalski družbi, ki sta večji od bivše Adrie Airways. Delujeta zelo pozitivno, ena od družb je eden boljših zaposlovalcev,« je dejal. Z drugačnim poslovanjem bi bila lahko po njegovem mnenju uspešna tudi Adria. Denarni tok je velik, marža je sicer zelo majhna, tako da je treba biti pazljiv, a prepričani so, da se da, je dejal. »Adria je bila samopostrežna, zadnje čase pa zelo v akciji,« je še dodal.

Stečajni upravitelj Janez Pustatičnik je napovedal, da je prva naslednja naloga priprava otvoritvenega poročila in načrta poteka stečajnega postopka, v teku pa je tudi preizkus terjatev. Samo prednostnih terjatev je lahko za dvanajst milijonov evrov, če so jih vsi zaposleni prijavili v obsegu, kot se pričakuje, je razložil. Ko bodo vse prijavljene terjatve, teh je okoli 2800, pregledane in preizkušene ter bo nedvomno, da ni kakšne zastavne pravice, potem bo šla v prodajo tudi blagovna znamka, do tedaj pa jo kupec dovoljenj lahko najame in uporablja.

Glede preostale stečajne mase je Pustatičnik ocenil, da sta stavba Adrie Airways in stavbna pravica vredni več milijonov evrov, uradna cenitev pa sicer še ni znana. Vrednost simulatorja letenja je ocenjena na 95 tisoč evrov, na prodaj bo tudi veliko rezervnih delov, ki se nahajajo na različnih lokacijah po svetu, po internih ocenah pa je njihova vrednost višja od milijona evrov. »Precej je seveda odvisno, kaj bo pokazal trg. Zanimanje so nekateri že pokazali,« je dejal. Adria ima tudi precej svojih terjatev do upnikov, kar nekaj – več kot milijon evrov – jih je stečajni upravitelj s sodelavci tudi že izterjal.

Pustatičnik pričakuje, da bo stečajni postopek, ki se je začel 30. septembra lani, dolgo potekal, odvisno je tudi od vloženih tožb in prerekanja terjatev. »Zagotovo ne bo stečaj končan v letu dni, ampak saj vidite, da gre že po obsegu terjatev za enega večjih stečajev v zadnjem obdobju, če ne že največjega.«

Na smučišču Senožeta v Bohinju tudi nočna smuka

Marjana Ahačič

Srednja vas v Bohinju – Člani Športnega društva Srednja vas bodo v teh dneh zaključili s pripravo celotnega smučišča Senožeta, priljubljenega družinskega smučišča v Srednji vasi v Bohinju. Kot je povedal predsednik društva Jože Gumzej, so člani društva za pripravo snega s snežnimi topovi žrtvovali mnoge noči in tako jim je uspelo na smučišču ustvariti pravo zimsko vzdušje. »Otroška vlečnica je v pogonu že skoraj ves mesec, večja pa obratuje tudi že nekaj časa, čeprav smučišče še ni v celoti zasneženo. Upam, da bo v nekaj dneh pokrito do vrha, in prepričan sem, da tako dobre smuke ni daleč naokrog,« je povedal Gumzej. V sklopu smučišča je urejene tudi slabega pol kilometra tekaške proge in drsališče. Smučišče obratuje od 9. do 16. ure, ob petkih in sobotah je med 18. in 21. uro odprto za nočno smuko. Takrat je osvetljena tudi tekaška proga.

Na smučišču v Srednji vasi kljub letošnji zeleni zimi vlada pravo zimsko vzdušje.

Razpis za izbiro izvajalca

Težko pričakovana obnova prvega odseka na cesti Trebija–Sovodenj, ki so jo napovedovali že za konec leta 2018, naj bi se po pričakovanjih začela letos jeseni.

Mateja Rant

Sovodenj – Predvidoma jeseni naj bi začeli obnovo ceste ter sanacijo brežin in zidov na dveh odsekih ceste od Trebije do Sovodnja, na kar prebivalci čakajo že več kot desetletje. Naložba bo skupaj vredna skoraj devet milijonov evrov. Za prvi odsek ta čas po navedbah republiške direkcije za infrastrukturo potekajo odkupi potrebnih zemljišč. Prav tako je že v pripravi razpis za izbiro izvajalca gradbenih del, ki bo predvidoma objavljen prihodnji mesec.

»Ocenjena vrednost gradbenih del, ki se bodo predvidoma začela letos jeseni, je 6,4 milijona evrov,« so pojasnili na direkciji za infrastrukturo in dodali, da bodo natančen rok za izvedbo del določili z razpisno dokumentacijo, po pričakovanjih pa naj bi dela končali v začetku leta 2023. Tudi za drugi odsek, na katerem bodo prav tako poskrbeli za sanacijo zidov in brežin ter rekonstrukcijo ceste, so že skoraj končali dopolnitev projektne dokumentacije in usklajevanje projektnih rešitev z upravljavci vodotoka. Začetek gradnje na tem odseku je predviden v začetku leta 2024, so pojasnili pri direkciji. O spremembah v projektu so se po besedah župana občine Gorenja vas - Poljane Milana Čadeža dogovorili na sestanku s predstavniki direkcije konec preteklega leta. »Cesta se namreč umešča v ozko dolino, kjer se je nekajkrat že zgodilo, da so se stoletne vode razlile prek roba cestišča. Zato je bilo treba predvideti še dodatne ukrepe pri projektiranju in izvedbi, da ne bi prišlo do prekomernega razlivanja ob visokih vodah.« Zato računa na razumevanje tudi pri prebivalcih, ker se je glede na prvotne obljube rok za začetek del nekoliko zamaknil.

Na obnovo ceste proti Sovodnju čakajo že več kot deset let. / Foto: Tina Dokl

Priložnost za dijake in podjetja

Na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik so že četrto leto zapored pripravili karierno tržnico.

Jasna Paladin

Kamnik – Kako zelo pomembno je povezovanje dijakov s podjetji iz lokalnega okolja, ki bodo nekdaj njihovi delodajalci, se na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik (GSŠRM) zavedajo že vrsto let. Sprva so svoje potrebe dijakom predstavljala podjetja, združena v Podjetniškem klubu Kamnik, zadnja štiri leta pa se jim pridružujejo še druga, skupaj s številnimi fakultetami, ki v tem obdobju v svoje vrste vabijo bodoče študente.

»Odziv podjetij in fakultet je vsako leto boljši, učinek karierne tržnice pa opažamo tudi pri svojih dijakih, ki si želijo spoznati več praktičnih potreb trga dela in možne izobrazbe, ki jih čaka,« nam je povedala šolska svetovalna delavka Darinka Vrhovec. Dijaki so v šolski avli in posameznih učilnicah lahko prisluhnili predstavitvam 22 fakultet in podjetij, med njimi tudi Elektrine, Inrterblocka, Metal profilov, Iskre Mehanizmi, Jate, Term Snovik, Policije in drugih.

Kamniška in okoliška podjetja na karierni tržnici iščejo bodoče štipendiste in morebitne zaposlene.

»Škoda je, da so informativni dnevi namenjeni večinoma le tretjim in četrtim letnikom, saj bi bilo za nas lažje, če bi se z možnimi fakultetami in predvsem podjetji lahko spoznali tudi že v nižjih letnikih. Dve leti za tako pomembne življenjske odločitve sta premalo. Ta karierna tržnica je zato super. Res je zanimivo,« nam je povedala Maja Vezenkova iz prvega letnika ekonomske šole GSŠRM.

Poostren nadzor nad ekološkimi otoki

Jasna Paladin

Kamnik – Občina Kamnik in občinski koncesionar za ravnanje z odpadki ugotavljata, da na območju občine Kamnik prihaja do vse bolj pogostega onesnaževanja ekoloških otokov, kjer se zbirajo zgolj ločeno zbrani odpadki (embalaža, steklo in papir), občani pa tja odlagajo tudi kosovne odpadke, mešane komunalne odpadke, gradbene odpadke, oblačila in drugo. »Občinski odlok o zbiranju komunalnih odpadkov na območju občine Kamnik jasno določa, da je imetnikom odpadkov prepovedano odlagati odpadke ob posodah ali zabojnikih. Predvidena globa za kršitev tega določila znaša za pravno osebo od 300 do 500 evrov, njeno odgovorno osebo 100 evrov, samostojnega podjetnika posameznika 200 evrov in posameznika 100 evrov,« opozarja občinska inšpektorica Bogomira Skvarča Jesenšek, ki bo zdaj poostreno nadzirala ravnanje z odpadki in odlaganje odpadkov poleg zabojnikov in v primeru zaznanih kršitev ukrepala skladno z določil odloka in zakona o prekrških.

Koncert zbora Carmica Bohemica

Škofja Loka – Jutri, 25. januarja, bo ob 19. uri v Sokolskem domu v Škofji Loki novoletni koncert ženskega komornega zbora Carmina Bohemica iz Prage. Zbor deluje na češki glasbeni sceni od leta 2007, ko so ga ustanovile nekdanje članice izbranih praških otroških zborov, vodi ga Věra Hrdinkova. Na koncertu se bodo pevke iz Prage predstavile z repertoarjem, ki vključuje skladbe izjemnih čeških skladateljev, kot so B. Smetana, A. Dvořák, Z. Lukáš ter renesančni in baročni skladatelj J. C. Vodňanský. Tuji repertoar bo zajemal dela W. A. Mozarta, G. F. Händla in M. Lauridsena. Manjkale ne bodo niti ljudske češke in moravske pesmi.

Priljubljeni viteški otok, ki vas začara

»Doma smo na Malti, v srcu Mediterana. Slovencem želimo predstaviti viteški otok tako, kot znajo to domačini: pristno in gostoljubno,« pravijo pri Britannia Tours. »Naša bistvena prednost je, da letimo na Malto iz Ljubljane, na željo stranke pa pripravimo tudi pakete z drugih letališč ter programe za zaključene skupine.«

Agencija Britannia Tours obisk Malte priporoča v vseh letnih časih in vsem starostnim skupinam. Imajo pa tudi izjemno močan sektor potovanj za seniorje, dobro sodelujejo z različnimi društvi ter podjetji. Poznajo tudi Balkan. Z njimi tako lahko obiščete tudi Nacionalni park Une, jezero Perućac, se odločite za Šargansko osmico ali pa samo letujete – z organiziranim prevozom – v hotelu Lišanj v Novem Vinodolskem.

Turistična agencija Britannia Tours ima podružnico v Celju, kot agencija pa ima že več kot tridesetletno tradicijo. Čeprav ime agencije zveni britansko, je Britannia Tours malteška agencija, a ker je bila Malta dolga leta britanska kolonija, je to botrovalo imenu.

Pri Britannia Tours posvečajo pozornost prav vsaki podrobnosti. »Da potem na destinaciji ni presenečenj in so ljudje zadovoljni,« pravijo. Sledijo trendom in poskušajo strankam ponudbo približati tudi prek svoje spletne strani in spletnih portalov, kot sta Facebook in Instragram, a vseeno veliko dajo na pristen odnos, saj si želijo, da jim stranke zaupajo – kar ne ostane neopaženo. »Velikokrat se oglasijo samo da pozdravijo,« so ponosni.

Pestra kulinarika

Malta je varna, družinam prijazna in ponuja obilo zanimivega za vse generacije. Vedno je bila zanimiva tudi kot kulisa za filmske ustvarjalce. Prav gotovo je raj za ljubitelje zgodovine in umetnostne zgodovine. Mladim je blizu živahen St. Julians, kjer se lahko zabavajo in plešejo do jutranjih ur. Ne manjka različnih glasbenih festivalov ter koncertov. Na svoj račun pa pridejo tudi gurmani. Kulinarika je pestra. Pokusiti morate zajčji ragu, ugriznit v »pastizzi«, privoščite si lahko polže. Odličen je domači sir, še posebej s kozarcem malteškega vina. Turiste zelo razveselijo zgodnje jagode, ki so na voljo že od marca; pri sladicah pa pri Britannia Tours prisegajo na mandljevo torto »figollo«.

Malta je zanimiva v vseh letnih časih

Največ je pri Britannia Tours seveda povpraševanja po Malti in tudi po potovanjih po Balkanu, ki ga prav tako zelo dobro poznajo.

»Pri nas ponujamo trenutno počitnice na Malti, potovanja z vključenimi ogledi pod strokovnim vodstvom izjemno podkovanih vodnikov in tudi jezikovne tečaje za različne starostne skupine,« razložijo in dodajo, da programe tematsko prilagajajo glede na dogajanje na Malti ter letni čas. Sploh v zimskih mesecih je pestro. »Festival baroka v januarju, karneval v februarju, ki je sploh paša za oči ... Malteža ni se radi družijo in zabavajo in v pustnem času se šemi tako rekoč cel otok, glavno pustno rajanje v Valletti pa je eno najstarejših na svetu ter eno največjih,« pripovedujejo.

Malta je precej drugačna od Slovenije: je mešanica različnih kultur, jezikov in narodov, arhitekturno pestra in ljudsko preprosta. »Svetujemo, da predsodke in pričakovanja pustite doma ter dovolite, da vas očara pristna, takšna, kot je.«

Pri Britannia Tours radi rečejo, da so specialisti za Malto. »Malta vas začara. Vedno je bila naš primarni produkt. Je del naše identitete; otok, kjer smo doma, ki ga prav vsi obožujemo. Vsekakor gre za produkt, ki ga še razvijamo v različnih smereh in segmentih.«

Zakaj na Malto?

»Malta obiskovalce fascinira in navduši. Topli, preprosti in mediteransko glasni ljudje vam bodo z veseljem pomagali, arabski in fenečanski vpliv na arhitekturo vas bo očaral, bogastvo sakralne umetnosti ter dediščina malteških vitezov vas ne bodo pustili ravnodušnih. Če temu dodamo toplo in čisto sredozemsko morje, odlično kulinariko, številne koncerte za mlade, razkošne ognjemete v času poletnih "žegnanj", zabaviščne parke in plavanje z delfini, bi lahko rekli, da je Malta idealna destinacija, kjer vsakdo najde nekaj zase,« še povedo.

Večer partizanske pesmi

Igor Kavčič

Visoko – V soboto so v Domu krajanov na Visokem pripravili tradicionalni večer partizanskih in domoljubnih pesmi z naslovom Zapoj zdaj, srce partizansko! Nastopilo je devet pevskih sestavov iz Šenčurja in okoliških občin, večer pa so organizatorji posvetili lani preminulemu nekdanjemu predsedniku Krajevne organizacije ZB za vrednote NOB Visoko Emilu Leonu Seknetu, sicer tudi idejnemu očetu in pobudniku te pevske prireditve na Visokem. Organiziral je prvih sedem večerov, za pripravo letošnjega pa je v sodelovanju s KUD Valentin Kokalj Visoko in KS Visoko - Milje poskrbel aktualni predsednik KO ZB za vrednote NOB Visoko Rajko Bakovnik. »Posebno nas je razveselila do zadnjega sedeža polna dvorana, poleg domačinov so koncertu prisluhnili tudi obiskovalci iz širše okolice nekdanje kranjske občine, z Jezerskega, iz Vodic,« je povedal Bakovnik; da je skoraj dvesto pevk in pevcev navdušilo s prepevanjem ponosnih slovenskih pesmi in pripravilo res veličasten večer, ki se ga je udeležil tudi župan Občine Šenčur Ciril Kozjek.

Vezno besedilo za večer je pripravila prof. Danijela Bakovnik, večer pa so povezovale Andreja Zorman, Slavica Bučan in Sonja Zupančič. Kot je še dodal Bakovnik, so tokrat zaradi tako vsebinske kot organizacijske zahtevnosti večera k sodelovanju povabili tudi več pokroviteljev-donatorjev iz domačega kraja, ki so številno podprli celotno izvedbo prireditve.

Predstavil se je tudi MPZ Triglav Duplje pod vodstvom Dejana Herakovića. / Foto: A. Smolej

Slikarji Jasne v Kamni Gorici

Kamna Gorica – V dvorani doma krajanov v Kamni Gorici je na ogled razstava likovnih del članov likovne skupine Jasna. Likovniki vsako leto ustvarjajo v drugem kraju Slovenije, na lanskem, 14. likovnem srečanju pa sta jih navdahnila stavbna dediščina in naravno okolje Bohinja. Predstavlja se 17 avtorjev, vsak z enim likovnim delom.

Zajtrk na jutranjem vlaku pri Ivanu Groharju

Škofja Loka – V sredo, 29. januarja 2020, ob 18. uri odpirajo v Galeriji Ivana Groharja samostojno intermedijsko razstavo Tomaža Furlana z naslovom Zajtrk na jutranjem vlaku II. Razstava predstavlja njegov najnovejši istoimenski projekt, ki je nastal leta 2019 in je bil najprej predstavljen v Galeriji Škuc v Ljubljani, v drugi izdaji, ki je nadgradnja prve, pa se bo sedaj predstavil v Galeriji Ivana Groharja. Umetnik je razstavo zasnoval posebej zanjo in jo prilagodil tudi škofjeloškemu prostoru, iz katerega sam izhaja in ki ga je v času, ko je tu še živel in ustvarjal, sooblikoval v umetnika, kot ga poznamo danes.

Za jubilejni Teden drame

Petdeseti Teden slovenske drame prinaša dvanajst uprizoritev po izboru selektorja Marka Sosiča. Odprla ga bo predstava Prešernovega gledališča Škofjeloški pasijon patra Romualda v režiji Jerneja Lorencija.

Igor Kavčič

Foto: Igor Kavčič

Jubilejni festival so predstavili Marinka Poštrak, Marko Sosič in Mirjam Drnovšček.

Kranj – Do letošnjega, petdesetega Tedna slovenske drame je še dobra dva meseca, v Prešernovem gledališču pa so že sredi priprav na jubilejno izvedbo osrednjega festivala uprizoritev, nastalih po slovenskih dramskih besedilih. Že po tradiciji zadnjih let na novinarski konferenci najprej predstavijo aktualne novosti, okvirni festivalski program, selektor pa pojasni svoj izbor predstav, ki si jih bomo ogledali med 27. marcem in 5. aprilom.

Letošnji Teden se bo začel z odprtjem pregledne razstave o zgodovini festivala, ki jo v Gradu Khislstein ob jubileju pripravljajo v sodelovanju z Gorenjskim muzejem, Slovenskim gledališkim inštitutom ter Radiem Slovenija, po podelitvi stanovskih nagrad Združenja dramskih umetnikov Slovenije pa bo festival odprla domača premiera Škofjeloški pasijon patra Romualda v režiji Jerneja Lorencija.

Visoka estetska raven

Kot je najprej pojasnila direktorica gledališča Mirjam Drnovšček, so letos ukinili posebni mednarodni program, zato pa je selektor prvič izbiral tudi med uprizoritvami slovenskih besedil v tujini. Letošnji selektor pisatelj in režiser Marko Sosič si je ogledal 48 predstav, od tega v živo 43, pet pa na videoposnetku, med slednjimi tudi tri predstave iz tujine. »Osnovni kriterij je bila vsebinska in estetska celovitost ter slojevitost izvedbe posameznih predstav, ne nazadnje pa tudi vse tisto, s čimer se je posamezna predstava dotaknila moje estetske, družbene, socialne in civilne zavesti,« je med drugim povedal selektor in dodal, da so predstave, ki jih je uvrstil v tekmovalni in spremljevalni program, tako s tematskega kot tudi z estetskega vidika precej različne, a jih vendarle povezujejo teme, ki se dotikajo temeljnih vprašanj človekovega bivanja. »Od preizpraševanja krivde do odgovornosti oziroma neodgovornosti posameznika do sočloveka in družbe; odgovornost družbe do posameznika, razpad družine kot prispodoba razpada samega naroda, nesmisel izdajstev in maščevanj, veliko je vprašanj, ki se odpirajo na temo ljubezni in erosa, ženskega vprašanja pa tudi na temo neizrekljive samote in samotnosti, iskanja lastnega obraza, človekovega cinizma ter mnogoterih eksistenčnih in eksistencialnih vprašanj, ki jih človeku postavlja sodobni družbeni ustroj, ki mu prepogosto izničuje dostojanstvo in pred katerim je človek skoraj vselej nemočen.«

V tekmovalni program je izbral sedem predstav: Simona Semenič: to jabolko, zlato, režija Primož Ekart (Zavod Imaginarni, koproducenti Cankarjev dom, SNG Drama Ljubljana in Mestno gledališče ljubljansko), Neda R. Bric: Dr. Prešeren, režija Neda R. Bric (Prešernovo gledališče Kranj), Dane Zajc: Grmače, režija Nina Rajić Kranjac (Drama SNG Maribor, koprodukcija s Konservatorijem za glasbo in balet Maribor), Avtorski projekt Pogovori o ljubezni, režija Jernej Lorenci (SNG Drama Ljubljana, Kraljevo gledališče Zetski dom na Cetinju, Črna gora), Slavoj Žižek: Antigona, režija Angela Richter (Hrvaško narodno gledališče v Zagrebu, Hrvaška), Andrej Rozman - Roza: Baal, režija Vito Taufer (Slovensko mladinsko gledališče) in Katarina Morano, Žiga Divjak: Sedem dni, režija Žiga Divjak (Mestno gledališče ljubljansko).

V spremljevalni program pa so izbrane predstave: Nejc Gazvoda: Mostovi in bogovi, režija Aleksandar Popovski (Drama SNG Maribor), Varja Hrvatin: Vse se je začelo z golažem iz zajčkov, režija Eva Kokalj (Produkcija: Društvo KUD Krik, koprodukcija: JSKD v sodelovanju z Novo pošto), po motivih Marka Breclja in Marka Mlačnika: Biokomizem: izreka, režija Dragan Živadinov (Zavod Delak), Iztok Mlakar: Tutošomato, režija Vito Taufer (SNG Nova Gorica, Gledališče Koper) in Vinko Möderndorfer: Lep dan za umret, režija Mikhail Zayets (Dramsko gledališče iz Novorusiska, Rusija).

Simpozij o gledališču Rudija Šeliga

Teden tudi letos prinaša bogat dodatni program. Kot je povedala dramaturginja in vodja umetniškega oddelka Prešernovega gledališča Marinka Poštrak, bo letošnjo rezidenčno delavnico dramskega pisanja, v katero bodo vključeni štirje mladi dramatiki in dramatičarke, vodila v Londonu delujoča hrvaška dramatičarka Tena Štivičić. V sodelovanju s Fundacijo Rudi Šeligo pripravljajo še Simpozij o magičnem gledališču Rudija Šeliga, ki se ga bodo udeležili priznani slovenski gledališki ustvarjalci, teoretiki in teatrologi: Janez Pipan, dr. Svetlana Slapšak, Eva Kraševec, Andraž Gombač, dr. Ignacija J. Fridl, Dorian Šilec Petek, dr. Tomaž Toporišič, dr. Anja Bajda Gorela ter Vilma Štritof.

Prešernovo gledališče je tudi spodbujevalec promocije slovenske dramatike doma in v tujini. Na podlagi njihovih prizadevanj za večjo prepoznavnost slovenske dramatike jim je uspelo pridobiti sredstva Ustvarjalna Evropa (Creative Europe), s pomočjo katerih bodo v angleščino prevedli sedem dramskih del Ivana Cankarja, na letošnjem festivalu pa bodo organizirali tudi mednarodni simpozij na temo promocije dramatike znotraj in zunaj nacionalnih meja.

Novost so tudi nove nagrade, saj se bosta dosedanjim pridružili še nagradi za najboljšo igralko in igralca ter posebna nagrada po presoji žirije.

Dolomiti – mesto gradov

Tržič – V četrtek, 30. januarja 2020, ob 18. uri vabijo v Galerijo Atrij na odprtje slikarske razstave Žive Agrež z naslovom Dolomiti – mesto gradov. Po besedah umetnostne zgodovinarke Anamarije Stibilj Šajn, ki bo umetnico predstavila tudi na odprtju, dela odražajo veličastno resničnost gora, občudovanje in spoštovanje ter globoko čutenje njihove unikatnosti in pa slikarkino strast, s katero jih je ustvarila ter z njo prevzela tudi gledalca. V kulturnem programu bodo nastopili učenci Glasbene šole Tržič, razstavo pa bo odprl župan Občine Tržič Borut Sajovic.

Razstavni termini v Galeriji Pungert

Kranj – Galerijski svet Društva Pungert Kranj objavlja razpis za pridobitev razstavnih terminov v Galeriji Pungert v Kranju za leto 2020. K sodelovanju vabijo likovnike, fotografe, kiparje in avtorje celovitih likovnih projektov. S pisno prošnjo, ki naj vsebuje opis del oziroma koncepta, fotografijo reprezentativnega dela, kratko osebno predstavitev, želeni termin in kontaktne podatke, naj se do 28. januarja obrnejo na naslov Društvo Pungert Kranj (za galerijski svet), Trubarjev trg 6, 4000 Kranj, oziroma na elektronski naslov pungert@gmail.com. Kandidati bodo o izbiri obveščeni do 7. februarja.

Slivnik le z eno tekmo

Maja Bertoncelj

Kranjska Gora – V Kranjski Gori so bili od ponedeljka do včeraj zbrani smučarji invalidi, ki so se pomerili na kar štirih tekmah svetovnega pokala, trikrat v veleslalomu in enkrat v slalomu.

Na startu je bil v kategoriji sedečih smučarjev tudi Hrušičan Jernej Slivnik kot edini slovenski predstavnik. V ponedeljek je na veleslalomu osvojil deveto mesto. »Določene dele proge lahko odpeljem še bolje. Nekaj napak je bilo, ki pa jih bom skušal odpraviti. Pred mano so še tri tekme, časa je dovolj, da sestavim eno v celoti uspešno vožnjo. Upam, da mi bo to uspelo,« je bil v ponedeljek po tekmi optimističen Slivnik. V nadaljevanju tekmovalnega programa se mu ni izšlo po željah, saj najprej preventivno zaradi padca in udarca v glavo, do katerega je prišlo na ponedeljkovi tekmi, kasneje pa še zaradi bolezni ni več tekmoval.

Jeseničani in Kranjčani igrajo v polfinalu

Kranj – V ponedeljek so hokejisti odigrali druge tekme četrtfinala članskega državnega prvenstva. V Celju so hokejisti HK Triglav še drugič premagali HK True Celje, tokrat s 5 : 4 (4 : 1, 1 : 1, 0 : 2), in se uvrstili v polfinale. Na Bledu se je tekma med HK MK Bled in HDD SIJ Acroni Jesenice končala z rezultatom 1 : 4 (0 : 2, 0 : 2, 1 : 0). V polfinale so se uvrstili Jeseničani. Na Jesenicah je ekipa HD Hidria Jesenice s 4 : 1 (0 : 0, 3 : 1, 1 : 0) premagala HK Slavija Junior in rezultat v zmagah izenačila na 1 : 1. Odločilna tretja tekma je bila v torek v Zalogu, dobila jo je Slavija s 5 : 0 (3 : 0, 1 : 0, 1 : 0). V polfinale se je uvrstil še HK SŽ Olimpija, ki se bo pomeril s Triglavom. Drugi polfinalni par pa je HDD SIJ Acroni Jesenice in HK Slavija Junior. Prvi tekmi polfinala sta bili včeraj, a rezultata do zaključka redakcije še nismo prejeli, drugi bosta jutri. V Kranju se bo začela ob 19.15, v Zalogu pa ob 19. uri. Morebitni tretji tekmi bosta v ponedeljek.

Jutri se bo začelo državno prvenstvo v vaterpolu

Kranj – Jutri se bo s prvim krogom začelo člansko državno prvenstvo v vaterpolu tekmovalne sezone 2019/2020. Sodelujejo štiri moštva iz Slovenije, in sicer AVK Triglav, VD Koper Primorska, VD Kamnik, VK Ljubljana Slovan, eno moštvo iz Bosne in Hercegovine (Borac iz Banjaluke) in eno iz Avstrije (VK Graz iz Gradca). V prvem krogu se bodo v pokritem olimpijskem bazenu v Kranju pomerili vaterpolisti AVK Triglav in VK Ljubljana Slovan, začetek tekme bo ob 19. uri, sledila bo še tekma ob 20.30 med vaterpolisti VD Kamnik in VK Borac iz Banjaluke.

Rokometaši v polfinalu evropskega prvenstva

Kranj – Slovenska moška članska rokometna reprezentanca si je na evropskem prvenstvu priigrala uvrstitev v polfinale – drugič v zgodovini. Zagotovili so si jo že pred zadnjo tekmo v drugem delu tekmovanja, potem ko je Portugalska premagala Madžarsko. Na zadnji tekmi so Slovenci izgubili proti Norveški s 30 : 33 (13 : 14) in osvojili drugo mesto v skupini. Na tekmo so šli lahko povsem sproščeno, priložnost pa so dobili tudi igralci, ki na minulih tekmah niso bili tako obremenjeni. V polfinalu se bo Slovenija danes ob 20.30 pomerila s Španijo, drugi polfinalni par je Hrvaška – Norveška. Ljubomir Vranješ, selektor slovenske reprezentance, je bil nad razpletom razumljivo zelo zadovoljen: »Ekipa si je to zaslužila. Dolgo časa se je borila in trudila za to. Z besedami ne morem opisati svojih občutkov, a sem navdušen nad tem, kar moji varovanci počnejo na Švedskem.« Slovenski rokometaši so že sedaj presegli cilje.

Po bratih Wilmots še Čerimagić in Beciri

Kranj – Po prihodu bratov Wilmots se je kranjski NK Triglav okrepil še z enim nogometašem. Iz Mure se je v Kranj preselil 26-letni napadalno usmerjeni vezist Armin Čerimagić, ki je pol sezone prebil v Murski Soboti, nogometno se je izobraževal pri sarajevskem Železničarju in bil tudi član mlade reprezentance Bosne in Hercegovine. Pot ga je nato vodila v Belgijo, kjer je bil član Genta, nato pa še na Poljsko, kjer je igral v prvi in drugi ligi za Gornik Zabrze. Kranjčani so sklenili še sodelovanje z Beratom Becirijem, 23-letnim dansko-albanskim napadalnim vezistom, ki prihaja iz København.

Triglavanke v polfinalu pokala s Celjankami

Kranj – Na sedežu Košarkarske zveze Slovenije so izžrebali polfinalna para zaključnega turnirja pokalnega tekmovanja za košarkarice. V prvem polfinalu se bosta srečali ekipi kranjskega Triglava in Cinkarne Celje, v drugem pa Akson Ilirija in Jasmin sport Ledita. Zaključni turnir bo 7. in 8. marca.

Želja biatlonk so točke

Na tekmah svetovnega pokala na Pokljuki se bodo danes pomerila dekleta. V slovenski reprezentanci si želijo, da bi prav na domačem prizorišču prvič v zimi pritekla do točk. Trenerka Andreja Mali pravi, da so pripravljena na boj, in upa, da bodo dekleta na strelišču natančna.

Maja Bertoncelj

Gorenjki Polona Klemenčič (levo) in Lea Einfalt si prav pred domačimi navijači želita prvič osvojiti točke svetovnega pokala. / Foto: Tina Dokl

Pokljuka – Tekmovanje svetovnega pokala v biatlonu na Pokljuki so včeraj odprli fantje, danes pa se bodo na posamični tekmi na 15 kilometrov pomerila še dekleta. Slovenke še čakajo na prve točke v letošnji zimi.

»Tudi dekleta so pripravljena na boj. V dosedanjem poteku sezone so že pokazala nekaj solidnih nastopov. Na Pokljuki nas čaka posamična tekma, ki je tekma streljanja, in želim si, da bi bile tekmovalke malo bolj natančne kot v dosedanjem poteku sezone. Želimo si torej natančnosti,« pravi nekdanja biatlonka Andreja Mali, ki je glavna trenerka ženske reprezentance. Del reprezentance bo na Pokljuki znova tudi Urška Poje, ki v letošnji zimi še ni tekmovala. »V pretekli sezoni in v pripravljalnem obdobju sem imela težave z utrujenostjo, poleg tega mi tudi psihično ni uspelo držati tempa svetovnega pokala. Stanje se je v tem času, ko sem bila prosta, konkretno izboljšalo. Strelsko sem dobro razpoložena, forma pa je takšna, kot je. Šele zadnji dober mesec znova treniram povsem po biatlonsko,« je dejala članica SK Loška dolina. Največ sta letos pokazali Polona Klemenčič in Lea Einfalt, ki obe prihajata iz TSK Triglav Kranj. »Tekaško se v letošnji sezoni vidi napredek, strelsko pa je nekoliko slabše. Na tekmi v Ruhpoldingu sem dokazala, da če se mi vse poklopi, sem blizu točkam za svetovni pokal, in upam, da se to zgodi prav na Pokljuki,« je optimistična Polona Klemenčič. Osvojitev točk svetovnega pokala je cilj tudi Lee Einfalt: »Tako je že od začetka sezone. Zelo si želim, da bi se to zgodilo prav tukaj, da izkoristim prednost domačega terena. Želim si, da bi bila na strelišču malo bolj natančna, tekaško pa sem dobro pripravljena.« Dekleta jutri čaka še preizkušnja v štafeti, s katero bodo zaključila letošnje nastope na Pokljuki. Zastor nad 23. izvedbo tekem svetovnega pokala v biatlonu pri nas pa bo padel v nedeljo z vrhuncema, tekmama s skupinskim startom, na katerih bo prostora le za trideset najboljših biatlonk in biatloncev letošnje zime in Pokljuke.

Srebrn smučarski skakalec, ki se zgleduje po košarkarju

Mark Hafnar je na zimskih olimpijskih igrah mladih osvojil srebrno medaljo in s tem nadaljeval tradicijo osvajanj skakalnih medalj na tem velikem tekmovanju.

Maja Bertoncelj

Smučarski skakalec Mark Hafnar je na največjem tekmovanju za mlade športnike osvojil srebrno medaljo. / Foto: arhiv OKS

Kranj – V Lozani v Švici so se končale zimske olimpijske igre mladih, na katerih se je izkazal tudi smučarski skakalec Mark Hafnar. Član SK Triglav Kranj je na posamični tekmi osvojil srebrno medaljo in s tem potrdil svoj potencial, ki ga kaže že vse od svojih začetkov v smučarskih skokih.

Skakati je začel, ko je bil star pet let, in takoj je vzljubil ta šport. Dal mu je prednost tudi pred nogometom. Iz leta v leto je treniral in napredoval. Svojo prvo medaljo na mladinskih olimpijskih igrah si je v nordijskem centru Les Tuffes v francoski Juri na devetdesetmetrski skakalnici priskakal v drugi seriji, potem ko je bil v prvi na četrtem mestu. Boljši od njega je bil le Avstrijec Marco Wörgötter. »Počutim se vrhunsko. Uspela sta mi dva zelo dobra skoka in zelo sem zadovoljen. Maksimalno sem bil osredotočen na skoka in tudi motivacija je bila na visokem nivoju, potem ko mi na treningih ni šlo tako dobro. Konkurenca je bila močna, se pa poznamo že s prejšnjih mednarodnih tekem. Na tekmovanje sem prišel z željo narediti skoke, kakršne sem pokazal na prejšnjih treningih in tekmovanjih,« je bil uspeha vesel 17-letnik iz Stražišča. Nadaljeval je z osvajanjem skakalnih medalj na zimskih olimpijskih igrah mladih. V Lillehammerju na Norveškem pred štirimi leti sta bila zlata Ema Klinec in Bor Pavlovčič, na prvih zimskih olimpijskih igrah mladih v Innsbrucku v Avstriji pred osmimi leti je bil zlat Anže Lanišek, Urša Bogataj pa bronasta. »Na tem uspehu želim graditi naprej in upam, da se nikoli ne bom naveličal. Ne mislim pa si postavljati kakšnih posebnih ciljev,« še pravi Hafnar. Nase je opozoril že tik pred odhodom v Švico, saj je zmagal na dveh tekmah alpskega pokala v Oberstdorfu, obakrat na veliki skakalnici.

Mladi smučarski skakalec je vzornika našel izven skakalnih vrst, in sicer v košarki. To je sloviti košarkar v severnoameriški ligi NBA LeBron James. »On je res vzor za vse športnike in se zgledujem po njem,« je pojasnil.

Licitacija vrednejših sortimentov lesa

Kranj – V soboto, 18. januarja, se je končal dovoz lesa v Podgorje pri Slovenj Gradcu, kjer Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline, Zveza lastnikov gozdov Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije organizirajo tradicionalno, že štirinajsto licitacijo vrednejših lesnih sortimentov. Kupci si bodo hlode lahko ogledali v času od 25. januarja do 4. februarja, v tem času bodo tudi lahko oddali ponudbe. Javno odpiranje ponudb bo 4. februarja, v sredo, 19. februarja, pa bo dan odprtih vrat. Letošnjo licitacijo zaznamujeta dve novosti. Licitacija poteka na novi lokaciji, to je pri kmetiji Vrčkovnik v Podgorju, prevoz hlodov oreha, platane in oreška na licitacijo pa je moral spremljati rastlinski potni list, ki so ga lastniki lahko pridobili na najbližji območni enoti zavoda za gozdove.

Resnica in zmote o antibiotikih

Češnjica – Društvo podeželskih žena Selške doline in Kmetijsko gozdarski zavod Kranj vabita v sredo, 29. januarja, ob 15.30 v zadružni dom na Češnjici na predavanje Resnica in zmote o antibiotikih. Predavala bo Anda Perdan, doktorica medicine, ki bo med drugim odgovorila na vprašanja, kdaj uporabljati antibiotike, koliko časa jih jemati in kaj je treba pri tem upoštevati.

Kaj lahko naredimo za zdravo starost

Žiri – Društvo kmečkih žena Žiri pripravlja v sodelovanju s Kmetijsko gozdarskim zavodom Kranj v ponedeljek, 27. januarja, ob 15.30 v zadružnem domu v Žireh predavanje z naslovom Kaj lahko naredimo sami za zdravo starost. Predavali bosta Mihaela Logar in Marija Strle.

Pridelovanje krme na travinju

Bukovica – V sredo, 29. januarja, ob 9. uri bo v zadružnem domu na Bukovici predavanje z naslovom Pridelovanje kakovostne krme na travinju. Predavala bo Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj.

Industrijska konoplja kot prehranski dodatek

Zbilje – Društvo Sorško polje bo v sodelovanju s še nekaterimi organizacijami pripravilo v sredo, 29. januarja, ob 18. uri v delavnici Barka v Zbiljah predavanje z naslovom Industrijska konoplja prehranski dodatek, ki lahko upočasni nastanek in potek nekaterih bolezni. Za udeležbo na predavanju so obvezne prijave, sprejemajo jih na elektronski naslov cvetka.jeras@gmail com.

Gorenjski hribovski kmet v evropskem parlamentu

Hribovski kmet Stane Bergant iz Kokre je v imenu več kot petdesetih organizacij, podpisnic peticije za zmanjšanje števila zveri in divjadi, predstavil njeno vsebino trem odborom evropskega parlamenta.

Cveto Zaplotnik

Stane Bergant: »Sem kmet in lovec. Zveri me prav nič ne motijo, če ne delajo škode.«

Gorenjski hribovski kmet v evropskem parlamentu ... To je bila odmevna novica.

Nivo demokracije v Evropi je po svoje treba občudovati, saj recimo tudi kmetu iz Kokre omogoča, da lahko v evropskem parlamentu predstavi svojo »bolečino«, pri tem pa ga celo opozorijo, da naj govori v svojem jeziku. To je res prijeten občutek.

Peticijo ste že pred dobrim letom naslovili na evropski parlament in komisijo. Ste pričakovali, da jo bo sploh kdo obravnaval in da ne bo obležala v bruseljskih predalih?

Marsikdo me vpraša, ali je pri tej peticiji vmes kakšna politika. Tu ni nobene politike, to je izključno peticija stanovskih organizacij, ki delujejo na področju kmetijstva in podeželja. Na raznih sestankih kmetov v letu 2018 je bila vedno tema tudi problematika zveri in divjadi. Takrat se je tudi porodila ideja, da zahteve strnemo v peticijo, ki smo jo potlej ponudili v podpisovanje kmečkim organizacijam. Peticijo smo najprej naslovili domači politiki – državnemu zboru, vladi, ministrstvom, a kakšnega posebnega odziva ni bilo, dobili smo le en odgovor, potlej smo jo še prevedli ter jo poslali evropski komisiji in evropskemu parlamentu. Ker v Bruslju dobivajo na desetine in stotine različnih peticij, smo bili prijetno presenečeni, ko so nas povabili, da jo predstavimo poslancem treh odborov parlamenta. Hkrati sta bili predstavitvi dveh peticiji – naše »proti zverem« in portugalske »za zveri«.

Zveri in divjad so poenotile slovensko podeželje. Peticijo je podpisalo kar štiriinpetdeset organizacij s področja kmetijstva in podeželja ...

Kmetje v Sloveniji smo zelo različni – smo hribovski in nižinski, smo govedorejci, poljedelci, vinogradniki, sadjarji. Različnih interesov je zelo veliko, zato je težko najti temo oziroma problem, ob katerem bi se poenotili. Zveri in divjad so očitno takšna tema. Tudi kmetje, ki sicer nimajo problemov z zvermi in divjadjo, so pokazali solidarnost do tistih, ki občutijo probleme, hkrati pa jih je strah, da bodo tudi njih v prihodnosti doleteli podobni problemi.

Kakšen je bil občutek na predstavitvi? Ali so evropski poslanci pokazali razumevanje do slovenskih problemov?

Po predstavitvi obeh peticij – slovenske in portugalske – je bila razprava, v kateri je večina poslancev ocenjevala, da bo Evropska unija morala v prihodnje spremeniti svojo politiko do zveri. Po moji oceni je glavni izvor problema evropska habitatna direktiva iz 1992. leta. Takrat je bila stroga zaščita zveri glede na stanje populacije verjetno smiselna, a razmere so se potlej spremenile, zveri so se razmnožile, nove članice Evropske unije iz vzhodne Evrope so »prinesle« v unijo velike populacije zveri. V takšnih razmerah bi bilo smiselno, da bi Evropska unija nekoliko zrahljala strogost zaščite zveri. Pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo je bilo pri nas od 450 do 500 medvedov in do 30 volkov. Večina teh zveri se je zadrževala na območju Snežnika in Kočevske, kjer je situacija specifična – prevladujejo gozdovi, kmetije, pretežno najemnice državne zemlje, so velike in tudi ekonomsko dovolj močne, da so lahko vlagale tudi v zaščito pred zvermi. Ob primernem številu zveri in zaščiti pred njimi je bilo stanje še nekako vzdržno, a potlej so se zveri, ob vse večji strogosti zaščite in naraščanju njihovega števila, začele pojavljati tudi na območjih, kjer jih nekdaj ni bilo. Zveri so zdaj tudi gorenjski problem, nekdaj se je na Gorenjskem le občasno pojavil kakšen medved ali volk, lani so se napadi volkov na pašne živali kar vrstili. Medvedov je bilo v Sloveniji že tudi 1200, zdaj jih je manj, ocene o številu volkov so zelo različne – od 90 do 150.

»Do nove pašne sezone ni več daleč, a upam, da bo do takrat država glede zveri že sprejela ustrezne rešitve. Podpisniki peticije želimo, da bi to problematiko čim prej obravnaval odbor državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in da bi evropski poslanci iz Slovenije izvajali v Bruslju pritisk za spremembo evropske habitatne direktive.«

Kakšno rešitev predlagate?

Za upravljanje zveri smo podpisniki peticije podali več zahtev. Glavna zahteva je conacija, to pomeni, da poskušamo zveri v primernem številu obdržati na njihovem izvornem območju oziroma tam, kjer so bile v preteklosti, to je v jugovzhodnem delu Slovenije s Snežnikom in Kočevsko. Širjenja volka zunaj tega območja, to je iz predalpskega sveta v alpski svet, ne bi tolerirali, že en sam volk je namreč lahko problematičen. Pri medvedu, ki je predvsem rastlinojeda žival, bi bili lahko malo bolj tolerantni, med tistimi, ki bi se pojavljali zunaj izvornega območja, bi odstrelili le tiste, ki napadajo domače živali. Razlika je tudi v tem, da se medved običajno zadovolji z eno ovco, volk pa jih pobija vse dotlej, dokler je kaj živega na njegovem dosegu, pa četudi toliko hrane ne potrebuje za preživetje.

Interesov glede zveri je veliko. Se boste lahko uskladili z organizacijami in iniciativami, ki nasprotujejo zmanjševanju števila zveri ali omejevanju njihovega življenjskega prostora?

Tako imenovane naravovarstvenike delim v več skupin. V prvo skupino sodijo strokovnjaki in institucije, ki dobivajo denar za svoje delovanje od tako imenovanih Life projektov. Ta skupina je zelo zainteresirana, da se sedanja politika do zveri ohranja, saj bi ob spremembi politike verjetno usahnil tudi finančni vir za tovrstne projekte. Druga skupina so politiki, ki na račun zveri dobivajo politične točke. Tretja skupina so romantični naravovarstveniki, ki nimajo realne predstave o dogajanju v naravi; njihovo stališče je, da v populacijo zveri ni treba posegati z odstrelom in da bo narava to že sama uravnavala.

Je romantična tudi predstava o sobivanju zveri, pašnih živali in ljudi na podeželju?

Tako daleč še nismo, da bi v raju skupaj bivala volk in ovca. Volk in ovca sta vso zgodovino človeštva sinonim za to, da ne moreta bivati skupaj. Sožitje ni možno, možna pa je rešitev, ki ohranja zveri v Sloveniji. Naš cilj je ohranjati zveri na izvornem območju in številčno v mejah, ki so še obvladljive. Ni se treba bati, da bi zveri pri nas izumrle. Slovenija je namreč le majhen »štrcelj« dinarske populacije, v kateri je po nekaterih ocenah pet tisoč volkov.

Je možno zaščititi pašne živali pred zvermi z ograjami, pastirji in psi?

V alpskem svetu so majhne kmetije – povprečna meri 7,4 hektarja in redi osem ali devet glav velike živine, tako majhne kmetije pa si iz ekonomskih razlogov ne morejo privoščiti, da bi za zaščito svoje črede pred zvermi ograjevale pašnike ali si pomagale s pastirji ali psi. Ograja tudi ni vedno dovolj učinkovita, zgodilo se je že, da je zver prišla za ograjo in naredila masaker. Vprašanje je tudi, kako bi bili videti naši hribi, če bi bili vsevprek prepredeni z ograjami. Stalna prisotnost pastirja bi bila smiselna le na večjih pašnikih, a še na teh bi moral pastir zvečer živino nagnati v ograjo. Strokovne analize kmetijskega inštituta pa kažejo, da se živali poleti, ko je čez dan vročina, pasejo v nočnem času. Če te možnosti nimajo in se morajo pasti čez dan, je prirastek od 30 do 50 odstotkov manjši. Večina hribovskih kmetij tudi ni ekonomsko odvisna zgolj od kmetijske dejavnosti, zato marsikdo v primeru napada zveri na pašne živali enostavno obupa in opusti kmetovanje. Če, na primer, opusti kmetovanje nižinski kmet, se vedno najde kupec ali najemnik za zemljišča, v hribih je drugače, interesa za najem ni in zemljišča so prepuščena zaraščanju. Bivanje v hribovskem, gorskem svetu pa zgubi svoj smisel, če ni kmetovanja.

Kokra verjetno nima toliko problemov z zvermi kot z jelenjadjo ...

V Kokri so vse od časov Marije Terezije naprej uplenitelji zveri in divjih prašičev dobivali nagrado, ta sistem se je obdržal vse do sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Jelenjad, ki je tudi povzročala škodo na travinju in v gozdu, je nekdaj morala biti v oborah, v dolini Kokre je bila Fuchsova obora, na tržiškem koncu Bornova obora, večja je bila še na Notranjskem. Po koncu druge svetovne vojne teh obor niso več vzdrževali, jelenjad je šla prosto v naravo in se tako razmnožila, da se na hribovskih kmetijah niso več mogli ukvarjati s poljedelstvom. Če bodo hribovske kmetije zaradi zveri začele opuščati še poletno pašo, bo to na teh kmetijah pomenilo tudi konec živinoreje.

Stečaj vplival na promet

V družbi Fraport Slovenija so v minulem letu na brniškem letališču zabeležili petodstotni padec števila potnikov, kar je predvsem posledica stečaja Adrie Airways. Z nadomestilom izpadlega prometa so zadovoljni, saj so sprva pričakovali še večji izpad.

Jasna Paladin

Zgornji Brnik – Minulo leto so na ljubljanskem letališču zaznamovale velike spremembe v strukturi prometa in zajetne naložbe v letališko infrastrukturo, med katerimi izstopa začetek gradnje novega terminala.

Ob koncu leta 2019 so našteli 1.721.355 potnikov, kar je pet odstotkov manj kot leto poprej. »Padec prometa gre na račun stečaja domačega letalskega prevoznika, ki je do stečaja v zadnjih dneh septembra prepeljal približno polovico vseh potnikov na ljubljanskem letališču. Od 29 povezav v poletnem voznem redu jih je bilo s prenehanjem letenja Adrie Airways izgubljeno devet. Z zimskim voznim redom smo na Brniku pozdravili tri nove prevoznike. Lufthansa, Swiss International Air Lines in Brussels Airlines so vzpostavili letenje v Frankfurt, München, Zürich in Bruselj. Večina drugih prevoznikov, ki letijo na ljubljansko letališče, je letenje

Potnikov na brniškem letališču je bilo lani manj predvsem zaradi stečaja Adrie Airways. / Foto: Gorazd Kavčič

okrepila z dodajanjem frekvenc ali z letenjem z večjimi letali. V trenutnem zimskem voznem redu redne lete opravlja dvanajst letalskih prevoznikov, ki se jim bodo poleti pridružili še vsaj trije: British Airways s štirimi leti na teden na londonsko letališče Heathrow, Iberia s štirimi leti na teden v Madrid in Finnair z dnevno povezavo s Helsinki,« pojasnjujejo v družbi Fraport Slovenija, kjer si z nekoliko nižjimi številkami ne belijo glave. »S kompenzacijo izpadlega prometa v zadnjih treh mesecih leta smo zadovoljni, saj smo sprva pričakovali nekoliko večji izpad števila potnikov. Glede na trenutne napovedi prometa ocenjujemo, da se bo ta razvijal skladno s pričakovanji. V letu 2020 pričakujemo vsaj 1,5 mio potnikov,« razvoj prometa po prenehanju delovanja domačega letalskega prevoznika komentira mag. Janez Krašnja, vodja letališkh storitev v Fraportu Slovenija.

Zagotovo pa se bo število potnikov dvignilo poleti prihodnje leto, ko je predvideno dokončanje gradnje novega potniškega terminala, ki poteka po načrtih. Kot pravijo v Fraportu, je že zgrajena betonska konstrukcija z nosilnimi stebri, proti koncu gre gradnja nosilne konstrukcije prvega nadstropja, podpisali pa so tudi že pogodbi za dobavo opreme za sortirnico prtljage ter za izvedbo tehničnega varovanja novega terminala.

Lani spet čez mejo devetsto točk

Indeks Ljubljanske borze SBI TOP je lani po devetih letih spet presegel vrednost devetsto točk. V primerjavi z letom prej se je zvišal za petnajst odstotkov.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev je bilo lani skupaj s svežnji za 329,5 milijona evrov prometa, kar je bilo v primerjavi z letom prej za slabih osem milijonov evrov manj. Največ prometa je bilo, upoštevajoč tudi svežnje, z delnicami, za 304,4 milijona evrov. Med delnicami je bilo največ prometa z delnicami Krke (za 91,9 milijona evrov), NLB (35,2), Zavarovalnice Triglav (31,9), Petrola (23,0), KD Group (21,0), Cinkarne Celje (15,5), Telekoma Slovenije (10,4), Save Re (10,4), Luke Koper (7,6) in z delnicami družbe Melamin (1,7).

Indeks Ljubljanske borze SBI TOP je na zadnji lanski trgovalni dan znašal 926,10 točke in je bil v primerjavi z začetkom leta, ko je znašal 805,06 točke, višji za dobrih petnajst odstotkov. Lani je sicer že tudi padel pod mejo osemsto točk, najvišjo vrednost, 929,23 točke, pa je

Foto: Gorazd Kavčič

Na Ljubljanski borzi je lani kotiralo 29 delnic, 33 obveznic, dva komercialna zapisa in osem zakladnih menic.

dosegel 19. decembra. Lanska vrednost indeksa je bila najvišja po letu 2009, v tistem letu je znašala 982,67 točke, potlej, v letu 2011, pa je padla tudi pod mejo šeststo točk (589,58 točke). Med delnicami so lani najvišjo rast dosegle delnice Datalaba (+ 78,81 odstotka), KD Group (+ 69,61), Name (+ 37,65), Term Čatež (+ 28,21), Vipe Holding (+ 26,67) in Krke (+26,64), najvišji padec pa so zabeležile delnice Dela prodaje (–78,67 odstotka), Intereurope (– 45,0), Mercatorja (– 17,39), Uniorja (– 14,56), Luke Koper (– 13,08) in Union hotelov (– 10,28). Poglejmo še tečaje delnic prve kotacije! Tečaji štirih delnic (Krke, Petrola, Save Re, Zavarovalnice Triglav) so se lani v primerjavi z letom prej zvišali, tečaj delnice NLB je ostal na enaki ravni, tečaji štirih delnic (Intereuropa, Luka Koper, Mercator in Telekom Slovenije) pa so se znižali.

TEČAJI DELNIC PRVE KOTACIJE

Delnica	Tečaj (v evrih)	
	28. 12. 2018	30. 12. 2019
Intereuropa	2,60	1,43
Krka	57,80	73,20
Luka Koper	26,00	22,60
Mercator	23,00	19,00
NLB	62,00	62,00
Petrol	310,00	375,00
Sava Re	15,30	18,00
Telekom Slovenije	59,00	54,40
Zavarovalnica Triglav	30,30	33,30
Indeks SBI TOP	805,06	926,10

Bančni ukrepi v ustavni presoji

Nova Ljubljanska banka (NLB) je na ustavno sodišče vložila pobudo za presojo ustavnosti ukrepov omejevanja kreditiranja prebivalstva, ki jih je jeseni sprejela Banka Slovenije.

Cveto Zaplotnik

Kranj – V NLB pričakujejo, da bo ustavno sodišče pobudo zaradi ukrepov, ki pomembno vplivajo na kakovost življenja prebivalstva v Sloveniji, obravnavala prednostno. Po njihovem prepričanju jih je Banka Slovenije uvedla prenagljeno in v preveč radikalni obliki, zato bi jih bilo treba umakniti, morebitne anomalije pa odpraviti s posamičnimi, in ne sistemskimi ukrepi. Kot navajajo, se je z uvedbo ukrepov število posamičnih posojil in strank drastično zmanjšalo, kar nakazuje na to, da je zdaj bistveno manjši del populacije kreditno sposoben v poslovnih bankah tudi za povsem običajne, nenamenske posojilne posle. »Uvedeni ukrepi naj bi bili sprejeti z namenom zaščite interesov davkoplačevalcev, pri čemer je slovensko prebivalstvo v relevantnih mednarodnih primerjavah med najnižje zadolženimi, banke pa so trdno kapitalizirane in visoko likvidne, kar pomeni, da lahko z lastnim kapitalom absorbirajo tudi morebitne večje šoke brez potrebe po sanacijah s proračunskimi sredstvi,« ugotavljajo v NLB in dodajajo, da je bilo v zadnjih analizah kreditno tveganje ocenjeno kot stabilno in da zato ni mogoče razumeti potrebe po sprejetju omejitvenih ukrepov. Še težje v NLB razumejo, zakaj je Banka Slovenije uvedla omejitvene ukrepe nepredvidljivo čez noč, praktično sredi trženjskih kampanj posamičnih bank na področju potrošniških posojil in digitalne prodaje.

NLB: V zadnjih analizah je bilo kreditno tveganje ocenjeno kot stabilno, zato ni mogoče razumeti potrebe po sprejetju omejitvenih ukrepov.

Odkar je Banka Slovenije uveljavila makrobonitetne omejitve pri kreditiranju prebivalstva, se je število odobrenih posojil v bankah in hranilnicah občutno znižalo. Po podatkih Združenja bank Slovenije, ki razpolaga s podatki za deset bank, so banke oktobra, v zadnjem mesecu pred uveljavitvijo omejitev, odobrile prebivalstvu 10.015 potrošniških in 1424 stanovanjskih posojil, novembra le še 3804 potrošnike in 923 stanovanjskih posojil ter decembra 3624 potrošniških in 812 stanovanjskih posojil. Na močan upad posojil kažejo tudi podatki Banke Slovenije o gibanju mesečnih sprememb stanj posojil.

Sodišče bo povprašalo poravnalni odbor

Simon Šubic

Kranj – Vseslovensko združenje malih delničarjev (VZMD) na sodišču oporeka višini denarne odpravnine za delnice iztisnjenih manjšinskih delničarjev ne samo v družbi RTC Krvavec, o čemer smo na kratko poročali prejšnji teden, ampak tudi v družbi Žičnice Vogel Bohinj. Kranjsko okrožno sodišče je tako v primeru sodnega preizkusa denarne odpravnine za delnice družbe Žičnice Vogel Bohinj pred kratkim odločilo, da od poravnalnega odbora pridobi mnenje, kakšna višina denarne odpravnine bi bila za iztisnjene delničarje primerna, so sporočili iz VZMD-ja.

V Združenju so se na sodišče obrnili pred skoraj letom in pol, potem ko je družba RRC Računalniške storitve v lasti avstralskega poslovneža slovenskih korenin Anthonyja Tomažina kot večinski lastnik Žičnic Vogel Bohinj sprejel, da so bili manjšinski delničarji bohinjskega žičničarskega podjetja izplačani z denarno odpravnino v višini 1,98 evra na delnico. V VZMD menijo, da je bila denarna odpravnina prenizka in da bi morala znašati vsaj 10,95 evra na delnico.

Pod okriljem Sekcije Žičnice Vogel Bohinj pri VZMD se je sodnemu postopku in prizadevanjem za dodatno denarno odpravnino doslej pridružila že skoraj polovica vseh iztisnjenih delničarjev, še pojasnjujejo v Združenju, kjer vabijo k pravočasni vključitvi tudi preostale iztisnjene delničarje.

Več nesreč s pešci

Simon Šubic

Kranj – Gorenjski policisti so v torek in sredo obravnavali kar pet prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi pešci. Voznike in pešce zato opozarjajo na previdnost. »Vozniki pazite zlasti na križiščih in območjih prehodov za pešce, pešci pa bodite predvsem vidni in ves čas tudi pozorni na dogajanje okoli sebe,« so sporočili s Policijske uprave Kranj. Glavni trije vzroki za nastanek prometne nesreče z najhujšimi posledicami za pešce so sicer neupoštevanje in odvzem prednosti, neprilagojena oz. prehitra vožnja voznikov in nepravilnosti pešcev.

Policija je poročala, da je v sredo voznik na Bleiweisovi cesti v Kranju po lastni krivdi v peško trčil na prehodu za pešce. V drugi nesreči pa je voznik kljub umikanju trčil v peški, ki sta nepravilno prečkali cesto. V torek je voznik v Britofu peško zadel med vožnjo po parkirišču, na Zlatem Polju in na Bleiweisovi cesti v Kranju pa sta bila pešca zbita na prehodu za pešce. V zadnjem trčenju se je pešec huje poškodoval, v ostalih nesrečah pa je prišlo do lažjih poškodb.

Zagorelo na vlaku

Lesce – V sredo nekaj minut pred 17. uro je na železniški postaji v Lescah zagorelo v potniškem vagonu. »Po prejetih podatkih je bil manjši ogenj samo na določenem delu zunanje strani potniške garniture – gomulke, goreti pa je prenehalo ob izklopu vlaka iz električnega omrežja. Nihče od potnikov ni bil poškodovan,« je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. Vzrok za požar še ni znan. Gasilci PGD Lesce, Radovljica, Hlebce in Begunje na Gorenjskem so okolico požarno zavarovali, pomagali pri odklopu vlaka iz električnega omrežja ter s termovizijskimi kamerami spremljali ohlajanje na električnih komponentah vagona. Poskrbeli so tudi za prevoz devetih potnikov na avtobusno postajo v Lescah, drugi potniki pa so kraj zapustili sami.

Ni hotel voziti v koloni

Kranj – Gorenjski prometni policisti so v sredo zjutraj na podlagi prejete prijave obravnavali voznika, ki je v gostem prometu po avtocesti (zaradi nesreče avtobusa in dveh tovornjakov) agresivno prehiteval po levi in desni, prav tako ni upošteval varnostne razdalje. Zoper voznika poteka prekrškovni postopek. Gorenjski policisti ob tem poudarjajo, da so lahko zaradi take neobzirnosti in objestnosti voznikov ogrožena tudi življenja.

Na viaduktu se je prevrnil

Podtabor – V torek je bil promet na gorenjski avtocesti oviran tudi zaradi nesreče na viaduktu Tržiška Bistrica. Nesreča se je zgodila nekaj pred 15. uro, ko je voznik kombija s prikolico zaradi neprilagojene hitrosti najprej izgubil nadzor nad prikolico, nato pa še nad vozilom. Kombi in prikolica sta se pri tem prevrnila. Policisti so tujemu vozniku zaradi povzročitve prometne nesreče izrekli globo.

Od države terja več kot petdeset milijonov evrov

Na kranjskem sodišču so v sredo ekspresno končali obravnave treh odškodninskih zahtevkov v skupni višini skoraj 52,5 milijona evrov, ki jih je nesojeni lastnik gradu Podvin, poslovnež Zlatan Kudić, vložil zoper državo.

Simon Šubic

Poslovneža Zlatana Kudića, ki od države terja 52,5 milijona evrov odškodnine, so v preteklosti iskali tudi s tiralico.

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so se v sredo zaporedoma zvrstile tri pravde za skupno skoraj 52,5 milijona evrov odškodnine, ki jo poslovnež Zlatan Kudić, javnosti poznan tudi kot rekordni davčni dolžnik (25 milijonov evrov) in nekdanji lastnik gradu Podvin, zahteva od države. Tožnik se na sodišču ni pojavil, niti ne njegov pooblaščenec, a je sodnica Meta Pristavec obravnave vseeno opravila in vpogledala v listinske dokaze ter jih tudi vse tri zaključila. O vloženih odškodninskih tožbah bo izdala pisne sodbe, je še sporočila.

Kudić ne terja prvič od države milijonskih odškodnin, doslej pa po podatkih, ki smo jih pridobili od državnega odvetništva, ni uspel še z nobenim tožbenim zahtevkom. Iz preteklosti je recimo najbolj znana odškodninska tožba za 11 milijonov evrov, ki jih je od države zahteval, ker naj bi utrpel poslovno škodo, ker menda zaradi odvzema osebnih dokumentov med sojenjem ni mogel sklepati poslov.

Tokratne odškodninske tožbe zoper državo je Kudić na kranjsko okrožno sodišče vložil od januarja 2018 do avgusta 2019. Dve tožbi, v katerih od Republike Slovenije zahteva 3,5 milijona evrov in 25 milijonov evrov, je vložil zaradi domnevnega protipravnega ravnanja sodišč, v tretji zadevi, kjer zahteva 24 milijonov evrov odškodnine, pa zaradi domnevnega protipravnega ravnanja tožilstva. Na državnem odvetništvu odgovarjajo, da vse tri tožbene zahtevke zavračajo tako po temelju kot višini.

Kot smo izvedeli, v pravdni zadevi za 3,5 milijona evrov Kudić toži državo zaradi nepravilnosti, ki naj bi jih v stečajnem postopku na ljubljanskem okrožnem sodišču zagrešila sodnica in stečajni upravitelj. Odškodninsko tožbo za 25 milijonov evrov je vložil zoper državo in sodnico ljubljanskega sodišča. Zoper sodnico je sodišče zadevo že pravnomočno zavrglo, tako da pravda poteka le še zoper državo. Štiriindvajsetmilijonski zahtevek pa se nanaša na ravnanja tožilstva, pri čemer je tožnik odškodnino zahteval tudi od tožilca Boštjana Valenčiča, a je tudi v tem delu sodišče odškodninsko tožbo že zavrglo, tako da ta poteka le še zoper državo.

Na ljubljanskem okrožnem sodišču Zlatanu Kudiću in dvema soobtožencema že od leta leta 2013 sodijo zaradi očitkov o utaji davkov, pranja denarja in ponareditve oziroma uničenja poslovnih listin. Kot ustanovitelj družbe Maxicom naj bi izdajal fiktivne račune, nato pa zahteval preplačan davek na dodano vrednost. Na ta način naj bi pridelal kar 25 milijonov evrov davčnega dolga, ki pa ga finančna uprava najbrž nikdar ne bo mogla izterjati, saj je podjetje izbrisano iz sodnega registra in ni več na seznamu davčnih dolžnikov. Tik pred koncem kazenskega postopka je sicer Kudić, ki obtožbe tožilstva zanika, lani izginil, zato so septembra zoper njega razpisali tiralico, policija pa ga je po daljšem iskanju prijela na silvestrovo. Od tedaj na konec sojenja čaka v priporu.

Kudić je znan tudi gorenjski javnosti, saj je pred leti načrtoval nakup propadajočega gradu Podvin, ki ga je želel preurediti v hotel s sedmimi zvezdicami, a za grad ni poravnal niti kupnine.

Avtocesta zaprta kar osem ur

Prometna nesreča, ki je v torek za osem ur ohromila promet na gorenjski avtocesti, je bila posledica neprilagojene hitrosti voznika tovornega vozila s priklopnikom.

Simon Šubic

Posledice torkove nesreče na gorenjski avtocesti so odstranjevali osem ur. / Foto: PU Kranj

Brnik – Gorenjska avtocesta je bila v torek zaradi dveh prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi dve tovorni vozili in avtobus, v smeri proti Karavankam zaprta kar osem ur, nekaj ur manj pa tudi v smeri proti Ljubljani. V nesreči je nastala večja materialna škoda. Čeprav so se reševalci sprva zbali, da bo poškodovanih več, saj je bilo v avtobusu poleg dveh voznikov še 28 potnikov, pa se je lažje poškodoval le voznik enega od tovornjakov.

Prvo prometno nesrečo je nekaj pred 1. uro zjutraj povzročila neprilagojena hitrost tovornjaka s polpriklopnikom, ki ga je vozil državljan Bosne in Hercegovine. Komandir Postaje prometne policije Kranj Zoran Kužet je pojasnil, da je voznik med Vodicami in Brnikom v smeri proti Karavankam trčil v odbojno ograjo in obstal prečno preko celotnega smernega vozišča. Kmalu zatem sta za njim v isti smeri pripeljala voznik še enega tovornega vozila in voznik avtobusa, oba državljana Hrvaške. Tovornjak je trčil v priklopno vozilo prvega tovornjaka, avtobus pa vanj. Po trčenju sta prebila varovalno ograjo in deloma pristala na prehitevalnem pasu nasprotnega smernega vozišča proti Ljubljani. Policisti obe prometni nesreči obravnavajo kot prekršek, postopek pa vodijo proti voznikoma obeh tovornjakov. Preizkus alkoholiziranosti je bil sicer pri vseh treh voznikih negativen.

V avtobusu je bilo 30 oseb, od tega 28 potnikov, ki so jih v organizaciji šenčurske civilne zaščite začasno namestili v prostore Prostovoljnega gasilskega društva Šenčur, od tam pa so okoli 5. ure zjutraj z nadomestnim avtobusom nadaljevali pot.

Vodja operative v Gasilsko reševalni službi Kranj Andraž Šifrer je povedal, da so bile informacije v začetku nepopolne, tako glede števila in vrst udeleženih vozil kot števila udeleženih in poškodovanih oseb. Ko se je izkazalo, da na avtobusu ni nihče poškodovan, so se skupaj z reševalci osredotočili na oskrbo lažje poškodovanega voznika tovornega vozila, ki so ga prepeljali v ljubljanski klinični center. Po opravljeni triaži so se lotili tehničnega posega na avtobusu, saj na njem niso mogli odpreti vrat in so morali razbiti eno izmed stekel, da so potnike iz avtobusa lahko spravili na varno. V intervenciji je sicer sodelovalo 33 gasilcev, poleg kranjskih tudi ljubljanski poklicni gasilci.

Tudi Miha Oman, vodja Nujne medicinske pomoči v Kranju, je pojasnil, da so se sprva bali, da bi bilo lahko v nesreči poškodovanih veliko ljudi.

Avtocesta je bila v smeri Karavank za promet zaprta do 9. ure, ko so dokončno odstranili posledice nesreče, do tedaj pa so nastajale večkilometrske kolone. Podobno je bilo tudi v smeri Ljubljane, kjer pa je bil promet na voznem in odstavnem pasu omogočen okoli 5. ure.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Zakonca na romarskih poteh

Romarska pot k svetemu Jakobu v Compostello v Španiji je začarala že marsikaterega popotnika, ali kakor je dejal večkratni romar dr. Vladimir Žumer z Zgornje Bele: ko greš, te okuži virus Santiaga. Na romarskih poteh je bil triindvajsetkrat, skupaj z ženo Francesko dvanajstkrat. Izkušnje dveh lanskih romanj sta pred časom delila na dobro obiskanem srečanju v Preddvoru.

Danica Zavrl Žlebir

Ola! S tem španskim pozdravom, s katerim se pozdravljajo tudi romarju na poti v Santiago de Compostella, je tudi dr. Vladimir Žumer pozdravil udeležence srečanja, na katerem je predstavil lanska romanja z ženo Francesko. Za to priložnost si je ogrnil romarsko pelerino in se pokril s klobukom, na katerem je razpoznavni znak romarjev, školjka. Ta oblačila so nekakšna uniforma Društva prijateljev poti svetega Jakoba v Sloveniji.

Romanje za odpuščanje smrtnih grehov

Iberski polotok je prepreden z romarskimi potmi do Santiaga de Compostella, 35 jih je uradnih in štejejo za evropske kulturne poti. Da Jakobova pot združuje Evropo, je dejal že nemški pesnik Goethe, po njej ljudje romajo od 10. stoletja naprej. Vladimir Žumer je zgodovinar in se je poglobil tudi v zgodovino romanj h grobu apostola Jakoba, ki je ob Jeruzalemu in Rimu tretja najpomembnejša romarska pot. Danes romajo predstavniki vseh ver s celega sveta in tudi neverni, k temu jih ženejo različni razlogi. V preteklosti pa so bili pretežno verski, ko je tudi pri nas na Kranjskem veljalo, da kdor se živ vrne s te romarske poti, so mu oproščeni vsi smrtni grehi. Vladimir je v državnem arhivu (v preteklosti je bil tudi njegov direktor) našel listino iz leta 1439 o romanju zadnjega celjskega grofa Ulrika II. Ta si je izposodil tri tisoč ogrskih zlatnikov, najel konjenike in krenil na pot s ciljem, da dobi odpustek za svojega starega očeta Hermana II., ki je dal umoriti Veroniko Deseniško.

Vladimir je po Jakobovih poteh v Španiji doslej romal triindvajsetkrat, od tega dvanajstkrat z ženo Francesko. Ko je bil pred dvema desetletjema z družino tam z avtomobilom in je opazoval številne romarje, ki so peš premerili večstokilometrsko razdaljo do romarskega središča, jih ni razumel in je menil, da sam nikoli ne bi pešačil kot oni. »Spet se je izkazal izrek o zarečenem kruhu. Ko greš peš, te kmalu okuži virus Santiaga,« je dejal v Preddvoru, kjer je njegovo pripoved prišlo poslušat veliko število ljudi. »O romanjih je napisanih veliko knjig, a boljše so lastne izkušnje: doživetja na poti, srečanja z drugimi in s samim seboj, ko se ob pešačenju poglabljaš sam vase in meditiraš.«

Po manj obljudenih poteh

Lani sta se zakonca Žumer na romanje podala dvakrat, spomladi in jeseni. Spomladi sta pešačila po tako imenovani Srebrni poti Via de la Plata, ki se začne v Sevilli, jeseni po manj obljudeni poti iz Madrida. Gre za zelo lepe poti, kjer ni toliko gneče, je dejal Vladimir in poslušalce napotil na spletno stran gronze.com, kjer so natančno zarisane vse uradne romarske poti po Španiji. Danes je že vse na googlu, a kljub temu ima Vladimir s seboj vedno tudi zemljevid. Poti so tudi dobro označene z rumenimi puščicami in Jakobovimi školjkami, ki romarje vodijo do cilja. Poslušalce je seznanil tudi s povsem praktičnimi podatki o primerni romarski obleki, obutvi in ostalem, kar človek potrebuje za več sto kilometrov dolgo peš pot do cilja. Nujno potrebuje romarski potni list, ki mu med potjo odpira vrata albergov, posebnih prenočišč za romarje, na cilju pa na uradu za romarje pridobitev posebne listine, ki potrjuje, da si opravil romarsko pot. Kje se da na poti jesti za zmerno ceno, kaj se da videti, kakšna je narava, kakšni samostani, cerkve, gradovi, mostovi ... skratka znamenitosti, ki jih vsak popotnik doživlja drugače. Ob prihodu na cilj romarji obiščejo katedralo sv. Jakoba z apostolovim grobom in objamejo Jakobov kip nad oltarjem, udeležijo pa se tudi maše, kjer na koncu od enega konca cerkve ladje do drugega zavihtijo velikansko kadilnico. Pravijo, da so to navado uvedli v preteklosti, ko je množica romarjev napolnila cerkev tudi z neprijetnimi vonjavami z dolge poti. Vladimir in Franceska sta iz Santiaga pot nadaljevala še do Atlantika, kjer je do krajev Finisterra in Muxia še kakih sto kilometrov. Še do nedavna je veljala tradicija, da so romarji na rtu Finisterra zažgali romarska oblačila in obutev, po novem tega ne dovoljujejo več.

Zanimiva srečanja

Neprecenljiva so srečanja, ki jih je mogoče doživeti na Jakobovi poti. Prijateljstva s teh poti ostanejo, saj se z ljudmi, ki jih ne srečaš nikoli več, ne moreš skregati, se pošali Vladimir Žumer. Se pa vendarle zgodi, da koga na romanju ponovno srečaš. In ko sta pred nekaj leti romala po portugalski poti, sta naletela celo na sovaščana, takratnega župana Občine Preddvor Mirana Zadnikarja z ženo Pavlo. Ali pa najdeš dokaze o znancih kje na poti, ko ti vrezujejo svoje začetnice na debla dreves. Tudi začetnice V. Ž. in F. lahko najdete na drevesih španskih romarskih poti. Med letošnjimi srečanji pa Vladimir omeni mlad par, ki je na dolgi Jakobovi poti preizkušal svojo zvezo. Očitno se je obnesla, kajti pred katedralo v Santiagu de Compostella sta se mlada dva zaročila. Zaročni priči sta jima bila Franceska in Vladimir.

Franceska in Vladimir Žumer na cilju Jakobove poti v Finisterri / Foto: osebni arhiv

Zakonca v Preddvoru, kjer je občinstvo prisluhnilo njunim lanskim romarskim izkušnjam

Zanimivosti

Slovenski film Vsi proti vsem je bil skorajda v celoti posnet v Kamniku. **Stran 18**

Pogovor

Irena Lačen Benedičič: »Planinstvo je del naše identitete.« **Stran 19**

MultiKulti

Petra Horvat je doma iz Spodnjih Gorij, a zadnja tri leta živi in dela v Barceloni. **Stran 20**

Od petka do petka

Sindikat policistov Slovenije je za 3. februar napovedal opozorilno stavko. / Foto: arhiv GG

Predsednica DeSUS-a Aleksandra Pivec se je že srečala s premierjem Marjanom Šarcem in poslansko skupino. / Foto: arhiv GG

Ministrstvo za obrambo je objavilo belo knjigo o obrambi, še pred tem pa je SDS v parlament vložil predlog zakona, s katerim bi znova uvedli naborništvo. / Foto: arhiv GG

Policisti bodo februarja opozorilno stavkali

Simon Šubic

Napoved opozorilne stavke policistov

Sindikat policistov Slovenije je v torek zaradi neizpolnjevanja vladnih zavez iz stavkovnega sporazuma, podpisanega v letu 2018, za 3. februar napovedal štiriurno opozorilno stavko. Predsednik sindikata Kristjan Mlekuš je povedal, da od vlade zahtevajo takojšnjo realizacijo dogovora o izvedbi strokovne in neodvisne analize zahtevnosti delovnih mest pooblaščenih uradnih oseb, takojšnjo ureditev vprašanja glede bruto bruto izplačila, v zvezi s katerim še vedno teče postopek na delovnem sodišču, vzpostavitev kariernega sistema in sprejetje sistemskih ukrepov za izboljšanje razmer v policiji. Za ureditev razmer v policiji predlagajo pripravo in sprejetje interventnega zakona, ki bi zajezil kadrovsko krizo in povečal zanimivost poklica med mladimi. Sredstva v ta namen bi se lahko zagotovila z razbremenitvijo plačila trošarine in drugih dajatev za službena vozila policije pri nakupu goriva, kar bi letno prineslo 2,3 milijona evrov, skupaj z začasno usmeritvijo sredstev od izrečenih glob policije pa bi za ukrepe imeli na voljo dobrih 32 milijonov evrov, predlagajo v sindikatu. Prav tako predlagajo prodajo nezasedenih službenih stanovanj in tistih, ki jih najemajo druge pravne ali fizične osebe, kar bi pomenilo dodatnih 4,5 do 7,5 milijona evrov. Generalna direktorica policije Tatjana Bobnar je po napovedi opozorilne stavke dejala, da si bodo v konstruktivnem dialogu prizadevali za uresničitev stavkovnega sporazuma iz leta 2018 in za vzpostavitev kariernega sistema. Na ministrstvu za notranje zadeve pa pravijo, da je večina stavkovnih zahtev iz podpisanega sporazuma realiziranih, bodo pa nove zahteve sindikata preučili.

Z Erjavcem najprej Šarec

Ta teden se je nova predsednica stranke DeSUS, kmetijska ministrica Aleksandra Pivec, že srečala s predsednikom vlade Marjanom Šarcem in poslansko skupino stranke. Po ponedeljkovem srečanju s premierjem je povedala, da DeSUS ostaja stabilen partner v vladni koaliciji, in napovedala, da se bo z dolgoletnim prvakom DeSUS-a Karlom Erjavcem, ki je po porazu proti Pivčevi na sobotnem kongresu stranke napovedal odstop z mesta ministra za obrambo, pogovorila po tem, ko se bo z njim pogovoril Šarec, da se dogovorita, kdaj bo odstopil. Potem bo sledilo intenzivno iskanje novega ministra za obrambo, je dejala in dodala, da menjava resorjev ne pride v poštev. Po torkovem srečanju s poslansko skupino pa je Pivčeva sporočila, da si bo prizadevala za to, da bi DeSUS o ključnih vprašanjih zagotavljal vseh pet glasov in bil konstruktiven ter zanesljiv partner koalicije, vendar tega zagotovila ni dobila. Poslanec Robert Polnar, ki je že doslej večkrat glasoval drugače, je napovedal, da bo še naprej glasoval po svoji vesti in da tudi potencialni kandidat za novega obrambnega ministra nima vnaprej zagotovljene njegove podpore.

Bela knjiga o obrambi in naborništvo

Ministrstvo za obrambo je v ponedeljek vendarle objavilo belo knjigo o obrambi, ki med drugim predvideva postopno povišanje števila pripadnikov stalne sestave Slovenske vojske (SV) na osem tisoč in pipadnikov pogodbene rezervne sestave na dva tisoč ter dvig izdatkov za obrambo na dva odstotka BDP do leta 2035. V SV je sicer trenutno nekaj več kot 6400 pripadnikov stalne sestave in okoli 700 pripadnikov pogodbene rezerve, glede na kadrovski načrt pa vojska beleži primanjkljaj več kot 1300 pripadnikov. Nekaj dni prej je največja opozicijska stranka SDS v parlamentarno proceduro vložila predlog novele o vojaški dolžnosti, s katero predlaga ponovno uvedbo splošne vojaške obveznosti oziroma naborništva. Ker idejo po njihovih navedbah podpirajo tudi v nekaterih koalicijskih strankah, pričakujejo, da bo predlog prestal prvo obravnavo v DZ. Vojaška obveznost bi trajala šest mesecev, civilno služenje vojaškega roka pa 12 mesecev, je pojasnil poslanec SDS Žan Mahnič. Služenje vojaškega roka bi bilo obvezno za moške, ki bi vojaški obvezniki postali pri 17 letih. Pri 18 letih bi se izvedel nabor, vojaški rok pa bi fantje predvidoma začeli služiti v letu, ko bi dopolnili 19 let. V primeru študija bi vojaško obveznost nastopili po njegovem zaključku. Med razlogi za ponovno uvedbo naborništva je Mahnič navedel odvračanje vojaških groženj, krepitev domoljubja in narodne zavednosti ter krepitev psihofizične pripravljenosti državljanov, želijo pa zagotoviti tudi dovolj številno vojaško rezervo. Ponovni uvedbi naborništva je po Mahničevih besedah naklonjena tudi javnost.

Slovenci v zamejstvu (730)

Muzikanti, tamburaši in pisatelj

Jože Košnjek

med sosedi

Dvorana kulturnega doma v Bistrici v Rožu (Feistritz im Rosental) je bila v nedeljo popoldne zasedena do zadnjega kotička. Slovensko prosvetno društvo iz sosednjega Šentjanža je vabilo na novoletni koncert, na prvo od številnih prireditev, ki jih letos načrtuje to društvo. In Rožani so se ga v velikem številu udeležili. Društveni predsednik profesor Štefan Pinter se je vsem zahvalil za udeležbo, jih v tako velikem številu povabil tudi na prihodnje prireditve in napovedal sodelujoče na novoletnem koncertu. Ti so bili Rožanski muzikanti, ki igrajo in prepevajo že od leta 2008 dalje, skupina Šentjanški tamburaši in 32-letni pisatelj Štefan Feinig iz sosednjih Sveč. Štefan ni več neznano ime v koroški in ne le v slovenski literaturi. Svoj kritični pogled na okolico, tako doma kot tudi širše, je razgrnil v treh odmevnih delih, še posebej v zadnjem z naslovom Rob krožnika in obzorja.

Štefan Feinig, ki je prejel lani pospeševalno nagrado dežele Koroške za literaturo, je občinstvu v bistriški dvorani med drugim povedal, da ga nekateri imenujejo kar »jugo pesnik, ki teče ob Dravi«. Bil sem jugo, še preden sem se rodil, ker ti ljudje povedo, kdo in kaj si, še preden se zaveš, je dejal. Tamburaši, ki so začeli svoj nastop z zimzeleno melodijo Bela snežinka, so tudi v nedeljo igrali izvrstno. Tako kot tudi Rožanski muzikanti, ki jih je leta 2008 zbral, takrat v nekoliko drugačni zasedbi, Joško Kovačič, ki je na nedeljskem koncertu zaradi bolezni manjkal. Rožanci so predstavili svoj širok izbor skladb različnih zvrsti, od ljudskih, modernih do zabavnih in narodnozabavnih.

Koroške glasbenike, pevce, zborovodje in glasbene pedagoge, še posebej pa Slovence na Koroškem, je pretresla vest, da je v torek ponoči umrl legendarni Jožko Kovačič. Star je bil 74 let. Vodil je številne zbore in organiziral mnoge koncerte, tudi tradicionalno Koroška poje. Nad trideset let je bil profesor glasbe na Slovenski gimnaziji v Celovcu, leta 2008 pa je ustanovil ansambel Rožanski muzikanti.

Foto: ORF Celovec

Rožanski muzikanti z ustaniteljem Joškom Kovačičem (v sredini s klobukom). Legendarni Joško na nedeljskem koncertu v Bistrici ni nastopil. V noči na torek je umrl.

Drevi ob 19. uri bodo v Mohorjevi hiši v Celovcu podelili 41. Tišlerjevo nagrado. Letošnji prejemnik je Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru v Rožu. Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza podeljujeta letošnjo nagrado šoli, ki je izobrazila številne generacije mladih, ohranjala in razvijala slovensko jezikovno in narodno identiteto ter prispevala k sodelovanju med Avstrijo oziroma Koroško in Slovenijo. Jutri, 25. januarja, ob 20. uri pa se bo v Kulturnem domu v Pliberku začel Kmečki ples Skupnosti južnokoroških kmetov.

Po svetu

Deset vesoljskih

Ko se razgledujemo po svetu, se redko ozremo v vesolje. To pot naštejmo deset najpomembnejših vesoljskih dogodkov desetletja 2010–2020. Ti so močno povečali naše vedenje o tistem, kar je »nadzemeljsko«.

Miha Naglič

Do Plutona in še dlje

Izbor »top ten« vesoljskih dogodkov je naredil novinar Aljoša Masten, odlični poznavalec in razlagalec vesoljskih dogajanj. Pa jih najprej naštejmo. 1. Marsovski laboratorij. »6. avgusta 2012 je na Marsu pristal Curiosity, enotonsko, dvometrsko robotsko vozilo. Človeštvo je torej na več kot 60 milijonov kilometrov oddaljen planet poslalo manjši avtomobil, kar je izjemen inženirski dosežek.« 2. Poplava eksoplanetov. »Človeštvo se že dolgo sprašuje, ali je v vesolju samo. Je tam zunaj še kakšen planet? Morda na njem kaj migota? ... Sredi preteklega desetletja se je seznam potrjenih začel debeliti tako hitro, da je postalo spremljanje nemogoče tudi za marsikaterega strokovnjaka. Stotine, celo tisoče na leto. Dandanes poznamo 4.160 eksoplanetov, ki so v 3.090 planetarnih sistemih ('osončjih'), od tega 676 večplanetarnih ...« 3. Zunajzemeljsko življenje? Morda kar v Osončju. »V iskanju Nezemljanov morda ne bo treba daleč med zvezde. Morda ga bodo našli kar v domačem Osončju. V preteklem desetletju so se nabrali dokazi, da v nekaj ledenih lunah pri Jupitru in Saturnu obstajajo oceani tekoče vode. Še posebej obetaven je Saturnov Enkelad ...« 4. Voyagerja sta odplula v medzvezdni prostor. »V preteklem desetletju sta prva izdelka človeških rok vstopila v medzvezdni prostor. Voyager 1 je to storil septembra 2013, decembra lani je sledil Voyager 2.« 5. Na repatico. »Tisočletja so ljudje zrli v nebo, gledali komete in se spraševali, kaj je to. Božja kočija? Sli oddaljenih civilizacij? 2014 je pisalo na koledarju, ko je človeštvo – po dveh milijonih let obstoja – na kometu prvič pristalo. Natančneje, Esina sonda Rosetta je odvrgla enometrskega robotka po imenu Philae, ki se je 12. novembra 2014 dotaknil tal in se po več odbojih (ki niso bili predvideni) naposled ustalil.« 6. Konec vesoljskih čolničkov. »21. julija 2011 se je pristajalne steze dotaknil Atlantis, poslednji Space Shuttle. S tem se je končala doba vesoljskih čolničkov, neverjetno zapletenih, dragih in tudi smrtonosnih naprav, ki so 30 let neutrudno nosile tovor in ljudi v vesolje.« 7. Pristajanje raket in najmočnejša med njimi. »Kar ni uspelo Nasi s Space Shuttli, je doseglo podjetje SpaceX. Precejšnje znižanje izstrelitev v vesolje z večkratno uporabnostjo raket. Prvi mož podjetja Elon Musk je že na začetku tisočletja napovedal, da bo izdelal rakete, ki bodo vzletale in nadzorovano pristajale, in s tem vse skupaj radikalno pocenil. Redki so verjeli v uspeh. 21. decembra 2015 pa je prva stopnja rakete Falcon 9 po orbitalni misiji prvič pristala na tleh (leto pozneje prvič na morju).« 8. Vzpon Kitajske. »Tudi Kitajci so v tej igri, le precej počasneje. Ob veliko čejih bodo leta 2028 splovili najmočnejšo raketo vseh časov, Dolgi pohod 9, ki bo po zmogljivosti izenačen s slavnim Saturnom V (140 ton v nižjo orbito) ...« 9. Novo okno v vesolje. »V zadnjem desetletju je človeštvo dobilo še eno okno v vesolje ... Sto let po teoretični napovedi je observatorij LIGO prvič zaznal gravitacijske valove. Prek krčenja prostora in časa je videl, kako sta pred 1,3 milijarde let dve črni luknji, prva z maso 29 Sonc, druga 36 Sonc, najprej plesali druga okoli druge, nato pa se bliskovito združili v eno. Pri tem se je neposredno v energijo pretvorilo za tri mase Sonca materije, kar je poslalo valove daleč naokoli ...« 10. Pozdravljen, Pluton. »Pluton je bil skoraj sto let miniaturna packa na fotografijah. Naposled ga je dosegla Nasina sonda New Horizons in ga 14. julija 2015 obletela na oddaljenosti 12.430 kilometrov. Nazaj je poslala fotografije rdečkastega planeta razgibanega površja, polnega gorovij in vodnega ledu, plavajočih na drugih ledovih, dušikovih ledenikov, razpok ...« (Vir: MMC RTV SLO)

Rešitev za Libijo

»Trdno sem prepričan, da za Libijo ne obstaja vojaška rešitev.« To je na mednarodni konferenci o sporu v Libiji izjavil Antonio Guterres, generalni sekretar OZN. Konferenca se je končala 19. januarja v Berlinu, sklenili so jo voditelji Rusije, ZDA, Nemčije, Francije, Turčije ... Poenotili so se v spoznanju, da rešitev za nemirno državo ni vojaško posredovanje, ampak diplomacija. No, bomo videli.

Gorijo tudi živali

V silnih požarih, ki že več mesecev divjajo v Avstraliji, je poginila že več kot ena milijarda (!) živalskih osebkov. V to število so vštete ptice, plazilci in sesalci, ne pa tudi »nižje« živalske vrste, kot so žuželke in drugi nevretenčarji, ki sicer predstavljajo 95 odstotkov vseh živalskih vrst.

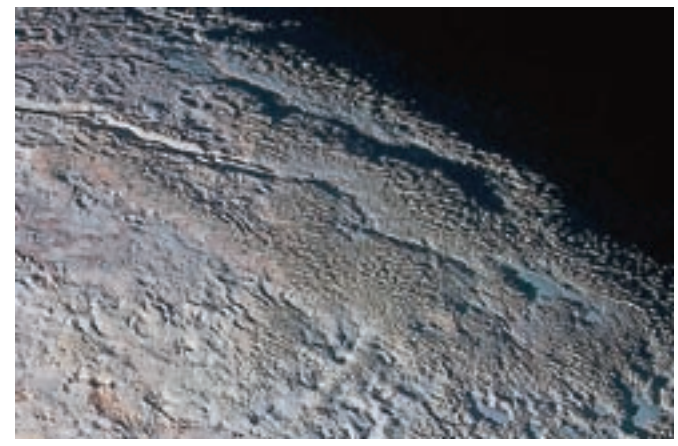

Površje Plutona, kakor ga je posnelo Nasino vesoljsko plovilo New Horizons, ko je 14. julija 2015 letelo mimo tega planeta na razdalji 12.500 kilometrov / Foto: Wikipedija

Tanki, uničeni v libijski državljanski vojni pri mestu Misrata že poleti 2012. Vojna pa še kar traja. / Foto: Wikipedija

Avstralski grb, v njem kenguru in ptica emu, avtohtoni avstralski živalski vrsti / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (57)

V šoli so najpomembnejši odnosi

Ivka Sodnik

Znatno število slovenskih otrok ima velik odpor do šole. Če jih je ob koncu počitnic kaj ponovno vleklo med šolske klopi, je bila to predvsem želja po druženju s starimi prijatelji, če jih imajo. Če? Le redki, predvsem najmlajši, so pogrešali učitelje in učenje. Naši šolski ministri se radi pohvalijo, da imamo pri nas zelo kvalitetno šolstvo, in ob tem razen boljših rezultatov na mednarodnih preverjanjih znanja nikoli ne navajajo konkretnih dokazov. Posebej se izogibajo podatkom, ki so prav tako razvidni iz mednarodnih raziskav, da naši šolarji prednjačijo med državami po negativnem odnosu do šole.

Sedaj, ko se pripravljajo spremembe šolskega sistema in se bo znova pisala bela knjiga, bi se morali resno lotiti tega problema in po šolah opraviti raziskavo, zakaj imajo učenci tak odpor do šole. Šolski zdravniki, psihologi in nevrologi pa tudi najbolj prodorni učitelji vedno pogosteje opozarjajo, da bo treba več pozornosti nameniti šolski klimi in medsebojnim odnosom v šoli. Samo zamahniti z roko, da otroci nikoli niso marali šole, ker je učenje naporno in dolgočasno, in da so otroci zmeraj manj delovni in vajeni discipline, ni dovolj in je zavajajoče.

Učitelji, ki veliko pozornosti namenjajo dobrim odnosom v razredu, pritrjujejo, da se otroci v takšnem okolju veliko bolje počutijo in raje izvršujejo šolske obveznosti. Zato je bilo ob uvedbi devetletke zamišljeno, da ostane učiteljica prvega triletja vsa tri leta z učenci, da jih res dobro spozna in jim prilagaja obremenitve glede na njihove sposobnosti in hitrost razvoja. Prvo leto je bilo zamišljeno tako, da se otroci učijo predvsem skozi igro in imajo dovolj časa za pogovor in pripovedovanje o svojem počutju in doživljanju šolskega okolja. Čas se je našel tudi za razreševanje nesoglasij in konfliktov, ki so seveda neizogibni del šolskega vsakdana. Učiteljice so imele v bolj počasnem tempu čas, da so vzele žalostne in osamljene otroke v naročje in jih malo pocrkljale, če so potrebovali »mamin« objem. Prav zaradi teh dodatnih zahtev, da so učiteljice nežne, sočutne in materinske, se je po šolah za prvo triletje, ko so otroci najbolj občutljivi, zelo premišljeno izbiral primeren kader.

Otrok v osnovni šoli ni treba naučiti samo brati, pisati in računati, pač pa tudi medsebojne pomoči, sočutja in pozornosti. Otrokom je treba privzgojiti in jih naučiti empatičnosti, prijaznosti in ustrežljivosti, da bodo znali poskrbeti za odsotnega sošolca in mu nesti prepisat učno snov. Da bodo hkrati z učiteljem opazili, da je sošolec prišel k pouku žalosten in zaskrbljen, očitno ima težave. Kadar je človek v stiski in nesrečen, se zapre pred svetom in je nedojemljiv za učenje. Zato se za večino učno neuspešnih in vedenjsko napornih otrok skrivajo žalostne osebne in družinske zgodbe ali spori z vrstniki. Dokler se vsi ti problemi ne raziščejo in razrešijo, se otroci ne morejo skoncentrirati na učenje.

Na prvem mestu so torej odnosi – med vrstniki ter med učitelji in učenci. Skrbeti za dobre medsebojne odnose pa ne pomeni, da potrebujemo v šoli zanje še vsak dan dodatno uro na urniku, dovolj je, če se opazujemo, poslušamo in doživljamo. Zato je tako pomembno, da imajo pedagoški delavci poleg strokovnega znanja še visoko razvit občutek empatičnosti in primerno znanje za socializacijo učencev.

Zanimivosti

Kamnik v političnem trilerju

V kinematografe prihaja nov slovenski film z naslovom Vsi proti vsem, politična drama z elementi trilerja, ki je bila skorajda v celoti posneta v Kamniku. Ustvarjalci filma so bili tako s pogoji snemanja na kamniških ulicah in v okoliških objektih kot tudi s sodelovanjem številnih lokalnih statistov tako zadovoljni, da bodo premiero filma pripravili v Domu kulture Kamnik, v nedeljo, 26. januarja.

Jasna Paladin

Nov slovenski celovečerni film z naslovom Vsi proti vsem, ki bo te dni ugledal luč sveta, je politična drama z elementi trilerja, ki se dogaja v izmišljenem kraju Rovte (ki mu podobo posodi Kamnik) pod idiličnimi Alpami in govori o politiki, volilnih prevarah in razkrajanju moralnih vrednot.

O temah, ki so še kako aktualne, a v slovenskih filmih doslej ne prav pogosti prikazane.

V Rovtah brez morale in etike

»Slovenska tranzicija nam je pokazala, kako je politika postala sinonim za korupcijo. Vsi proti vsem je ostra analiza korupcije na prihajajočih volitvah v malem idiličnem slovenskem mestu Rovte. Glavni lik je župan Franta, ki izgublja volitve in je prisiljen poslovati z lokalnimi kriminalci. Vsi proti vsem na lokalni ravni kaže, da živimo v globalnem svetu ponarejenih novic, političnih spinov in korupcije, kjer sta morala in etika izgubili pomen,« vsebino filma opisuje priznani slovenski režiser in v tem primeru tudi scenarist Andrej Košak, zakaj pa so za snemanje izbrali prav Kamnik, smo povprašali producenta Zorana Dževerdanovića.

Kamnik za snemanje lep in praktičen

»Kamnik nam je ustrezal vsebinsko in vizualno, saj je prelepo mesto s čudovitim pogledom na Alpe. Poleg tega ni uničen z modernistično arhitekturo in je precej praktičen za snemanje, saj ima vse, kar imajo velika mesta, le da je vse bližje in enostavno za dostop. Z dovoljenji nismo imeli težav, prav nasprotno. Celotna lokalna skupnost je bila zelo naklonjena projektu in snemalni ekipi in nam je zelo pomagala pri izvedbi projekta, predvsem pri izboru lokacij in izvedbi snemanja na lokacijah, logistiki, nočitvah, prehrani, počutju ..., kar je prispevalo k odličnemu vzdušju in zelo olajšalo snemanje,« nam pove producent in doda, da so film posneli v tridesetih dneh, septembra in oktobra lani.

»Kamnik nam je ustrezal vsebinsko in vizualno, saj je prelepo mesto s čudovitim pogledom na Alpe. Poleg tega ni uničen z modernistično arhitekturo in je precej praktičen za snemanje, saj ima vse, kar imajo velika mesta, le da je vse bližje in enostavno za dostop. Z dovoljenji nismo imeli težav, prav nasprotno.«

Od Katzenberga do zdravstvenega doma

Kamere, zapore, igralce in druge filmske ustvarjalce so Kamničani lani lahko opazovali na številnih lokacijah po mestu in film je ne glede na resno in tudi negativno tematiko odlična reklama za Kamnik in razglednica mesta, ki filmskih ustvarjalcev tokrat ni navdušila prvič.

Snemali so na več lokacijah, in sicer na Glavnem trgu v središču Kamnika, pred kavarno Veronika, v zdravstvenem domu, v dvorcu Katzenberg in drugih predelih nekdanje smodnišnice, na Malem gradu, pred Osnovno šolo Toma Brejca, v in pred kamniškim muzejem na Zapricah, na pokopališču na Žalah ...

»Kulise mesta, narava in pogledi so nas najbolj navdušili, ko smo snemali na Zapricah, na Malem gradu in na pokopališču. Vsaka lokacija je bila specifična in zanimiva, najdlje in največ smo snemali na območju nekdanje smodnišnice, kjer je bilo zaradi specifičnih scen snemanje tudi najbolj zahtevno. Snemanje je bilo zahtevno tudi v Zdravstvenem domu Kamnik, saj smo morali upoštevati tamkajšnja pravila in red, zaradi cestnih zapor pa tudi scene z vožnjami avtomobilov, saj smo posledično ovirali promet v samem središču mesta,« pojasni Zoran Dževerdanović, ki je k sodelovanju privabil tudi okoli tristo statistov, veliko jih je bilo prav Kamničanov. Izbrali so jih na avdiciji za statiste, ki je bila v Domu kulture Kamnik. Povabljeni so bili vsi, ki jih takšni projekti zanimajo, odzvalo pa se je prav lepo število Kamničanov.

»Ko smo pripravili snemalni plan, smo kandidate, ki so se odzvali, razporedili po scenah. Glede na scene v filmu smo potrebovali več odraslih. V vseh scenah, snemanih v Kamniku, so nastopili Kamničani. Lahko rečem, da so zelo zanesljivi, spoštljivi in da je bilo v veselje snemati z njimi. Nekateri se v filmu pojavijo tudi večkrat,« še enega od razlogov, zakaj bodo v Kamniku film gotovo pogledali z veseljem, razkrije producent.

Kar nekaj prizorov so posneli v nočnem času in na Glavnem trgu. / Foto: Željko Stevanić

Režiser in scenarist Andrej Košak s svojimi sodelavci pri snemanju prizorov na Malem gradu / Foto: Željko Stevanić

V filmu igra tudi Iva Kranjc Bagola; na fotografiji v enem od prizorov, posnetih na Šutni. / Foto: Željko Stevanić

Film bodo premierno predvajali v nedeljo, 26. januarja, ob 18. uri v Domu kulture Kamnik – kot poudarjajo zato, ker se s tem želijo zahvaliti lokalni skupnosti za naklonjenost in odlično sodelovanje.

Maska kar v mrliški vežici

Film je sicer nastal v produkciji podjetja Blade Production, pod člane precej mednarodne filmske ekipe pa se poleg že omenjenega Andreja Košaka podpisujejo še direktor fotografije Jason Mann, skladatelj Kristian Sensini, montažer Martin Ivanov, scenografinja Sanja Vatić in mnogi drugi.

Tudi igralska zasedba je polna znanih imen; v filmu namreč nastopajo Vlado Novak, ki igra glavni lik župana Franto, Silva Čušin, Aleksandra Balmazović, Blagoj Veselinov, Valter Dragan, Iva Kranjc Bagola, Peter Musevski, Uroš Potočnik, Jure Ivanušič, Jernej Kuntner, Judita Zidar, Igor Zupe, Maja Martina Merljak, Borut Veselko, Jurij Hudolin, Boštjan Pavlič, Erna Rudnički in drugi.

Tako kot se za snemanja spodobi, se ekipa filmskih dnevov v Kamniku spominja tudi po številnih anekdotah.

Kot nam je zaupal producent Zoran Dževerdanović, je bilo ne glede na tematiko scene snemanje prijetno predvsem na pokopališču na Žalah, in to kljub temu, da so si masko za igralce uredili kar v mrliški vežici.

Premiera v nedeljo v Domu kulture Kamnik

Film bodo premierno predvajali v nedeljo, 26. januarja, ob 18. uri v Domu kulture Kamnik – kot poudarjajo zato, ker se s tem želijo zahvaliti lokalni skupnosti za naklonjenost, pomoč pri snemanju in odlično sodelovanje.

Sto pet minut dolg film si bodo obiskovalci lahko ogledali skupaj s številnimi člani filmske zasedbe (od ekipe bodo na premieri prisotni režiser in scenarist Andrej Košak, producent Zoran Dževerdanović, igralci Silva Čušin, Valter Dragan, Aleksandra Balmazović, Uroš Potočnik, Peter Musevski, Maja Martina Merljak, Jernej Kuntner, Rok Vihar, pa tudi statisti iz Kamnika), ki jim bodo gotovo z veseljem zaupali še kakšno zanimivost ali anekdoto s snemanja.

Pogovor

Planinstvo je del naše identitete

Irena Lačen Benedičič

Slovenski planinski muzej v Mojstrani letos obeležuje desetletnico delovanja. Odprli so ga 7. avgusta 2010 ob prazniku Občine Kranjska Gora, s katerim v krajih pod Triglavom ohranjajo živ spomin na dan, ko je tedanji dovški župnik Jakob Aljaž leta 1895 na vrhu Triglava postavil kasneje po njem poimenovani stolp. V začetku leta, ko muzej praznuje okroglo obletnico, smo se pogovarjali z Ireno Lačen Benedičič, direktorico Gornjesavskega muzeja, v okvir katerega sodi tudi Slovenski planinski muzej.

Marjana Ahačič

»Skoraj vsako leto obeležujemo kakšno od pomembnih obletnic: predlani 240 let od prvega pristopa na Triglav, lani smo se spomnili prvega vzpona na Everest ... Za desetletnico delovanja muzeja ne bomo pripravljali posebne razstave o svojem delu, zato pa na naši spletni strani vsak ponedeljek predstavljamo najzanimivejše dogodke, predmete, programe za otroke in odrasle oziroma zanimive obiskovalce, ki smo jih gostili v teh desetih letih.«

Irena Lačen Benedičič, direktorica Gornjesavskega muzeja Jesenice / Foto: Gorazd Kavčič

Slovenci imamo do planinstva poseben odnos in eden od rezultatov tega odnosa je zagotovo Slovenski planinski muzej. Imajo podobnega še kje na svetu?

Planinski muzeji vsekakor so, ne vem pa, ali je kje kakšen v smislu nacionalnega muzeja ... Res pa je, da smo Slovenci specifični glede tega; prav v odnosu do gora krepimo svojo nacionalno identiteto. Oblikovali in sooblikovali smo se kot narod tudi v tekmi za prevlado slovenstva v gorah; spomnimo se, kako so v Aljaževih časih postavljali slovenske planinske koče in se tudi na ta način zoperstavljali nemški prevladi. Slovenski planinski muzej seveda je nacionalnega pomena, kljub temu da formalno ni nacionalni muzej, saj deluje kot del medobčinskega Gornjesavskega muzeja, lociran na repu Slovenije, kot rečemo.

Kaj je bila osnovna ideja, ki vas je vodila pri postavljanju muzeja? Ste izpolnili začetna velika pričakovanja?

Odgovornost in pričakovanja, oboje je bilo ob nastajanju muzeja zelo veliko. Muzealci brez Občine Kranjska Gora, brez entuziazma, brez vodje projekta, takrat je bil to Miro Eržen, brez planinskega društva, planinske zveze in še mnogih deležnikov ne bi nikoli mogli priti do rezultata, kakršnega imamo danes v Mojstrani. Odločilnega pomena pri njegovem nastajanju je bila prav podpora širše slovenske javnosti. Imamo srečo, ker je Planinska zveza Slovenije druga najštevilnejša organizacija pri nas, takoj za gasilci. A enako visoka, kot je bila podpora, je bila prav zato tudi odgovornost. Še se spomnim, kako smo se s sodelavci peljali iz Innsbrucka, kjer smo si ogledali eno od razstav s področja planinstva. Vso pot smo diskutirali, kako bomo zasnovali slovenski planinski muzej. Nastala je ideja, da bi vsebino predstavili kot vzpon na goro, kjer se ustavljaš kot pri postankih na poti, dosežeš cilj (vrh) in se vrneš v dolino.

Točno ta koncept postavitve razstave je ostal do danes. Še vedno izkazuje, da je pravi, aktualen, saj dopušča možnost dopolnitev in aktualizacij. Od vsega začetka smo vedeli, da si želimo aktivnega obiskovalca – tudi planinstvo je v svoji osnovi aktivno – in temu smo prilagodili ta naš vzpon na goro, pri katerem na poti do vrha rešuješ naloge in zbiraš žige. Do letos smo jih na razglednici, s sodelavci pa smo zdaj ta sklop prenovili in pripravili nove igrice in naloge ter nagrade. Seveda pa smo muzealci nagnjeni k temu, da zgodbo pripovedujemo na osnovi predmetov. Žal kljub temu da je bila stavba v osnovi grajena za muzej, v njej ni prostora za vse, kar bi želeli predstaviti. Zato je bil sklop o alpinizmu že na začetku skromnejši in ga zdaj že tretjič prenavljamo oziroma dopolnjujemo z razstavami, ki so na ogled dalj časa.

Se je obisk muzeja po navalu v prvih letih kaj umiril?

Ker je Občina Kranjska Gora kot nosilec investicije predhodno ugotovila, da za izvedbo projekta sama nima dovolj finančnih sredstev, se je formirala Ustanova Avgusta Delavca. To je združenje, v katerem so poleg Planinskega društva Dovje - Mojstrana še Planinska zveza Slovenije, klub Skala ter posamezniki in pri katerega ustanovitvi sem kot direktorica muzeja sodelovala tudi sama. Prav ta ustanova je bila tista, ki je v sodelovanju z drugimi poskrbela tudi za to, da so vsi slovenski planinci s članarino planinski organizaciji prispevali svoj delež in si tako vnaprej zagotovili vstopnico za ogled takrat še nastajajočega planinskega muzeja. V prvih letih po odprtju smo imeli povečano število obiskovalcev prav na ta račun, čeprav dobro vem, da bi si vsi planinci muzej tudi sicer ogledali. Od samega začetka si prizadevamo, da se obiskovalci vračajo – in se. Veliko se posvečamo temu, da bi jih pritegnili.

Kako lovite ravnotežje med strokovnim, tradicionalnim in vendarle privlačnim za čim širši krog obiskovalcev?

Tako, da program, poslanstvo in vizijo sooblikujemo z različnimi deležniki. To pomeni, da se o programih že pri načrtovanju posvetujemo, zbiramo informacije, vključujemo vse tiste, ki so ob vzpostavitvi muzeja odigrali morda najpomembnejšo vlogo in so še danes naši partnerji, tudi v smislu sofinanciranja programa, kot je to na primer Planinska zveza Slovenije. Poslušamo in vedno znova iščemo skupne poti, da pripravljamo programe, ki so – vsaj tako si želimo – takšni, ki družbi in našim obiskovalcem koristijo, pa tudi taki, s katerimi mi želimo opozoriti na probleme sodobne družbe. Zavedamo se, da naša soustanoviteljica Občina Kranjska Gora ob tem želi še več vsebin, ki bi bile zanimive za turistično gospodarstvo, in prav na to je vezana ena večjih sprememb v muzeju: muzejska recepcija je postala tudi turistično-informacijski center, ki prinaša dobrodošlo dopolnitev muzeja; sicer smo pa že pred formalno vključitvijo turizma v muzej obiskovalcem mimogrede nudili te informacije. Planinski muzej je tudi informacijska točka Triglavskega narodnega parka, prav tako kot je bila to od leta 1984 že Triglavska muzejska zbirka v Mojstrani, zadnja tri leta pa tudi uradna informacijska točka Alpske konvencije. Skratka: muzej ima pomembno vlogo v družbi, tudi pri sooblikovanju naše lastne identitete; v tem sodobnem »hitrem« času pogosto ne vemo več dobro, kdo smo, kam gremo, in če se bomo zavedali, kdo smo in kam želimo, je pomembno, da je naš cilj jasen.

Kaj pa je tisto, kar skrito očem vsakodnevnih obiskovalcev hranite v muzejskih depojih?

Slovenski planinski muzej temelji na že zbranem gradivu, ki je bilo predstavljeno v Triglavski muzejski zbirki; planinci so namreč tako rekoč takoj po vojni vedeli, da bo treba ohraniti in zapisati zgodovino slovenskega planinstva. Pri tem so bili najbolj aktivni Jeseničani, ki so tudi zbirali gradivo in ga v šestdesetih letih podarili Planinskemu društvu Dovje - Mojstrana. Tako je nastala Triglavska muzejska zbirka, ki je imela kar širok zgodovinski pregled. Res pa je, da smo ob vzpostavitvi Slovenskega planinskega muzeja načrtno iskali gradivo za stalno postavitev. Pa tudi to, da smo v desetletju, kar je muzej odprt in smo pripravili po štiri do pet občasnih razstav, dobili precej dodatnega gradiva. Veseli smo gradiva, ki nam ga zapustijo posamezniki, med njimi naj kot primer omenim fotografski opus Jaka Čopa, pa predmete, kot so nahrbtniki, oprema in obleka planincev ter alpinistov, dnevniki, risbe, filmi ... Se pa nadejamo, da bo gradivo še prihajalo, sploh s področja alpinizma, ki se v zadnjih letih zelo močno in hitro razvija. Prav na tem področju je še veliko možnosti za sodelovanje in razvoj muzeja. Planinski muzej je za to več kot primeren, zato računamo na podporo tako planinske zveze kot alpinistov, da nam gradivo, ki ga hranijo, prepustijo vsaj v evidentiranje oziroma v hrambo.

Obstaja v muzeju predmet, ki je vam osebno najljubši?

Seveda. To je pogodba, s katero je Jakob Aljaž kupil vrh Triglava, na katerem je nato postavil stolp.

Ali v jubilejnem letu pripravljate kakšen poseben program?

Pripravljamo. Sicer imamo skoraj vsako leto priložnost, da praznujemo oziroma obeležujemo kakšno od pomembnih obletnic: predlani 240 let od prvega pristopa na Triglav, lani smo se spomnili prvega vzpona na Everest ... Za desetletnico delovanja muzeja ne bomo pripravljali kakšne posebne razstave o našem delu, zato pa na naši spletni strani vsak ponedeljek predstavljamo najzanimivejše dogodke, predmete, programe za otroke in odrasle oziroma zanimive obiskovalce, ki smo jih gostili v teh desetih letih. Na ta način razkrivamo presežke zadnjih desetih let. Toplo vabim k ogledu.

Kakšen bo Slovenski planinski muzej čez deset let?

Prepričana sem, da bo še vedno aktualen in vreden ogleda. Z veseljem ugotavljamo, da se obiskovalci k nam vračajo, pa ne zato, ker smo tako dobra družba, ampak ker vedno znova ponujamo kaj novega. Obiskovalcem se približujemo z novimi, sodobnimi načini interpretacije in hkrati ohranjamo klasično muzejsko pripoved s predmeti. Zavedamo se vrednotenja dediščine ter njene primerne ter pravilne interpretacije in ob podpori javnosti, ustanoviteljev bo Slovenski planinski muzej živel zgodbo stičišča planincev, alpinistov in gornikov in našel tudi prostor za vse predmete, ki si jih želimo v Slovenskem planinskem muzeju – tudi za zbirko alpinizma, o kateri se v zadnjem času pogovarjamo v slovenskem merilu.

MULTIKULTI

Zgodila se je Barcelona

Petra Horvat je doma iz Spodnjih Gorij, a zadnja tri leta živi in dela v Barceloni. Domov se vrača vsakič, ko imajo v Barceloni »počitnice«. Ker je učiteljica plesa, ji delo to dopušča. V Sloveniji preživi tudi poletne počitnice, organizira različne plesne delavnice, največ časa pa želi preživeti z domačimi.

Alenka Brun

S plesom je Petra prišla v stik pri devetih letih, ko ju je s sestro mama peljala v osnovno šolo na Bled, kjer sta se prvič srečali z jazzbaletom. »Od takrat dvorane nisem zapustila,« pravi. Nadaljevala je s hiphopom, disko danceom, spoznala je tudi osnove brakedancea, pritegnila jo je še kakšna plesna zvrst. Njena prav plesna pot se je začela v takratnem Blejskem plesnem studiu, kasneje BPS Radovljica. Precej je tekmovala, a že pri 16 letih so ji zaupali vlogo učiteljice. Pri plesu in delu s plesalci je bila uspešna. V vsem tem času je odkrivala tudi svoj pedagoški jezik, istočasno pa se je sama še razvijala v plesalko.

Foto: osebni arhiv

Petra je sodobni ples in fizični teater odkrila pri 24 letih.

Pri 24 letih je odkrila sodobni ples in fizični teater – smer klovnovstvo. »Udeleževala sem se delavnic in spoznavala teater. Vedno bolj me je privlačilo mešanje disciplin, kot so ples, igra, petje. Potem je Slovenija za moje želje postala premajhna. Želela sem si izobraževanja, kjer preživiš osem ur na dan v dvorani; ki ti ponastavi možgane in telo ter se ponovno rodiš kot ustvarjalec in se postaviš na noge – in to se je zgodilo v Barceloni,« razlaga Petra. Moveo – centro de teatro fisico y mimo corporal oziroma gibalno gledališče, center fizičnega teatra in telesne mimike ji je priporočil mednarodni učitelj sodobnega plesa Guy Nader, ki ga je takrat srečala na festivalu Vibra v Ljubljani in je v preteklosti obiskoval omenjeni center. Petra se je v študij zaljubila že, ko ji je o njem samo pripovedoval. Odločila se je impulzivno in domači so jo podprli. Njena odločitev se jim je zdela logična. Brez njih ji ne bi uspelo, meni.

Študij fizičnega teatra je Petra obiskovala dve leti. Bila je edina Slovenka v plesnem centru, vendar zagotovo ne zadnja. Trenutno v Barceloni živi od poučevanja plesa. Lindy hop, solo jazz, sodobni ples ... S prijateljico s fakultete skupaj ustvarjata svojo prvo predstavo fizičnega teatra z naslovom Kje se odbija?, ki bo junija letos doživela premiero v Barceloni, julija prihaja v Slovenijo, avgusta pa bo gostovala v Čikagu. Ponosno pove, da je lani poleti začela še projekt Gibarija, gibalno-plesni festival v obliki delavnic domačih pedagogov, in sicer skupaj s Špelo Koren z Bleda. Poudari, da rada deli znanje, se pa pri tem zaveda svoje odgovornosti.

Kakšno pa je življenje v Barceloni? »Zanimivo, pestro, polno umetnosti, navdiha. Če si iznajdljiv in zagnan, ti delo ne uide. Spoznaš veliko različnih kultur, čeprav si samo v enem mestu. Naučiš se lahko različnih jezikov – jaz sem zelo poglobila znanje angleščine, naučila sem se španščine, trenutno se učim katalonščine.« Pogreša pa prijatelje, nečaka, babičin ričet, dobro gorenjsko vodo in gorski pokljuški zrak; doda, da imajo morje, kar pa tudi odteha. Pa ljudje? Ti so sproščeni, odprti in iskreni, pravi. »Veliko govorijo, nimajo težav z izražanjem svojih čustev, problemov, življenjskih filozofij. Radi se družijo.«

Petra Horvat / Foto: osebni arhiv (Anja Teraž)

Razpetost med Barcelono in Slovenijo Petri za zdaj ustreza. Meni, da ji Barcelona lahko še veliko nudi, obenem pa želi prisostvovati pri vzgoji Gorenjcev o plesni kulturi, kulturi fizičnega teatra in uličnega gledališča. Meni, da je na dobri poti, da se ji življenje odvija v pravi smeri, ve pa, da je obenem komaj na začetku.

Iz Prage v Bitnje

Ko se je Čehinja Kamila Hoškova pred 15 leti preselila v našo državo, so ji govorili, da gre v drugo Švico, a kot ugotavlja danes, razvoj Slovenije v teh letih ni bil tako intenziven, kot bi lahko bil, njena rodna domovina pa je dosegla velik napredek.

Ana Subic

V Kranju živeča Čehinja Kamila Hoškova je prvi stik s Slovenijo imela leta 2003, ko je prišla na rafting po Savi Bohinjki in Soči, leto kasneje pa se je vrnila in se odpravila plezat v Julijske Alpe. Pod Triglavom je srečala Kranjčana, doma iz Bitenj, ki je njeno življenje obrnil na glavo. »Ljubezen ne pozna meja, sploh ko si mlad in brez obveznosti,« pravi Kamila. Približno leto dni sta se vozila drug do drugega, nato pa se je tedaj 27-letna Čehinja iz Prage preselila k partnerju.

»V Slovenijo sem prišla leta 2005, eno leto po njenem vstopu v EU,« je pojasnila sogovornica, ki se je takrat ujela v zapletene birokratske postopke, saj je bila na upravnih organih precejšnja zmeda glede urejanja statusa tujcev iz članic EU. »Nekaj časa sem se vrtela v začaranem krogu, saj se prej s takšnimi primeri niso srečevali,« se spominja Kamila, ki občasno še vedno naleti na kakšno birokratsko oviro.

Slovenščino je hitro usvojila. »Na Filozofski fakulteti v Pragi sem našla gospoda, Čeha, ki je študiral slovenščino. Imela sva okoli trideset učnih ur, da me je vpeljal v osnove. Sicer sta si pa češki in slovenski jezik dokaj podobna,« je dejala Kamila, ki je češčino prenesla tudi na partnerja in hčerko. Z diplomo iz športnega menedžmenta, pridobljeno v tujini, pri nas ni našla zaposlitve, zato je odprla svoj masažni salon. Začetki niso bili lahki, a sedaj že trinajst let stopa po samostojni podjetniški poti.

Ob selitvi v Slovenijo so ji na Češkem govorili, da gre v super državo, pravzaprav kar v drugo Švico. »Lahko bi bila, a se mi zdi, da je malo nazadovala. Razvoj v teh letih ni bil tako intenziven, kot bi lahko bil. Včasih je bila Slovenija samo tranzitna država, še več pozornosti morate nameniti turizmu, kjer je še veliko priložnosti,« je prepričana.

Ugotavlja pa, da se je v tem času zelo dvignil življenjski standard na Češkem. »Nezaposlenost je zelo nizka; le dve- do triodstotna. So pa opazne razlike med Prago in ostalimi predeli Češke, ki so slabše razviti.« Kot pravi, so se tudi plače na Češkem zvišale in so vsaj v Pragi podobne slovenskim. »Življenjski stroški so še vedno nižji kot v Sloveniji. V Pragi se sicer dražijo, a so cene 50 kilometrov iz prestolnice občutno nižje,« je pojasnila. Za šolstvo, zdravstvo in socialno varnost je poskrbljeno podobno kot v Sloveniji, le vrtcev za mlajše otroke je manj, saj je mati lahko na porodniškem dopustu tri leta. »Ne prejema pa polnega nadomestila. Prvega pol leta je znesek nekaj višji, potem pa na ravni socialne podpore.«

Kamila je prej živela na obrobju Prage, kjer je precej bolj mirno kot v centru, polnem turistov. »Praga ima 1,3 milijona prebivalcev. Mesto je zelo lepo, pogrešam ga. Ljubljana je super, a premajhna. Predvsem pogrešam galerije, več kinodvoran, gledališč in ostalo dogajanje. Vendar ne mislim, da je tu slabo. Tudi Kranj se na tem področju zelo trudi, sploh Layerjeva hiša in Stolp Škrlovec. Je pa res, da imam po drugi strani sedaj gozd zraven hiše, v Pragi pa sem se morala do njega zapeljati z metrojem,« je razložila.

Kamilo Hoškovo je v Slovenijo pripeljala ljubezen. / Foto: Tina Dokl

Češka prestolnica pa ne slovi le po bogati arhitekturni dediščini, pač pa tudi po pivu. To je marsikje cenejše od kave, ki pa je precej dražja kot pri nas. »Na glavnih in turistično obljudenih trgih Prage stane pivo slabe tri evre, kar je za Čehe nesprejemljivo, saj zanj odštejejo največ dva evra. Marsikje ga je možno dobiti za 1,8 evra, v vasicah pa tudi za 1,2 evra,« je pojasnila Kamila, ki ji slovensko pivo ni niti malo všeč. »Ne da se ga piti, niti ga ne znate točiti. Češko pivo ima pravo barvo in peno. Pri nas doma smo vedno založeni z njim, je pa tudi ogromna razlika med pivom, ki ga češke pivovarne izdelajo za domači trg, in tistim za tuji trg. Verjetno je razlika v vodi. Staropramen za tujino delajo v Zagrebu. Na Češkem ga ne bi pili,« je razložila.

Slovenska kulinarika se ji zdi zelo podobna češki. Po njenem mnenju še zlasti na Gorenjskem pretiravamo s krompirjem, so ji pa zelo všeč slovenski štruklji in potica.

Na rodno Češko se rada vrača. »Dokler je delovala Adria, sem jo obiskovala tudi petkrat letno, saj sem za pot porabila tri ure. Sedaj z Brnika žal ni več direktne letalske povezave. Upam, da jo bodo vzpostavili vsaj do Dunaja, ki ima letalsko povezavo s Prago.«

Na robu

Ženske ljubijo barabe, 2. del

Kje leži denar na tleh

Milena Miklavčič

usode

»Starši so mi s stisnjenimi ustnicami pomagali pri vnukih. K njim sta prihajala na kosilo in večerjo, zanju sta plačevala tudi stroške v zvezi s šolo in vrtcem. Meni pa nista dala niti evra. Bala sta se, da bi ga nemudoma izročila Gregi.«

Preden nadaljujem Erikino izpoved, naj zapišem, da je objavi prvega dela sledil velik odziv med bralci. Pa niso pisali tisti, ki so se znašli v podobni zgodbi brez srečnega konca, temveč njihovi starši in prijatelji. Ljudski glas ve marsikaj, a je tiho. Bližnji pa so nemočni, ker se jih kljub trudu, da bi pomagali, žrtve znebijo z besedami, da je pri njih vse, kot mora biti. Vseeno bi bilo treba vztrajati pri pomoči že zaradi otrok, ki v takšni nemogoči zvezi najbolj trpijo.

Naj se vrnem k Erikinemu pripovedovanju.

»Potem sem slišala, da se je Grega zapletel v trgovanje z bitcoini. Domov se je pripeljal z novim avtom. Na roki pa ura, vredna več sto evrov. Mislila sem, da se mi sanja! Že od malice v službi nisem nič jedla, ker je bil hladilnik čisto prazen pa še odklopljen za povrhu, on pa se baha pred menoj z bogastvom! Ko sem slučajno pogledala skozi okno, sem tam videla njegovega prijatelja Zorana, ki mi je bil že od prvega dne zoprn, da mi bolj ni mogel biti. Vedela sem, da živi z družino v nekem ''desetorazrednem'' neprofitnem stanovanju, da je brezdelnež, socialna ali občina njemu in partnerici plačuje prehrano otrok v šoli, oba otroka sta bila abonenta šolskega sklada, oblačila in šolske potrebščine pa so dobivali na Rdečem križu in Karitas. Sam se je hvalil, da so mu vsake toliko časa plačevali tudi različne položnice. In sedaj bi se ta dva šla biznis z bitcoini ali karkoli je to že bilo?! Bila sem čisto v šoku. Tresla sem se po vsem telesu, sploh ko mi je ukazal, naj mu dam dvajset evrov. Da mi jih bo prej kot v enem mesecu vrnil dvajset tisoč.

Tistih dvajset evrov mi je ogromno pomenilo. Hranila sem jih za hude čase, a v nekem blaženem trenutku po zelo dobrem seksu sem Gregi povedala, da jih imam in da mi pomenijo izhod v največji sili. Bil je brez milosti. Očital mi je, da so njegovemu prijatelju priskočili na pomoč celo domači in mu dali začetni kapital za trgovanje. Nisem mogla verjeti! Poznala sem te ''domače''! Tast in tašča sta bila ob svoji skromni pokojnini zakreditirana do konca, denar od teh kreditov pa je ob življenju na veliki nogi izginil že prvi dan, ko se je znašel na bančnem računu.

Gregi je nekako uspelo, da je potolkel vse moje pomisleke. Nazadnje sem mu izročila dvajset evrov in ga prosila, naj mi vsaj to vrne. Vse mi je obljubil, čisto vse! Potem pa je izginil skozi vrata, slišala sem le njegovo poplesavanje po stopnicah. To je počel vsakič, ko se mu je zdelo, da mu ves svet leži na dlani. Minili so trije dnevi, pa ga še ni bilo domov. Jaz pa brez enega samega evra v denarnici. Stopila sem k mami (telefona že lep čas nisem imela, ker ni bilo denarja zanj) ter jo lepo prosila, ali sta lahko otroka pri njej. Nič mi ni odgovorila, le sesedla se je za mizo, si pokrila obraz z dlanmi in zajokala. Ni me ganilo, niti malo ne. Bila sem jezna nanjo, ker se mi je še zmeraj zdelo, da dela Gregi krivico.

Malo po enajsti uri sem se v službi onesvestila. Zavrtelo se mi je in preden sem lahko karkoli naredila, mi je zmanjkalo tal pod nogami. Odpeljali so me na urgenco in v zmedenosti sem zdravniku odkrito povedala, da že več dni nisem jedla. ''A hujšate?'' me je v šali vprašal. Prikimala sem, kaj pa sem hotela drugega?

Poslali so me na oddelek ter me priklopili na infuzijo. Krvni izvidi so bili katastrofalni. Trmasto sem stiskala ustnice in razmišljala, kako se bo počutil Grega, če bo slučajno prišel v prazno stanovanje. Samo zanj mi je bilo mar!

Ko so me odpustili, sem zavila še na banko. Uslužbenka, ki me je že zelo dobro poznala, se je sicer prijazno nasmehnila, a sem imela občutek, da bi najraje vstala in zbežala. Prosila sem jo, da bi še enkrat pregledali moje finančno stanje, če bi se dalo dobiti nekaj sto evrov hitrega kredita. Zmajala je z glavo. ''Gospa, vi imate toliko blokad, da je že misel na kredit popolnoma nemogoča!'' mi je dejala. Potem pa je stopila za predelno steno in mi prinesla trideset evrov. ''Tole vam dam iz lastnega žepa, ker se mi smilite!'' je še dodala.

Bolj me ne bi mogla ponižati. A kaj sem hotela? Pograbila sem denar, da si ne bi premislila, in brez pozdrava zapustila banko. Doma sem se lotila svojih plačilnih list in bančnih izpiskov. Nekaj mi je kljub izkušnjam govorilo, da se je bančna uslužbenka motila. Plačilna lista je bila obetavna. Nikoli nisem dobila manj kot 1.600 evrov. Z dodatki še veliko več. Po plačilu stroškov za garsonjero, v kateri smo pristali, in so bili minimalni, bi mi ostalo, če bi bilo vse, kot bi moralo biti, najmanj tisoč evrov za trošenje. Pogled na kup blokad, ki so mi visele za vratom, ni bil enostaven. Če bi želela izplačati vse, bi morala imeti vsaj tristo tisočakov.

Z evri, ki mi jih je dala bančna uslužbenka, sem nekako preživela skoraj deset dni. Potem pa me je mama poklicala v službo, naj se oglasim, ker je starejši otrok bolan. Živčna razvalina, kakršna sem bila, sem že imela na koncu jezika, da verjetno ni kaj hujšega, saj sem ga nazadnje videla ''včeraj'', ko je bil še čisto zdrav. Potem pa sem začela razmišljati, da so minili že trije tedni, kar sem nazadnje videla svoja otroka! Postalo me je sram v dno duše. Niti spomnila se nisem nanju, v glavi se mi je motal le Grega! Po telefonu je bil nedosegljiv, verjetno je zamenjal operaterja. Na vprašanje, kje hodi, pa nisem imela odgovora. Da bi poklicala partnerico njegovega prijatelja in jo vprašala?! Raje bi se udrla v tla, kot si nakopala takšno sramoto. Hrepenela sem po njegovem objemu, smehu, dobri volji, optimizmu, po vsem, s čimer je v trenutku znal razsvetliti še tako temačen dan.

Ko sem po službi odhitela proti domu staršev (morala sem iti peš skoraj pet kilometrov, ker nisem imela denarja za avtobus) so najstarejšega že odpeljali v bolnišnico. Huda pljučnica. Mama je šla z njim, oče, ki me je pričakal na pragu, pa je pljunil predme. ''Če se mu kaj zgodi, boš ti kriva za njegovo smrt!'' me je nahrulil, preden sem se umaknila njegovemu besu.

Dvignila sem prst kraj ceste in šele po kakšni uri mi je ustavil kombi in me zapeljal do Ljubljane. Pojma nisem imela, kje moj otrok leži: na infekcijski ali na pediatriji. Tavala sem sem in tja in spraševala. Bila sem čisto izgubljena. Ko sem ga končno našla, me niso več pustili k njemu. Da je že prepozno, so mi rekli. Domov sem se odpravila peš. Enaindvajset kilometrov. Kaj pa je to takšnega?

Na smrt utrujena sem vstopila v stanovanje malo po tretji uri zjutraj. O, kako sem se razveselila, ko sem v postelji zagledala Grego! Objel me je in stisnil k sebi. ''Kje si bil? Kaj si počel? Zakaj se nisi nič oglasil?'' sem ga zasipavala z vprašanji.

Med božanjem mi je povedal, da je šlo vse narobe. Da je dolžan tri tisoč evrov za usposabljanje za trgovanje z bitcoini, pa da je kljub vsemu ugotovil, kje leži denar na tleh, le pobere ga ne nihče. ''Postal sem spremljevalec neke starejše, zelo razgledane vdove. Ni mi hudega!'' je še dodal. Ko je že zarana odšel k njej, sem jokala kot dež ...« (Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Blaž Schnabl z majoliko in rdečim nageljnom

Peter Colnar

V Zahomcu na Koroškem se je 26. januarja 1832 rodil keramik in podjetnik Blaž Schnabl (Šnabl). V Kamniku je razvil pomembno podjetje za oblikovanje keramike, ki je kmalu zaslovelo tudi po izdelovanju majolike in na njej rdečega nageljna. Pravzaprav je prvo keramično delavnico v Kamniku postavil leta 1855 Florjan Konšek, ko je ustanovil keramično obrtno delavnico. Iz Češke je dobil izurjene in sposobne delavce, ki so prenesli v kamniško podjetje vse najnovejše pridobitve slovite češke keramične in porcelanske industrije. Dejavnost pa je močneje kmalu razvil Blaž Schnabl, ki je umrl 8. aprila 1913 v Kamniku.

Podjetni Schnabl se je iz Ljubljane priženil v Kamnik. Registriranih je imel več obrti: proizvodnjo čistilnega praška, apna, žago ter mlin za mletje kamnov za izdelovanje keramike. Bil je tudi lastnik glinokopa. Leta 1878 je kupil kamniško delavnico za izdelavo beloprstene keramike, ki zaradi bele podlage omogoča krašenje z večjim številom barv. Direktor podjetja je postal Čeh Oskar Skuta, ki je zasnoval ogromno vzorcev in motivov, med drugim tudi značilen rdeči nagelj.

Podjetje se je pod vodstvom Blaža Schnabla močno razvilo in imelo kupce v domovini (Avstro-Ogrski) in tujini (Furlanija). Izdelovali so posodo za vsakdanjo rabo, izdelano po vzorcu dunajskega porcelana, in tudi zahtevnejše okrasne predmete. Leta 1911 je Schnabl prepustil podjetje sinu Rudolfu, ki se je preusmeril v izdelovanje okrasne keramike, zlasti majolik. Znan keramik je bil tudi njegov vnuk Avgust Schnabl.

Težke ali pa celo uničujoče čase je kamniška keramika doživljala, ko je pristala v rokah povojnih oblastnikov. Vodstvo so prevzeli ljudje, ki niso obvladovali keramičnega dela. Nekoč je zaradi grbov na majolikah nastal zelo čuden položaj. Nekdo je poslikave na majolikah z grbi Krškega, Kočevja, Pirana in še nekaterih drugih mest razmazal. Takratni direktor je delavcem očital, da delajo reklame »za določene svetnike in križe«. Očitno je pri njem to vzbujalo sumničenje, saj slovenski mestni grbi niso nastali v povojnem obdobju, ampak pomenijo neko dediščino. Kočevje je imelo sv. Jerneja, Krško sv. Janeza s kačo v kelihu, Ptuj je imel križ, prav tako tudi Piran. Cerknica je imela cerkvico na jezeru, Maribor pa cerkvico in Svetega duha. To so bili stari grbi in takšne majolike so naročali, vendar je direktor te grbe enostavno uničil, kar je v praksi prineslo določene posledice.

Majoliko sedaj oživljajo društvu Hiša keramike in v kamniškem muzeju.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Smledniku se je 20. 1. 1874 rodil skladatelj in učitelj Vinko Krek. Napisal je več kot osemdeset posvetnih in cerkvenih glasbenih del.**
- **Na Jezerskem se je 20. 1. 1889 rodil gorski vodnik, reševalec in župan Vinko Tepina.**
- **Na visokem pri Kranju se je 21. 1. 1864 rodil pisatelj, publicist in duhovnik Peter Bohinjec. Bil je zgodovinar, pisatelj gledaliških iger, potopisec, literarni zgodovinar, življenjepisec ...**
- **V Poljanah nad Škofjo Loko se je 22. 1. 1861 rodil podobar Pavle Šubic. Bil je četrti sin Štefana Šubica. Podobarstva se je učil pri očetu, slikarstva pri bratih Janezu in Juriju.**
- **Na Godešiču se je 25. 1. 1852 rodil šolnik, učitelj in naravoslovec Pavel Kavčič.**
- **V Poljanah nad Škofjo Loko se je 25. 1. 1877 rodil pisatelj Pavel Perko. Njegove pripovedi so zbrane v samostojnih knjigah Z naših gora (1924) in Novele in črtice (1961).**

GG +

Razgledi

Medvedek Pu

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Kdo izmed ljubiteljev knjig za otroke ne pozna Medvedka Puja in Hiše na Pujevem oglu? Avtor teh večnih očarljivih zgodb je Alan Alexander Milne, angleški pisatelj, ki je bil izjemno plodovit, avtor satiričnih in humornih esejev, gledaliških del, romanov in kratkih zgodb.

A. A. Milne se je rodil 1886 v Londonu in 1956 tam tudi umrl. Študiral je na univerzi v Cambridgeu in opozoril nase s članki v študentskem časopisu. Nanj so postali pozorni pri satiričnem časopisu Punch in ga povabili k sodelovanju. Ob 1906 naprej je bil njegov soizdajalec, njegova dramska dela so bila na sporedu v več londonskih gledališčih. Napisal jih je dvainštirideset, uprizarjali pa so jih z večjim ali manjšim uspehom. Priljubljene so bile tudi njegove detektivske zgodbe.

Leta 1913 se je poročil z Dorothy/Daphne de Selincourt. Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, so Milneja 1915 poklicali v vojsko, postal je oficir za zveze, vendar je kmalu po prihodu na fronto težko zbolel in so ga odpustili. Po vojni je napisal ostri in pretresljivi deli o njenem nesmislu: Mir s častjo in Zločin proti človeški pameti.

Leta 1920 se mu je rodil sin, pozneje znameniti Christopher Robin, ki mu je začel pisati zgodbe o njegovih plišastih igračkah, v katerih je ob svojih živalskih prijateljih navduševal medvedek Pu, ki so se mu velikokrat primerile nenavadne dogodivščine in jih je po navadi nagradil vedno zaželeni lonec medu.

Milne si je leta 1926 kupil hišo na deželi, v kateri je svoje otroštvo preživel Christopher Robin s svojo varuško, kakor je bilo tedaj v navadi. Starša, ki sta bila zvečine v Londonu, je videl le poredko. Sošolci so se iz njega norčevali na račun njegovega oblačenja in zgodb o Pujevi druščini. Veliko let pozneje je večkrat z grenkobo rekel, da je bil ujetnik lastnega otroštva.

Medvedek Pu pa je osvajal svet, preveden je v več kot štirideset jezikov in njegove zgodbe so še vedno tople in humorne. Christopher Robin in njegova žena Leslie, ki je bila hkrati tudi njegova prva sestrična, s starši skoraj nista imela stika. Mati je zaradi tesne sorodstvene zveze srdito odklanjala sina in pretrgala z mladim parom vse stike; sinu ni dovolila, da bi se od nje poslovil, ko je umirala. Po smrti Christopherja Robina leta 1996 pa je avtorske pravice vdova prodala Družbi Walta Disneyja.

Medeni poobedek

Za 4 osebe potrebujemo: *4 lončke jogurta na grški način, 3–4 žlice akacijevega medu, malo sladkorja v prahu, 800 g mešanega sadja: banana, kivi, ananas, medena melona, lahko tudi mešano jagodičje, 1 žlico limetinega soka, optimalno žlico limoncella ali ruma (če jedo samo odrasli), 1 zavojček mandljevega krokanta (na polici s pripomočki za sladko peko), 4 otroške piškote, 4 lističe mete ali melise.*

Jogurt gladko zmešamo z medom. Sadje narežemo na kocke, ga poškropimo z limetinim sokom, potresemo s sladkorjem v prahu in za 1 uro postavimo v hladilnik (nato jogurtu primešamo brizg alkohola, če ne jedo tudi otroci). V visoke kozarce enakomerno nalagamo plast jogurta, plast sadja in spet jogurt.

Nazadnje vrhnjo plast potresemo s krokanton, okrasimo z otoškim piškotom in lističem mete ali melise.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Slovenski policisti, ki skrbijo za varnost na smučiščih, od lani uporabljajo posebno serijo smuči Elan. V begunjski tovarni so razložili, da gre za model Elan Amphibio 14, ki je oblikovno zasnovan v barvah Slovenske policije, smuči pa so opremljene z večkrat nagrajeno tehnologijo, ki omogoča hitrejše in bolj direktne zavoje ter omogoča vsestransko uporabo. Oprema policistov smučarjev je torej optimalna, zdaj čakajo le še na pravo pošiljko snega, da jo bodo sploh lahko s pridom uporabljali. S. Š. / Foto: Gorazd Kavčič

Mnoge vsakodnevne obveznosti zahtevajo tudi njim ustrezno garderobo ter seveda obutev, še posebej če gre za zaposlene v protokolarnem sektorju, kjer so delovniki polni raznovrstnih dogodkov. Okusi so vsekakor različni, vendar je na srečo ponudbe v izobilju, najpomembneje pa je, da so čevlji, s katerimi hodimo po poteh življenja, udobni. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (522)

Žirovski horuk v nove čase

Miha Naglič

»Povojni gospodarski zaplet je bil v tem, da je nova oblast nasprotovala zasebni gospodarski pobudi in lastnini, zato tudi ni bila naklonjena (blago rečeno) večini predvojnih obrtnikov in podjetnikov. Tako je nastalo veliko pomanjkanje obratov, ki bi občanom ponujali obrtniške izdelke, pa trgovske, gostinske in druge storitve. Problem je reševala in največkrat tudi rešila takratna občina z ustanavljanjem ustreznih družb (delavnic, lokalov, podjetij). Veliko jih je usahnilo, iz nekaterih pa so nastala večja podjetja. Vsa večja podjetja, ki so poleg Alpine nastala v letih 1945–1990, so se organsko razvila iz teh »občinskih« družb, med njimi so bila zlasti tri: Kmetijsko gozdarska zadruga Žiri – zdaj M Sora, Kladivar Žiri – zdaj Poclain Hydraulics, Trakotkalnica / Trak-etiketa – zdaj Etiketa Tiskarna. Vse to je iz Kopačeve knjige lepo razvidno. Značilna je v tem oziru zgodba žirovskega mizarstva. Pred vojno je imel Franc Potočnik svojo mizarsko delavnico. Po vojni so mu to delavnico »ponašili«, mojster Franc, ki so ga sicer »odplačali«, pa je imel svoje delo tako rad, da je pristal na (v bistvu cinični) predlog oblasti, da v novem, »našem« podjetju postane njegov prvi direktor. In iz tega podjetja se je razvilo Mizarsko podjetje Žiri, se pozneje pridružilo KGZ M Sora, danes je Mizarstvo M Sora eden glavnih delov družbe M Sora in v času, ki je sicer v znamenju Microsoftovih Windowsov, vse bolj poznano in priznano po vrhunskih in ekološko naprednih lesenih oknih. Tako je to šlo, bili so zapleti in krivice, končni rezultat pa je nadvse ugoden.« (str. 17–18)

Gornji odlomek je iz predgovora v knjigo Milana Kopača, dolgoletnega direktorja družbe Kladivar Žiri/Poclain Hydraulics, ki je lani dopolnila 70 let. Ob tej knjigi se sprašujem(o), ali ima še kateri drugi od večjih krajev v državi tako natančno popisan svoj gospodarski razvoj v prvih 15 letih po drugi svetovni vojni. Osrednja zgodba tega razvoja je tovarna Alpina, povzeta v reklu »Žiri so Alpina, Alpina so Žiri«. Iz Kopačeve knjige pa izvemo, da je v zadevnem obdobju v Žireh nastalo kar 42 gospodarskih subjektov, vsem pa je skupno to, da je njihovi ustanovitvi botrovala takratna občina. Ta ima v škofjeloški enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana shranjen svoj obsežni arhiv, avtor se je zakopal vanj, pritegnil še druge vire in tako je nastala ta knjiga, ki je tudi trajno pričevanje o duhu tistega časa, povsem drugačnega od tega, ki ga živimo …

Milan Kopač, Žirovski horuk v nove čase: razvoj občine in gospodarskih družb v Žireh od 1945 do 1961, Pegaz International, Ljubljana, 2019, 432 strani

MANJKAL JE LE SNEG

Na zunanji terasi Restavracije Center Lesce v Lescah, kot pove že ime restavracije, so nedavno v poznih popoldanskih urah pripravili simpatično zimsko druženje. Manjkal je le sneg.

Alenka Brun

Atudi tako so dogodek poimenovali Zimski piknik. Martin in Špela Gluščič, ki sta restavracijo prevzela po starših, sta nam zaupala, da so načrtovali še tekmovanje v postavljanju snežaka, če bi bil sneg.

Glasbeni del so na pikniku zaupali nasmejanemu in energičnemu Mitji Šinkovcu, ki ga nekateri poznate s televizijskih ekranov, drugi ste ga slišali v solo izvedbi, tretji ga poznate iz glasbenih odrov tudi v kombinaciji s 101ka bandom. Za žejne je bil poleg žirovskega piva Racon med drugim na voljo kuhan Karakterjev gin, kjer so bohinjskemu receptu za topli napitek dodali ščepec svojega okusa; lačni pa so lahko izbirali med burgerjem s trgano svinjino in sendvičem z govejim tri-tip zrezkom. Poimenovali so ju pulled pork burger in pa tri-tip steak sendvič. Kar pa je bilo še mogoče okusiti v burgerju (predvsem omako) in v sendviču dodanega, je zraslo na domačem zelniku, bi lahko rekli. Martin je namreč tisti, ki je v restavraciji šef kuhinje in zadolžen za okuse, pomaga pa mu simpatični

Špela in Martin Gluščič ter Mitja Šinkovec

Janez Mulej, kuhar, ki je pridno vrtel prijemalko za žar tudi na pikniku, sprejemal in izdajal naročila za lačna usta ter razlagal, kaj vse je mogoče okusiti. Dobre volje mu ni zmanjkalo – kot tudi vsem obiskovalcem piknika ne.

Žirovsko pivo je tokrat točil Anže Račič

Kulinarična zvezda piknika: pulled pork burger

Janez Mulej

Mitja Šinkovec je bil tokrat v solo izvedbi.

PREMIERNO SMRTNA PAST

Igralska zasedba Ta bol' teatra, ki deluje pri Kulturno-prosvetnem društvu (KPD) Josip Lavtižar Kranjska Gora, bo uprizorila gledališko predstavo Smrtna past. Premiera bo jutri, 25. januarja, v Ljudskem domu v Kranjski Gori.

Suzana P. Kovačič

Prizorišče gledališke predstave Smrtna past je delovni kabinet Sidneyja Bruhla pri Bruhlovih doma v Westportu v ameriški državi Connecticut, in sicer na oktobrski večer. Kabinet je poln orožja, ki je (a ne zgolj) odrski rekvizit, nastopajoči liki so dokaj vsakdanji, umori se dogajajo še pred našimi očmi – pa vendar do konca ne vemo, kdo je pravi morilec ter kdo je ali ni ubit. Zapletov je več kot dovolj, pasti za gledalce in tudi igralce še več ... Igralska zasedba Ta bol' teatra na domači oder postavlja kriminalko s primesmi komedije, polno vznemirljivih zasukov in napetosti. K sodelovanju so kot že dvakrat doslej (v predstavah Trikrat da in Ljubezen druge polovice) povabili diplomirano gledališko režiserko Tatjano Peršuh. »Nekako je bila želja igralcev Ta bol' teatra, da po dveh uprizoritvah romantičnih komedij posežemo po kriminalki, ki pa ima primesi komedije. Iskala sem nekaj v tej smeri in kar bi ustrezalo tudi številu igralcev. Originalno delo Smrtna past avtorja Ira Levina sicer nima primernega števila nastopajočih, ker pa se mi je tema zdela zanimiva in žanr ustrezen, smo en lik dopisali,« je priredbo za KPD Josip Lavtižar pojasnila Tatjana Peršuh.

Foto: Tina Dokl

Nastopili bodo Marko Koder (Sidney Bruhl), Polona Bačnar (Myra Bruhl), Stane Jakelj (Clifford Anderson), Petra Mlinar (Helga ten Dorp), Fredi Grilc (Porter Milgrim) in Nataša Vidic (gospa ten Dorp). Vadijo že od oktobra po več dni na teden in kot vedno v dneh pred premiero stopnjujejo tako število kot zahtevnost vaj. Premiera bo jutri ob 19.30, ponovitvi pa v nedeljo, 26. januarja, ob 19.30 in v soboto, 1. februarja, ob 19.30. Vse predstave bodo v dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori.

Na Krvavcu ponovno poslastica za gurmane

V ponedeljek, 27. januarja, se na Krvavec vrača Gourmet Cup Ljubljana, že tradicionalno smučarsko-kulinarično druženje, kjer se bodo ponovno zbrali znani obrazi slovenske gostinske scene in ljubitelji kulinarike. Za pravo kulinarično razvajanje bodo tokrat skrbeli mladi kuharski talenti. Dan se bo zaključil z Apres ski zabavo v garaži spodnje postaje kabinske žičnice Krvavec. V torek pa v sklopu dogajanja organizirajo še Gourmet Večerjo na zajli.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Zelo previdni boste pri nasvetih. Ne morete pozabiti, da ste se pri tem že večkrat opekli. Osamljene se boste počutili toliko časa, dokler boste to sami hoteli. Vedno ni dovolj samo stik z naravo, potrebni so tudi ljudje okoli nas.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Drzen korak vas bo kmalu postavil pred resnico: delo in samo delo. So stvari, ki jih drugi lahko opravljajo namesto vas, so pa tudi odločitve, ki so samo na vaših ramenih. Glejte, da v delovni vnemi ne pozabite na družinske dolžnosti.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Ko že globoko zadihate in ste prepričani, da prav nič ne more iti narobe, se pojavi zid. Zid, ki vas spravi v dvome, in v trenutku vse, kar je bilo prej svetlo, postane temno. Vsak dan prinese kaj novega in samo od vas je odvisno, kako se boste odločili.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Pazite na izražanje svojih čustev. Ste prenapeti, zato vaše izjave ne bodo nikogar očarale, temveč prej nasprotno. O svoji bolečini govorite, namesto da jo skrivate v podzavest. Veseli boste vabila ljudi, ki jih že dolgo niste videli.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Za vami so težki dnevi, zato si boste privoščili odmor in prav nikomur ne boste dovolili, da vas zmoti. Naredili si boste nove načrte, ki so potrebni, če hočete spremeniti vse tisto, kar si želite. Na področju ljubezni pričakujte pozitivne spremembe.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Različni virusi so vas zadnje čase prisilili k počitku. Veliko ste in še vedno premišljujte, zakaj vam je vsega tega treba. Tako pač je: kadar sami ne prepoznamo znakov in se umirimo, nas ustavi vesolje in poskrbi za počitek.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
V vas bo zasijala posebna iskra in ta vas bo popeljala do pravih poti. Svet se vam bo obrnil na glavo. Nič zato, saj ravno to potrebujete. Moč, da bi lahko premikali gore, ne bo namišljena, ampak resnična. Denar se vam približuje.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Poskrbeli boste za svoje zdravje in si v prvi vrsti priskrbeli miren dopust. Slaba vest bo odveč, čeprav vas bo spremljal občutek, da si ne smete privoščiti malce lenarjenja. Pri financah se obremenjujete; vložili boste več truda in presenečeni boste.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Če si iščete dodaten vir zaslužka, boste imeli prave možnosti. V poslovnem krogu se vam obeta napredovanje, sestankov v tujini se ne izogibajte, saj so lahko za vas še kako pomembni. Vaša ljubljena oseba se bo počutila prikrajšano.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Na različne načine boste poskušali drugim predvsem pa sami sebi dokazati, da ste sam svoj človek. Da se sami odločate in spreminjate smer poti, kakor se vam zdi najbolje. Poguma ne bo zmanjkalo, kar je najvažnejše. Denar pride.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Imeli boste občutek, da se nikamor ne premaknete, ne glede na to, koliko truda vložite. To je le posledica vaše utrujenosti, saj ste se izčrpali in si to težko priznate. Nekaj dni oddiha in to, da nekaj časa posvetite samo sebi, vse spremeni.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Vse premalo pozornosti ste posvečali temu, kaj resnično pomeni prijateljstvo. To je tista prava opora ali samo iskrene besede in preprost objem nekoga, ki mu je dejansko mar. Postavljeni boste pred odločitev, glejte le, da boste poslušali srce.

TA JE DOBRA

Nevaren vodnjak

V gorenjski vasici ima župnik z vsemi ženskami skrit dogovor: ko se mu želijo izpovedati o prešuštvu, rečejo, da jim je spodrsnilo pri vodnjaku.
Čez kakšno leto ga zamenja novi župnik. Ko na spoved pride prva ženska in spregovori o tem, kako ji je spodrsnilo, jo duhovnik zaskrbljeno vpraša: »A ste se poškodovali?«
»Nisem,« se nasmehne gospa: »Vse je v redu.«
Potem k spovedi pride še vse polno žena, ki so »padle pri vodnjaku«. Župnik se odloči, da bo nemudoma ukrepal glede nevarnega vodnjaka in se napoti k županu. Ta je seznanjen s skritim geslom, zato ga popade smeh:
»Dragi gospod župnik, nič ne skrbite, vodnjak ni noben problem.«
Župnik smrtno resno: »No, vi se kar šalite, ampak vaša žena je že trikrat padla!«

Dieta

Minka zavistno prijateljici Štefki: »Madona, kako lepo si shujšala. Kakšna nova dieta?«
»Kje pa! Le krompir, korenje in fižol.«
»A res? Pa si vse to kuhala ali pekla?«
»Okopavala.«

Oropana želva

Po parku se je sprehajala želva. Mimo je prišla tolpa dvanajstih polžev in jo oropala. Želva je seveda poklicala policijo, može postave pa je zanimalo, kako se je zgodil rop.
Želva: »Joj, veste, ničesar se ne spomnim, vse se je zgodilo tako hitro!«

Svetlolaski

»Veš, razmišljala sem ...« blondinka razlaga prijateljici.
»A te je zelo bolelo?« jo prekine svetlolasa prijateljica.

LAŽJI SUDOKU

5		3	2			6	9	
9	1			3	7		4	
2			9	5				3
	2					8		4
	5	8		7		3	1	
3		4					2	
1				9	5			8
	7		1	8			6	2
	3	9			4	5		

Rešitev:

8	3	9	6	2	4	5	7	1
4	7	5	1	8	3	9	6	2
1	6	2	7	9	5	4	3	8
3	9	4	5	1	8	7	2	6
6	5	8	4	7	2	3	1	9
7	2	1	3	6	9	8	5	4
2	4	7	9	5	1	6	8	3
9	1	6	8	3	7	2	4	5
5	8	3	2	4	6	9	1	7

TEŽJI SUDOKU

2		9			5		4	
	3		4					
8	6		1					2
6		8		4				
	1			2			5	
				1		3		6
1					6		8	4
					1		3	
	9		3			2		

Rešitev:

7	9	6	3	8	4	2	1	5
4	8	5	2	7	1	6	3	9
1	2	3	9	5	6	7	8	4
9	4	2	5	1	8	3	7	6
3	1	7	6	2	9	4	5	8
6	5	8	7	4	3	9	2	1
8	6	4	1	3	7	5	9	2
5	3	1	4	9	2	8	6	7
2	7	9	8	6	5	1	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	MUSLIMANSKA HALJA	NAPAD NA ZNANO OSEBNOST	SMUČARSKI SKAKALEC ZAJC	ŠAHISTKA KUŠNIR	BORZNI POSREDNIK	SOL OLJNE KISLINE	RENE KRHIN	VINOGRADNIK (NAREČNO)	FINSKI PISATELJ (JUHANI)	NAŠA REVIJA	MODEL VOZILA SUZUKI
PRIVID, SLEPILO	6										
ETILNI ALKOHOL				26							5
NOVA VERZIJA FILMA						15	LAZ, RUT / PEVKA BLAGNE				
ITAL. NAFTNI KONCERN				ITALIJANI (SLABŠ.) / STIK ROKE S TRUPOM					ANTON OCVIRK / ZNAK ZA ENAKOST		
DEJAN TAMŠE			KRAJ PRI ŠKOFJI LOKI / GOZDNI DELAVEC		2					BRISAČA (ZAST.)	SADNI NAPITEK
TV VODITELJICA (LILI)						MODEL VOZILA DAEWOO					
DEL MOLEKULE					IZDELOVALEC TOKOV	GR. MUZA POEZIJE / TV VODITELJICA (O. R.)				14	
GORENJSKI GLAS	ZAVETNIŠTVO	ZAHOD SONCA / RAZTEGLJIVA VRV	24					CIGARETNI OGOREK / VOZILO S KASONOM			
NEKDANJA DOLŽINSKA MERA				REŽISER VAVRA / ZID	21						SANJE, SPANJE
DRŽAVA V ZDA							GR. JUNAK, AJANT / KRAJ PRI PODNARTU				
TARTAR (OBLIKA ZAPISA)									PODREDNI VEZNIK / ATLET OSOVNIKAR		10
RENATE SALECL		9	SPOLNI POHOTNEŽ / ISKRA, OGOREK								
SLIKAR GLIHA					BANTUJSKO PLEME / SIVA PAPIGA		7			SLOVENSKI IGRALEC (PRIMOŽ)	OTKA, ORIČKA
ZNAK, KI ZNIŽA NOTO						SL. SMUČAR (MARTIN) / KARIKATURIST MAVER					
LUKA V IZRAELU		22		NOVI SVET / SNEŽENI MOŽ							
POLJSKI FILOZOF (ALFRED)							ZODIAKALNI ZNAK	GLASBENIK STEVENS / BELGIJSKI SKLADATELJ (FRANCOISE)		25	
GORENJSKI GLAS	NAŠE SMUČIŠČE	STROK. ZA ENOLOGIJO / EROTIČNOST			12			3	RUDI KOSMAČ / RIBA SARDELA		
VOZNIK F-1 ROSBERG					PERZIJSKA SV. KNJIGA / STAROVEŠKA DRŽAVA						
ENAKI ČRKI			MESTO V ŠVICI / GLASBENIK S KITARO							DESET GRAMOV	MESTO V IRANU
SAMOGLASNIK		4				DIŠEČE MAZILO				18	
POKRAJINA V GRČIJI						MENIČNO JAMSTVO	RAJ, PARADIŽ / KRAJ NAD REKO				
VIJAK PRI SADNI STISKALNICI				MATIČNA KNJIGA (STAR.)	8				27		
KOSTMOGRAFINJA VOGELNIK				NOGOMETAŠ KARIČ	UREJEVALEC VRTOV / DOMAČE OBUVALO		16				
GLAVNO MESTO VENEZUELE		17						ALENKA GOTAR			HUDOBIJA
AVESTA GEVAERT ŠONA TARSKI TERZIT	NIŽAVJE	MESTO V ITALIJI / PISATELJICA LINDGREN						JAPONSKA SLIKARKA (YOKO)	RUDI ZAVRL / ZABAVLJAČ IZ ODISEJE		1
NASUT DEL ZEMLJIŠČA					20	IZREZ FILM. PRIZORIŠČA / ZEMELJSKO PODNOŽIŠČE					
PREBIVALEC ISTRE		13					VERNOV KAPITAN / ALBIN PO DOMAČE				
ŽARO TUŠAR			SUMERSKI BOG NEBA	DEL MARIBORA / ENOTA ZA MOČ			11			REKA V ETIOPIJI	NOČNI LOKAL
REKA V MJANMARU								DEL ČELJUSTI / TINKARA KOVAČ			
PEVKA PUŠLAR				23	DOMAČNOST				19		
KLICANA BARVA PRI IGRAH S KARTAMI					PREDSTOJNIK NA VISOKI ŠOLI						

E-volucija avtomobila se nadaljuje. Volkswagen e-Golf.

Vaš e-Golf se zaveda zahtev današnjega časa in izpolnjuje sodobna pričakovanja: zmogljiv in obenem domala neslišen elektromotor jemlje dih z osupljivimi pospeški, hkrati pa omogoča energijsko varčen način vožnje. Polnjenje e-Golfa poenostavlja inteligenten sistem upravljanja.

Opcijski navigacijski sistem Discover Pro je infotainment sistem za najzahtevnejše kupce. Inovativno upravljanje z gestami vam omogoča preprosto pomikanje po glavnem meniju.

23,4-centimetrski TFT-zaslon je občutljiv na dotik in zagotavlja vrhunski prikaz zemljevidov v 3D-perspektivi. Sistem ima poleg tega USB-vhod, dve reži za SD-kartice in Bluetooth vmesnik. V vozilu je skupno vgrajenih osem zvočnikov.

Inteligentni asistenčni sistemi v e-Golfu zvišujejo raven udobja pri vožnji. Poleg tega boste z njimi lažje kos kritičnim situacijam.

ACC meri oddaljenost in hitrost spredaj vozečih vozil. V kolonah in zastojih v kombinaciji z opcijskim menjalnikom DSG zavira vozilo do zaustavitve in kmalu zatem tudi avtomatsko znova spelje. Razdaljo do spredaj vozečega vozila lahko – v okviru sistemskih omejitev – ohranja do hitrosti 210 km/h.

Včasih se zgodi kaj nepredvidljivega in potrebno je zaviranje v sili. V takšnih situacijah vam lahko pomaga serijski sistem za nadzor prometa Front Assist.

Volkswagen e-Golf je serijsko opremljen s kakovostnimi komfortnimi sedeži, ki so oblečeni v trpežne tekstilne prevleke Zoom. To ne bo pogodu le vašemu občutku za estetiko, pač pa tudi vašemu hrbtu.

VW e-Golf sedaj še bolj dostopen – že od 19.990 EUR

(vključno s popustom in subvencijo Eko sklada)!

AH VRTAČ
Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila E-GOLF
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 5. februarja 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	

DRUŽABNA KRONIKA

KONCERT TAPRAVE PODEŽELSKE MLADINE

Letos je Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine v Kulturnem domu v Šenčurju organiziralo že drugi Dobronamerni koncert taprave podeželske mladine, tokrat še s plesom.

Alenka Brun

Lani je Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine koncert organiziralo prvič, odziv je bil odličen in letos so zadevo ponovili. A v precej razširjeni različici in na koncu so obiskovalci koncerta lahko ostali še na plesu.

Vezno besedo so ponovno zaupali Janezu Rakovcu in Maji Konc, na odru pa se je tokrat zvrstilo lepo število nastopajočih, med njimi tudi nekaj prepoznavnih domačih glasbenih imen narodno-zabavne scene. Publika je tako prisluhnila ansamblom Kerlci, Nipera, Viharnik, Raubarji, Lun'ca, Veseli Begunjčani ter moški pevski zasedbi Il Divji. Med koncertom so se na odru zavrteli še člani Folklornega društva (FD) Preddvor, po končanem koncertnem delu pa so za sproščeno plesno vzdušje vseh obiskovalcev poskrbeli Peklenski muzikantje.

V uvodnem delu je pesmi Kmet je kralj sledilo še nekaj spodbudnih besed predsednika Zveze slovenske podeželske mladine (ZSPM) Roka Damijana. Voditelja sta razložila, da je koncert dobronameren zato, ker so vsa zbrana sredstva namenjena delovanju in nadaljnjemu razvoju društva, izobraževanju članov, povezovanju in predvsem spodbujanju mladih, ki se trudijo, ustvarjajo in ohranjajo slovensko podeželje živo. Pri uvodnem nagovoru pa se je Damijanu pridružila tudi predsednica društva Barbara Lombar, pozdravila publiko in se zahvalila za podporo.

Koncertni del so potem odprli že omenjeni Nipera, trije Dolenjci, ki najraje razveseljujejo z vižami Lojzeta Slaka; organizatorji so poskrbeli tudi za hudomušno in sladko nagradno presenečenje, zadnji pa so nastopili priljubljeni Gorenjci Veseli Begunjčani. Čisto za konec – za piko na i – so nastopajoči »ubrali« še znano Avsenikovo Na Golici.

Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine pa letos čaka še zanimiva preizkušnja: lani so namreč na državnih Kmečkih igrah zmagali in postali njihov gostitelj: 4. julija 2020 že 34. izvedba kmečkih iger tako prihaja na Gorenjsko.

Organizacijski odbor Društva kranjske in tržiške podeželske mladine s predsednico Barbaro Lombar (druga z desne v prvi vrsti) in povezovalcema koncerta: Janez Rakovec je četrti z desne v drugi vrsti, Maja Konc pa je druga z leve v prvi vrsti.

Člana FD Preddvor Žan Seljak in Ciril Likozar

Mladi Dolenjci: Ansambel Nipera

Gonilna harmonika Viharnikov Martin Vodlan

Energični Raubar Miha Križnar

VRTIMO GLOBUS

Pamela Anderson petič pred oltar

Igralka in nekdanja Playboyjeva zajčica **Pamela Anderson (52)** se je že petič sprehodila do oltarja. Večno zvestobo je obljubila filmskemu producentu **Jonu Petersonu (74),** s katerim sta bila ljubimca pred tremi desetletji. »Veliko lepih deklet bi si lahko izbral, toda petintrideset let sem hotel le njo. Ona v meni vzbudi divjo plat, me navdihuje. Ščitim jo in z njo ravnam, kot si zasluži,« je povedal Jon. Poroka je potekala v ožjem družinskem krogu.

Ozzy zbolel za Parkinsonovo boleznijo

Legendarni britanski roker **Ozzy Osbourne (71)** je zbolel za Parkinsonovo boleznijo. »Ni smrtonosna diagnoza, toda vsekakor poškoduje oz. uničuje določene živce v telesu. Kakšen dan se dobro počuti, kakšen dan pa zelo slabo,« je povedala njegova soproga in menedžerka Shelly Osbourne. Pevec namerava na zdravljenje v Švico. Kljub diagnozi je napovedal turnejo po Severni Ameriki, ki se začne maja letos.

Christina Milian je drugič mamica

Pevka in igralka **Christina Milian (38)** ter njen partner Matt Pokora sta postala starša sinčku Isaiahu. »Pa smo začeli. Preprosto popolno. Svet je tvoj, sin najin,« je zapisala Christina in tako sporočila veselo novico. To je zanjo drugi otrok, iz prejšnjega zakona ima devetletno hčerko Violet Madison. Matt je postal prvič očka. Par je skupaj od leta 2017.

Madonna mora poslušati svoje telo

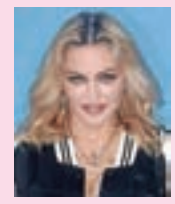

Pop zvezdnica **Madonna (61)** je v sklopu svoje turneje odpovedala koncert v Lizboni. Točnega razloga pevka ni podala, svojim oboževalcem pa se je opravičila in pojasnila, da ji je žal, ker ne bo nastopila, toda kot pravi, mora poslušati svoje telo in počivati. »Držite pesti, da se vidimo,« je upanje izrazila pevka, ki naj bi imela hude bolečine po neznanih poškodbah.

Sestri Manca (25) in Petra (23) Zupan sta sicer iz Naklega, a je naneslo tako, da plešeta pri Folklornem društvu Preddvor. / Foto: A. B.

Ko se vse vrti okrog hrane ...

V blejski knjižnici so na prvem pogovoru v sklopu Odprtih pogovornih večerov gostili Dragico M. Sternad Kenda iz Zasipa, avtorico knjige Motnje hranjenja, s katero so odprli perečo temo, ki prizadene veliko mladostnikov, pa tudi odraslih.

Mateja Rant

Bled – Iztočnice za pogovor o anoreksiji, bulimiji in kompulzivnem prenajedanju je pripravila psihoterapevtka Barbara Prassel, ki je vodila pogovorni večer v blejski knjižnici. Opozorila je, da danes živimo v družbi, v kateri je telo osrednje orodje samopodobe, zato mora biti zdravo, fit, lepo ... Vse to vodi tudi v motnje hranjenja, s katerimi se je po podatkih iz raziskave Evropske zveze za možgane v letih od 2005 do 2013 spopadalo tudi 0,3 odstotka populacije v Sloveniji. V obdobju, ki ga je zajela raziskava, je bilo po besedah Barbare Prassel pri osebnih zdravnikih obravnavanih 259 anoreksičnih in bulimičnih pacientov letno. »Pri tem je treba upoštevati, da gre za bolezen, pri kateri se ljudje težko izpostavijo oziroma je prej obratno, to skrivamo. Zanjo se pogosto izve šele takrat, ko je že kritično oziroma je potrebno bolnišnično zdravljenje,« je razložila Barbara Prassel. V Sloveniji je po podatkih raziskave

Dragica M. Sternad Kenda

1109 tovrstnih bolnišničnih zdravljenj na leto. »Od tega je 43 odstotkov pacientov starih med 15 in 19 let, 23 odstotkov pa med 10 in 14 let.« Kar 90 odstotkov pacientov je ženskega spola.

»Motnje hranjena so resne in tako jih je treba tudi obravnavati,« je ob tem poudarila Dragica M. Sternad Kenda in opozorila, da je te težave pri mladostnikih težko odkriti, saj prizadeta oseba stori vse, da bi jih prikrila. »Ob tem se je treba zavedati, da so prehranske navade najstnikov pogosto nenavadne, zato manjši odkloni niso nič posebnega,« je pojasnila in navedla nekaj opozorilnih znakov, ki lahko nakazujejo na razvoj motenj hranjenja. Na to lahko posumimo, ko telesna teža ostaja nespremenjena ali se celo zmanjšuje v obdobju, ko bi se morala povečevati, dekleta se zdijo sama sebi debela, čeprav so suha, bruhanje pa prikrivajo tako, da pustijo dolgo teči vodo v kopalnici. Zato staršem svetuje, da so pozorni na te znake in si vzamejo čas za pogovor z otrokom. Razumevanje problema s strani družine ali prijateljev lahko predstavlja pomemben dejavnik pri zdravljenju, je pojasnila Sternad Kenda.

O motnjah hranjenja po njenih besedah govorimo takrat, ko hrana postane stvar, okrog katere se vrti večina misli ter vodi v boje s samim seboj in vzbuja slabo vest. »Veliko ljudi hrano občasno uporablja za preganjanje dolgčasa, odganjanje žalosti ... A to niso motnje hranjenja. Motnje hranjenja so kompleksen problem, ki se kaže kot izguba nadzora nad lastnim hranjenjem,« je pojasnila Sternad Kenda. Nekateri ljudje poskušajo prek hrane obvladovati praznino, strah, nezadovoljstvo in druge probleme. »S pretiranim uživanjem ali izogibanjem hrani se izognejo problemom, ki se jim zdijo nerešljivi.« Za motnje hranjenja po njenih besedah nikoli ne obstaja en sam vzrok, ampak gre vedno za prepletanje med kulturnimi, družinskimi in osebnimi lastnostmi posameznika. Pomembno je, da se težave prepoznajo čim bolj zgodaj in se takoj poišče pomoč, saj je tako pomoč učinkovitejša. »Okrevanje je pogosto dolgotrajen proces; po mnenju strokovnjakov traja tako dolgo, kolikor dolgo so trajale motnje hranjenja.« Kot opozarja Sternad Kenda, gre pri motnjah hranjenja za zapletenejšo odvisnost, kot je odvisnost od drugih substanc. »Medicinska obravnava anorektično telo vedno tehta in prisilno hrani. 'Nevarne' substance tako ne moremo prenehati uživati, ampak je pri hranjenju treba najti pravilno ravnotežje.« Zdravljenje je mogoče le, če najdemo vzroke za motnje hranjenja. »Zato je za mnoge le malo upanja za ozdravitev,« z obžalovanjem ugotavlja Sternad Kenda.

Po njenem prepričanju kot družba premalo opozarjamo na te težave, kar za mladino ni dobro. V šoli je vse osredotočeno na uspeh, staršem pa primanjkuje časa za otroke, ker pozno prihajajo iz služb. »Čas pa teče, in bolj ko se izgubljamo v odvisnosti, težje je priti ven,« je opozorila Sternad Kenda, ki opaža, da si starši vzamejo premalo časa za otroke in preveč zahtevajo od njih. »Osnova, da pravočasno prepoznamo težave, je predvsem pogovor in vzpostavitev popolnega medsebojnega zaupanja,« zato svetuje Sternad Kenda.

Popotne zapiske zbrala v knjigi

Angelca in Marko Žerovnik iz Komende sta zakonca, doktorja znanosti, upokojenca, predvsem pa strastna popotnika, ki sta v zadnjem obdobju svojega življenja prepotovala kar enainštirideset dežel, večino izven Evrope. Svoje vtise in spoznanja sta nedavno objavila že v tretji knjigi, ki pa je vse prej kot običajen potopis.

Jasna Paladin

Komenda – Angelca in Marko Žerovnik sta doslej izdala že tri knjige s svojih potovanj. In medtem ko je njuna prva knjiga nosila preprost naslov Potovanja, zadnji dve nosita naslov, ki je skorajda zavajajoč – Poezija cvetja in življenja, saj bralca ne navaja na vsebino, ki ga čaka. »Na najinih potovanjih se je nabralo na tisoče fotografij in vrsta dnevnikov s podrobnimi opisi doživetij in opažanj s poti. Res se nama je zdelo škoda, da bi vse to ostalo zgolj v domači hiši. Mnogi so naju tudi spodbujali, naj zapise izdava v knjigi. Želela sva si, da bi vsi, ki jih to zanima, lahko preko naju spoznavali svet. Resda ne gre za povsem klasičen potopis, saj tokrat fotografij nisva objavila, a bralca prav zato, ker se mora posvetiti branju, pritegneva in tako 'vzameva s seboj' na potovanje,« pravita zakonca Žerovnik, ki sta

Angelca in Marko Žerovnik s knjigo v dveh delih Poezija cvetja in življenja

tuje dežele spoznavala skupaj, a vsak po svoje.

Dr. Angelca Žerovnik je po izobrazbi specialna pedagoginja in na predstavitvi knjige v kamniški knjižnici je priznala, da jo na potovanjih najbolj pritegnejo ljudje sami, njihova vera, običaji, kultura, šolstvo in podobna področja, medtem ko je dr. Marku Žerovniku, ki je po izobrazbi geograf in kartograf, razumljivo bolj blizu narava, geologija, raznolikost površja in podobno. Knjiga je zato polna vtisov in osebnih doživetij na eni ter strokovnih in verodostojnih podatkov na drugi strani, zgodba z vsake dežele pa se v knjigi začne s štirivrstično kitico; prav vse je napisal Marko Žerovnik.

Kot sta povedala, sta v preteklosti veliko potovala, a v letih svojih poklicnih karier predvsem na službene simpozije in strokovna srečanja v tujino, za potovanja, kakršna opisujeta v knjigi, sta čas našla predvsem v zrelejših letih. Državam in destinacijam z množičnim turizmom se izogibata. V knjigi (v obeh delih) tako predstavljata svoja potovanja v Jordanijo, Izrael, Jemen, Dubaj, Turčijo, Gruzijo, Armenijo, Iran, Indijo in indijsko Himalajo, Nepal, Butan, Šrilanko, Pakistan, Vietnam, Kambodžo, Kitajsko, Kirgizijo, Sulawesi, Papuo Novo Gvinejo, Kenijo, Tanzanijo in vzpon na Kilimandžaro, Eritrejo, Maroko, Venezuelo, Argentino in nekatere druge. »Obiskala sva nekaj res odmaknjenih dežel, zato je v knjigi moč spoznati kraje in običaje, ki so v današnjem svetu že povsem redki, odmaknjeni ali celo nič več poznani. In čeprav je naslov zadnjih dveh knjig zelo poetičen, na potovanjih seveda ne gre vedno vse gladko. Resda krize med seboj nimava nikdar, saj si pustiva dovolj svobode, a marsikje sva za las ušla kakšni nesreči; potovanja so pogosto tudi nepredvidljiva, včasih tudi grenka. Sva se pa vselej srečno vrnila domov. Morda tudi zato, ker po svetu vselej hodiva z nekakšno meditacijo v srcu in vselej z optimizmom,« poudari Angelca Žerovnik, ki na potovanjih redno in skrbno piše dnevnik. Na vsako destinacijo se temeljito pripravita in v priprave sodi tudi znanje tujih jezikov. Angelca se je nekaj besed za osnovno sporazumevanje z domačini tako naučila celo na Papui Novi Gvineji, edini jezik, ki ji je zares povzročal težave, je arabski.

In kaj je tisto, kar so jima potovanja v življenju dala? »Eno izmed največjih daril, ki sva jih s potovanj prinesla domov, je spoznanje, da se človekova sreča ne skriva v izobilju in materialnih dobrinah, temveč izvira iz dobrohotne povezanosti med ljudmi in podarjeni nam naravi.«

Dobrodelno Iz srca v srce

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Bisernica Consulting – Vse darove imate v sebi in Humanitarni zavod Vid vabita na dobrodelni dogodek Iz Srca v Srce z namenom, da otrokom in mladostnikom, ki so omejeni v gibanju in izražanju, omogoči, da se bodo lahko spet vključili nazaj v okolje, igro, izobraževalne procese in ostale aktivnosti. Dobrodelni dogodek bo v ponedeljek, 27. januarja, ob 18. uri v Osnovni šoli Stražišče. V programu napovedujejo iVitalis tehnike za podporo delovanju srca, zvočno kopel s sončnim gongom in premiero Plesna meditacija srca. Zbrana donatorska sredstva bodo v celoti namenjena Humanitarnemu zavodu VID, ki že 25 let pomaga otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami iz socialno šibkejših družin pri nakupu invalidskih in drugih pripomočkov, ki jim olajšajo in polepšajo življenje.

Med nebom in zemljo

Maja Bertoncelj

Medvode – V Knjižnici Medvode bo v ponedeljek, 27. januarja, ob 19. uri odprtje razstave z naslovom Med nebom in zemljo avtorice Mojce Pintar. Pintarjeva je učiteljica likovne umetnosti na Osnovni šoli Medvode. Navdih za svoje slike išče v literaturi, ki opisuje stare civilizacije, mitologijo, stara vedenja, in v temah, ki se dotikajo duhovne rasti človeka. Od leta 1998 je razstavljala na skupinskih likovnih razstavah, predvsem s puštalskimi likovnimi ustvarjalci. Manjšo samostojno razstavo pa je do sedaj imela le eno, leta 2016. Želja, da predstavi cikle svojih likovnih del na samostojni razstavi, je zorela celih dvajset let, sedaj pa se ji je končno uresničila. Slika v mešani tehniki akrila, peska in oglja. Razstava bo na ogled do 7. februarja.

Akcija opazovanja ptic

Akcija opazovanja ptic bo letos potekala prihodnji teden, ko bodo ljubitelji ptice po pol ure opazovali ter zabeležili vrste in število opaženih ptic.

Marjana Ahačič

Kranj – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) tudi letos vabi k opazovanju ptic, ki se pozimi pojavljajo v naši okolici. Z akcijo Ptice okoli nas želijo spodbujati k boljšemu zavedanju narave ter spremljati, kaj se dogaja s pticami v naseljih.

Akcija bo potekala od ponedeljka, 27. januarja, do nedelje, 2. februarja. »Enkrat v tem obdobju si izberete pol ure, ko opazujete in beležite vrste in število opaženih ptic. Za pomoč pri prepoznavanju vrst smo pripravili letak s fotografijami ptic. Več informacij o akciji lahko najdete na spletni društveni strani ptice.si pod zavihkom Ptice okoli nas,« je povedala Bia Rakar iz Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Ptice lahko opazujete skozi okno, ob krmilnici, ali pa se odpravite na sprehod okrog doma, šole ali vrtca, svetujejo ornitologi. »Tudi če ptic v izbranem času ne boste opazili, je to za nas pomemben podatek,« opozarjajo. Svoja opažanja do konca februarja sporočite preko spletnega obrazca, ki je na voljo na društveni spletni strani, oziroma po pošti.

»S primerjavo podatkov o številu ptic med različnimi leti bomo lahko sklepali, ali njihovo število v naseljih upada ali narašča. Spremembe v številu ptic pa posredno govorijo tudi o kvaliteti našega okolja,« pojasnjujejo ornitologi.

Lani so v okviru akcije skupaj opazili več kot 17 tisoč ptic, ki so pripadale 71 vrstam. Najštevilnejši so bili domači vrabci, domači golobi in sive vrane. Prav nič presenetljivega, pravijo ornitologi. »Domači vrabec z naskokom prevladuje že zadnjih deset let. Sledijo mu domači golob, siva vrana in poljski vrabec, ki predstavljajo skoraj polovico vseh opazovanih ptic. Razlog za to je dejstvo, da imajo vse štiri vrste nekaj skupnih lastnosti: raznoliko prehrano, skupinsko vedenje, gnezdenje na umetnih strukturah in zaupanje ljudem. Z eno besedo bi jih lahko poimenovali generalisti, saj imajo zelo raznoliko prehrano in se znajo hitro prilagoditi novim razmeram. Zato ni nič nenavadnega, do so ravno te v naših mestih in naseljih najštevilnejše.«

V lanski akciji je sodelovalo kar 1360 opazovalcev. Med najbolj aktivnimi so bili v Biotehniškem centru Naklo, kjer je ptice opazovalo in popisovalo 45 dijakov.

Prihodnji teden bodo po vsej Sloveniji opazovali ptice, ki živijo v naši okolici. / Foto: Eva Horvat, DOPPS

Predavanja o vzgoji

Maja Bertoncelj

Medvode – V Knjižnici Medvode so v sredo začeli cikel predavanj o vzgoji. Marko Juhant je predaval o tem, kako pripraviti otroka na življenje. Sledila bodo še predavanja (vsa z začetkom ob 19.30): 12. februarja (Alenka Lanz na temo ločitev), 11. marca (Andreja Vukmir, Sočutno starševstvo in varna navezanost), 8. aprila (Tomaž Erzar: O odraščanju in vzgoji) in 27. maja (Lea in Albert Mrgole: Izštekani najstniki in starši, ki štekajo).

PREJELI SMO

Slovenščina, kdo bo tebe (še) ljubil?

Moj oče Hilarij se je v času fašizma izšolal za organista in pevovodjo pri profesorju in skladatelju Emilu Komelu v Gorici. V domači fari je prevzel vodstvo organista in pevovodje mešanega zbora prav v času, ko je bilo težko biti Slovenec, saj so se fašisti pojavljali za vsakim vogalom. Za očetov rojstni dan mu je domači župnik podaril krasne, v usnje vezane Prešernove poezije in ga ob tem tudi posvaril rekoč: »Hilarij! Poezije dobro skrivajte, da ne bi slučajno prišle fašističnim vohljačem v roke, sicer bi se za vas slabo končalo! Tudi pred otroki jih skrivajte, ker so še premladi, da bi stvari razumeli!« In, možakar vzame žago in odžaga desko v podu, kjer si je pripravil »gnezdece« za Prešernove Poezije, čez deske pa položil preprogo. Poezije sta lahko z mamo brala samo takrat, ko smo bili otroci že v postelji. Da, to se je godilo v času, ko še ni bilo svobode in ne demokracije. Živeli smo v nekakšnem dvojnem suženjstvu. Slovenščino pa smo ohranjali s ponosom in vztrajnostjo!

Kaj pa danes? Imamo demokracijo, svobodo in svobodo govora, ki nezadržno leze v angleščino. Jezik je skozi stoletja predstavljal »edino« kohezijsko silo, da smo sploh še obstali. Z jezikom namreč stojimo ali pademo. Danes doživljamo nekakšno dekadenco slovenščine. Kot laični opazovalec govora bom navedel nekaj svojih argumentov tega padanja, ki so skrb vzbujajoči.

Tuja prevozniška firma »Arriva«, ki je kupila bivši Alpetour, je izdala vozni red »samo!« v angleškem jeziku!?

Po naključju sem se odločil za poslušanje Radia Slovenija prvi program. Neverjetno! V uri in pol poslušanja so mi »zašpilali«, reci in piši, samo dva »komada« po naše, vse ostalo je bilo eno samo »angleženje!«

V Škofji Loki: Tovarišica ali vzgojiteljica iz nekega vrtca stoji s skupino malčkov pred semaforjem in vpraša svoje varovančke: »No, otroci, kdaj bomo šli čez prehod, ob kateri barvi na semaforju?« Eden od malčkov pa kot iz topa pove: »Grinn, grinn!« Vzgojiteljici je bilo nekoliko nerodno, ker so bili zraven še drugi ljudje in popravi situacijo: »Ja, pri zeleni bomo šli čez, pri zeleni.«

Na Bledu: Stopim v prostor avtobusne postaje, da bi pogledal, kdaj me bo Arriva odpeljala proti Kranju. K meni pristopi, moram reči, čedna mladenka in me ogovori kar po angleško! Jaz pa ji po naše povem, da je ne razumem. Ona pa: »Oh, a ste Slovenc?« Jaz pa: »Za zdaj še, za naprej se pa nič ne ve!« Potem mi pove, da je študentka in da je nameščena kot hostesa, ki pomaga angleško govorečim turistom. In v tej »podobi raja« sem bil prej Anglež kot pa Slovenec!? Tako! Nadaljnji komentarji so odveč.

Slovenščina je, brez dvoma, ogrožena! In koga bo zaradi tega narod linčal? Nikogar! V Ljubljani se odgovorni za ta jezikovni pojav znajo po jeguljasto izmakniti!!

Edvard Erzetič, Škofja Loka

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 6. 3., **KOPALNI IZLET BIOTERME:** 2. 3., **TOSKANA:** 20.–22. 3., **BANJA VRUĆICA S TERAPIJAMI:** 7. 3.–14. 3., **MADŽARSKE TOPLICE:** 6.–9. 2., **LENDAVA:** 22.–25. 3., **BANOVCI:** 3.–6. 5., **STRUNJAN:** 15.–18. 3., **TUHELJ:** 1.–4. 3., **MEDŽIGORJE:** 8.–10. 5., **MORJE – DUGI OTOK, LASTOVO, KORČULA, OREBIČ. www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Dan godle v Šenčurju

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi jutri, v soboto, 25. januarja, na Dan godle. Godlo s krompirjem, ki je šenčurska tradicionalna jed, boste lahko poskusili med 10. in 15. uro v klubski sobi Turističnega društva Šenčur (nad okrepčevalnico Alo Alo).

IZLETI

Pot Slakove in Pavčkove mladosti

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v soboto, 1. februarja, organizira pohod po Poti Slakove in Pavčkove mladosti: Mirna Peč–Mali Kal (hiša Slakove mladosti in spomenik Lojzetu Slaku)–Hmeljčič–Šentjurij (Pavčkov dom in spomenik Tonetu Pavčku)–Mirna Peč. Zmerne hoje bo okrog tri ure. Informacije in prijave zbira do četrtka, 30. januarja, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

OBVESTILA

Ustvarjalne robotske delavnice

Milje – V Hiši čez cesto na Miljah 11 bo Tehnološka izba vsak torek pripravljala tehnične delavnice za otroke od osmega leta starosti dalje, na katerih bodo ustvarjali in delali z robotki, jih samostojno programirali, da bodo delovali in se premikali po njihovih ukazih. Začetek bo v torek, 28. januarja, ob 17. uri. Delavnice bo vodil inženir elektrotehnike. Prijavite se lahko prek e-pošte lucka_tancer@t-2.net ali telefona 041 70 71 74.

Mesečno srečanje Prerojenih in predavanje

Kranj – Prerojeni vabijo na mesečno srečanje v ponedeljek, 27. januarja, v poslovno hišo TELE-TV in GTV – Gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a. Ob 18. uri bo predavanje »Alergije? Ne hvala.«. Več informacij lahko dobite po tel. 041 289 632 (Jožica).

PREDAVANJA

Miti in resnice o sladkorni bolezni

Kranj – Gorenjska podružnica Društva za zdravje srca in ožilja vabi na predavanje Neže Smrkolj, dipl. m. s., in Tinke Gasser Gruden, dipl. m. s., dipl. dietetičarke, z naslovom Miti in resnice o sladkorni bolezni. Na predavanju bosta osvetlili najnovejša spoznanja o razlogih za nastanek sladkorne bolezni, njen potek in zdravljenje. Predavanje bo v četrtek, 30. januarja, ob 16.30 v gostišču Arvaj v Kranju.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 25. januarja, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Iz peči v palačo ob 9. uri ter predavanje Daniela Aleksina ob 10.30.

Kozolci

Stara Fužina, Jezersko, Stražišče – V sklopu CLLD operacije Arhitektura gorenjskih vasi Razvojna agencija Zgornje Gorenjske vabi na predavanja Kozolci dr. Boruta Juvanca. Predavanja bodo potekala: 5. februarja ob 18. uri v TNP centru Stara Fužina, 10. februarja ob 18. uri v dvorani Korotan na Zg. Jezerskem in 14. februarja ob 18. uri v prostorih KS Stražišče, v sklopu Stražiške tržnice.

O pomenu predelave in uporabe lokalnega lesa

Radovljica – BSC Kranj – Regionalna razvojna agencija Gorenjske in Društvo za zaščito lesa Slovenije vabita na aktualno predavanje in pogovor z naslovom Pomen predelave in uporabe lokalnega lesa za prehod v nizkoogljično gospodarstvo in družbo. Izvedel ga bo dr. Franc Pohleven, velik zagovornik uporabe slovenskega lesa. Kot del tega bo predstavljenih tudi niz čudovitih in inovativnih izdelkov iz slovenskega lesa. Predavanje bo v četrtek, 30. januarja, ob 18. uri v prostorih Ekonomske gimnazije Radovljica (prvo nadstropje). Udeležba je brezplačna. Najava udeležbe in več informacij na 040 303 752 (Uroš) in uros.brankovic@bsc-kranj.si.

RAZSTAVE

Devetmesečna pot po Južni Ameriki

Naklo – KUD LIK Naklo vabi v ponedeljek, 27. januarja, ob 17. uri v Pavlinovo galerijo Doma Janeza Filipiča Naklo na odprtje fotografske razstave z naslovom Devetmesečna pot po Južni Ameriki. Svoje fotografije z dolgega potovanja razstavlja arhitekt, fotograf in bloger Rok Hočevar iz Naklega. Razstava bo na ogled do 2. februarja, in sicer ob nedeljah od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure ter ob torkih od 17. do 18. ure.

Dolomiti – mesta gradov

Tržič – V Galeriji Atrij bo v četrtek, 30. januarja, ob 18. uri odprtje razstave slik Žive Agrež z naslovom Dolomiti – mesta gradov. V kulturnem programu bodo nastopili učenci Glasbene šole Tržič.

PREDSTAVE

Verine zvezdice

Kamnik – V sredo, 29. januarja, bo ob 18. uri v Domu kulture Kamnik ponovitev otroškega folklornega muzikala Desetnica v izvedbi ŠKUD Verine zvezdice.

Poredna Vivi

Trzin – V Kulturnem domu Trzin bo 1. februarja ob 20. uri na sporedu avtorska monokomedija Trzincem že dobro znanega Mateja Mijatovića z igralko in šansonjerko Laro Janković v glavni vlogi.

Dobrodelni koncert Uresničimo sanje

V kamniškem Ciriusu bodo na dobrodelnem koncertu zbirali sredstva za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.

Jasna Paladin

Kamnik – V soboto, 1. februarja, ob 19. uri bo v telovadnici Ciriusa Kamnik potekal že 11. dobrodelni koncert Uresničimo sanje za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. Na odru bo nastopilo več znanih glasbenikov, med katerimi so se povabilu odzvali Trkaj, Manca Izmajlova, Jure Ivanušič, Skupina The Eccentrics z Anjo Pustak Lajovic, Lea Koban, Marta Zore, Aleksander Mežek, Uroš in Tjaša, Tadej Pasar, Soulgreg Artist ter Klapa Mali grad iz Kamnika. Program bo povezoval Tilen Artač, ki bo s seboj pripeljal še nekaj svojih gostov. Zbrana sredstva bodo namenili za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, s katerimi jim bodo skušali finančno olajšati tabore in učne izlete, ki so za starše teh otrok velik finančni zalogaj. Častni pokrovitelj dogodka je župan Občine Kamnik Matej Slapar.

Tržnica in kuhanje ričeta

Vilma Stanovnik

Mavčiče – V zadružnem domu v Mavčičah bo danes med 16. in 18. uro potekala Mavška tržnica, ki jo pripravljajo Krajevna skupnost Mavčiče, Športno društvo Mavčiče, Prostovoljno gasilsko društvo Mavčiče, Kulturno društvo Šmonca in Društvo Sorško polje. Kupiti bo moč lokalno pridelano hrano pa tudi naročeno ekološko pridelano hrano. Ob 16.45 bodo obeležili prihajajoči kulturni praznik in 220. obletnico rojstva pesnika Franceta Prešerna. Ob 17. uri se bo predstavil lokalni odbor Karitas, pripravljajo pa izmenjavo rabljenih sezonskih oblačil. Že ob 16. uri se bo začelo tekmovanje vseh šestih vasi iz krajevne skupnosti Mavčiče v kuhanju ričeta, ki ga bodo obiskovalci po tekmovanju lahko tudi pokusili.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 25. 1.
17.50 ČAS DEKLIŠTVA
20.15 GOSPODJE
22.20 PODLI FANTJE ZA VEDNO
16.00 DOLITTLE, sinhro.
13.40 NOŽ V HRBET
12.10 KOŠARKAR NAJ BO 2
21.00 1917
14.50 VOJNA ZVEZD: VZPON SKYWALKERJA
13.30 VOHUNI POD KRINKO, sinhro.
13.40, 18.20 JUMANJI: NASLEDNJA STOPNJA
14.10, 16.15 LEDENO KRALJESTVO 2, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 25. 1.
16.10, 19.45 ČAS DEKLIŠTVA
18.45, 20.45 GOSPODJE
18.10, 20.00, 22.20 KOT ŠEF
15.40, 18.00, 20.30, 21.45 PODLI FANTJE ZA VEDNO
13.45, 15.50, 17.40 DOLITTLE, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 24. 1.
20.00 MOJ NAJBOLJŠI PROFIL
Sobota, 25. 1.
18.00 LOTI IN IZGUBLJENI ZMAJI, sinhro.
20.00 MOJ NAJBOLJŠI PROFIL
Nedelja, 26. 1.
17.00 LOTI IN IZGUBLJENI ZMAJI, sinhro.
19.00 POLSESTRA

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 24. januarja
20.00 Kahlil Gibran: PREROK (v Stolpu Škrlovec)
Sobota, 25. januarja
10.00 Romana Krajnčan, Danijel Malalan: NA DVORIŠČU (v dvorani PGK)
20.00 Kahlil Gibran: PREROK (v Stolpu Škrlovec)
Ponedeljek, 27. januarja
10.00 Boris A. Novak: KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Sobota, 25. januarja
19.30 Feri Lainšček: PETELINJI ZAJTRK

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

NA lepi lokaciji v Kranju ali bližnji okolici kupim hišo z vrtom, tel.: 031/367-659 20000215

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

Potrebujete projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja ali izvedbo gradnje? Želite izvesti parcelacijo ali potrebujete geodetski načrt?
Strokovno in celovito od ideje do realizacije – prostorsko načrtovanje, projektiranje in geodetske storitve.
Domplan, d.d., PE Urbanizem
Bleiweisova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 740
E: urbanizem@domplan.si
I: www.domplan.si

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

OPREMLJENO delavnico za elektromehaniko, lahko pa prostore tudi za drugo dejavnost, tel.: 041/672-014 20000178

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

PEUGEOT HDi partner 1.6, disel, letnik 2006, cena 2.000 EUR, tel.: 031/215-832 20000184

RENAULT Twingo, vozen, cena 150 EUR, tel.: 041/967-554 20000210

ŠKODA Octavia 1.9 TDi, letnik 2002, 250.000 km, cena 2.500 EUR, tel.: 04/59-57-448 20000192

VW TOURAN 1.6 trendline, letnik 2007, bencin, 75 kw, 102 km, metalno sive barve, vlečna kljuka + dodamo 4 letne gume, tel.: 040/384-741, Primož 20000201

VOLVO V70, letnik 2005, D5 disel, karavan, lepo ohranjen, avtomatik, redno servisiran, tel.: 051/368-115 20000154

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 19003389

LOTO

Rezultati 7. kroga – 22. januarja 2020
9, 12, 22, 30, 35, 36, 39 in 7

Loto PLUS: 11, 12, 16, 23, 30, 33, 36 in 27
Lotko: 8 6 8 4 1 7

Sklad 8. kroga za Sedmico: 310.000 EUR
Sklad 8. kroga za PLUS: 300.000 EUR
Sklad 8. kroga za Lotka: 550.000 EUR

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 10. 1. 2020 v Gorenjskem glasu, je bilo podjetje **AVTOHIŠA VRTAČ, d.o.o. ,** iz Stražišča pri Kranju. Nagrajenci: 1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila E-GOLF – **Jože Štamcar**, Domžale, 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS – **Matjaž Jamnik**, Žirovnica, 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas – **Primož Šolar,** Podnart. Nagrajencem čestitamo!

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 7. januarja 2020, je bilo **KULTURNO DRUŠTVO DR. IVAN TAVČAR, POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO**. Geslo križanke je bilo: DIATONIČNA HARMONIKA. Nagrajenke, ki prejmejo po dve vstopnici za predstavo Visoška kronika v poljanskem narečju za uprizoritev v Cerkljah 1. februarja 2020 so: **Nuša Špenko** iz Vodic, **Marinka Osterman** z Visokega in **Marjeta Deržič** iz Zgornje Besnice. Nagrajenkam čestitamo!

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

PRESAJENO mivko, primerno za gradnjo ali peskovnike, tel.: 051/646-650 20000182

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

NOVA vhodna vrata, 30 % ceneje, tel.: 041/271-953 20000170

PODARIM

2 LESENI okni, rabljeni, v. 100 cm x š. 80 cm, ter otroško posteljo, tel.: 031/272-632 20000213

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19003384

BUKOVA drva, metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 041/604-112 20000165

DRVA jesen, 1 leto sušena pod streho, možna dostava, cena 60 EUR/m³, tel.: 040/387-333, Škofja Loka 20000198

DRVA mešana, cena 40 EUR/m³, dostava možna v manjših količinah, tel.: 04/51-88-063, 041/446-510 20000202

JESENOVA, hrastova ali mešana drva, tel.: 041/504-662, Sebenje 20000173

SUHA mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 20000066

SUHA bukova drva, tel.: 041/767-339 20000166

SUHA bukova in mešana drva ter butare, tel.: 031/826-621 20000177

SUHA bukova in jesenova drva, možnost prevoza, tel.: 041/368-998 20000199

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PODARIM

SESALEC, tel.: 031/290-072 20000162

OGREVANJE, HLAJENJE

PODARIM

TRAJNO žarečo peč Emo Plamen, tel.: 041/821-893 20000190

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

SERVISIRANO, dobro ohranjeno žensko kolo na prestave, zelo ugodno ali po simbolični ceni, tel.: 031/288-587 20000169

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige, popolnoma nove, avtorske, ugodno. Za iskalce resnice, tel.: 040/567-544 20000197

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE izjemne tehnične, umetniške, sporočilne in energijske vrednosti, tel.: 040/567-544 20000196

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 20000187

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19003388

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

MOŠKE gležnarje, št. 45, topli, cena 25 EUR, tel.: 051/819-044 20000180

KUPIM

STAREJŠO gasilsko paradno uniformo manjše velikosti, tel.: 051/262-241 20000175

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

INVALIDSKI električni štirikolesni skuter Soča, star 6,5 leta, lep, tel.: 040/647-491 20000183

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

SIVO mucko, tel.: 051/397-239 20000216

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

DVOBRAZDNI obračalni plug, suhe butare in oddam vrtičke za zelenjavo, tel.: 041/851-862 20000168

TROSILEC za gnoj, obračalnik, pajek, tavniške brane, vilice za bale, tel.: 031/642-953 20000204

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

KUPIM

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, tel.: 031/500-933 20000099

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI in krmni krompir, bel in rdeč, ter ajdo, tel.: 040/355-865 20000195

PŠENIČNO slamo, balirano, rezano, velike kocke, tel.: 031/504-509 20000174

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 TELICI ČB, pašni, breji 9 mesecev, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 20000211

ČB bikce, stare 2 tedna, tel.: 041/691-243 20000171

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 19003387

KOKOŠI nesnice, tel.: 041/549-713 20000191

ORJAŠKE lisce, samce in samice, za pleme ali zakol, tel.: 041/724-123 20000188

TELICE po izbiri, za nadaljnjo rejo, tel.: 031/356-632, 041/335-058 20000163

TELIČKE, stare 1 mesec, tel.: 041/589-884 20000164

TELIČKO simentalko, težko 220 kg, tel.: 041/916-180 20000209

KUPIM

BIKCA simentalca, težkega od 140 do 200 kg, tel.: 041/935-596 20000194

KRAVO s teletom, tel.: 031/410-418 20000134

KRAVO simentalko, brejo od 8 do 9 mesecev, drugič ali tretjič breja, tel.: 040/206-003 20000206

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo – Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. SREČNO NOVO LETO 2020. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 19003386

V knjigi je zbranih več kot sto novih receptov (za juhe, zelenjavne jedi, meso, ribe, rižote, testenine in sladice). Opremljeni so z več kot petsto fotografijami, ki nazorno prikazujejo potek priprave jedi, tako da se boste priprave lahko lotili tudi kuharski začetniki.

246 strani, trda vezava

14,99 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Izberite letošnje darilo

avtomatski dežnik

steklenica

univerzalno čistilo + mikrokrpa

nakupovalna vreča + kava 250 g

Popust in darilo veljata le za fizične osebe. Daril ne pošiljamo po pošti. Količina daril je omejena.

www.gorenjskiglas.si

Četrt leta zastonj

–25 %

Dragi naročniki, v letu 2020 bo izšlo 105 številk Gorenjskega glasa. Cena ene številke je 1,85 evra, celoletna naročnina brez popusta znaša 194,25 evra.

Ob plačilu letne naročnine vam priznamo kar 25-odstotni popust, kar pomeni prihranek v višini 48,56 evra, za letno naročnino pa boste odšteli le 145,69 evra!

To pa še ni vse: poleg plačila letne naročnine boste lahko v naših prostorih tudi popili kavico ter izbrali eno od daril na fotografiji.

Vabljeni na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, v drugem nadstropju, pon.–čet. od 8. do 16. ure, ob sredah do 17. ure, v petek do 15. ure. Se vidimo!

Gorenjski Glas

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678 20000208

VEČ rac, tel.: 031/766-840 20000203

OSTALO

PRODAM

SILAŽNE bale, tel.: 070/757-057 20000193

ŽAGOVINO za nastil, z dostavo, tel.: 041/695-021 20000200

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

AGRARNA skupnost Zasip za pašno sezono 2020 išče pastirja (pastirico) na planini Spodnja in Zgornja Krma. Kandidati naj pisne prošnje pošljejo na naslov: Agrarna skupnost Zasip, Sebenje 17, 4260 Bled, do 31. 1. 2020 20000098

MLAJŠEGA upokojenca z izkušnjami v skladišču ali trgovini in poznavanjem trgovskega blaga honorarno zaposlimo za občasno sezonsko delo v skladišču v Kranju, v Savski loki 21, Intertrend, d.o.o., tel.: 040/296-750, pisarna@intertrend.si 20000156

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, obletnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355 19003398

IŠČEM DELO – humorist vam pripravi veliko smeha in zabave na vaših obletnicah, tel.: 041/369-014 20000212

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19003385

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, … LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20000167

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 20000207

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19003399

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19003383

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje REDŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje – izvajamo vse od temeljev do strehe, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 20000037

IŠČEM

INVALIDKA v Kranju začasno potrebuje pomoč, od 13. do 14. ure, tel.: 040/245-543 20000205

IŠČEM žensko za pomoč v gospodinjstvu, oskrbi, v Nemčiji, od 1 do 3 mesece, tel.: 04/59-57-510, 041/320-581 20000214

RAZNO

PRODAM ajdo in kupim bukove ali hrastove goli in oddam prostor v najem 10 x 6 x 3.7 m, tel.: 031/850-370 20000181

PRODAM

CEPILEC za drva, moč 8 ton, nov, in počitniško prikolico Adria B3, z vso opremo, lepo ohranjena, tel.: 051/311-668 20000189

KRZNO kune za okoli vratu in ostalo za toplo gretje, tel.: 04/20-41-431, 040/552-824 20000179

NOVO lahko motorko, smrekovc, zračno pištolo, pohodne čevlje 43, tel.: 041/364-504 20000185

NOVO zračno puško, električni radiator, manjši ročni sesalec, tel.: 041/364-504 20000186

SAMSUNG Galaxy A30S, nerabljen, cirkular 1F za drva, ekonom lonec 6 lit., termo steklenica, tel.: 041/858-149 20000106

SUHO seno v balah in Opel astro 1.6 diamond, letnik 1996, celo ali po delih, tel.: 041/694-938 20000176

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 74. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ati, stari ata, pradedek, brat, stric

Anton Torkar

avtoličar, klepar, izdelovalec skodel, krovec, iz Lesc

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, vsem, ki ste ga imeli radi in nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in za sv. maše. V času bolezni hvala ZD Radovljica in SB Jesenice. Hvala g. Janku Stušku za poslovilni nagovor, prav tako za lepo opravljen lovski pogreb lovcem LD Jelovica - Ribno. Hvala g. župniku, pogrebni službi Novak ter pevcem za zapete žalostinke. Hvala čebelarskemu društvu, Društvu RK Lesce, OZ Radovljica ter vsem, ki ste izkazali spoštovanje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči,
in čeprav spokojno spiš,
med nami še naprej živiš.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

Marija Fajfar

p. d. Gregorjeva mama z Brega ob Savi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali sveče, cvetje in svete maše. Zahvaljujemo se zdravnici Maruši Arnejšek za zdravljenje. Hvala gospodu župniku Cirilu Plešcu za lep pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in pogrebni službi Komunale Kranj. Vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo pospremili na njeni zadnji poti, vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žalujoči vsi njeni

Bremena usode te niso zlomila,
pod zadnjim bremenom
pa si omahnila.
Življenju si le to dajala,
kar zmogla si in znala.

ZAHVALA

V 92. letu se je poslovila naša draga mami, sestra, stara mama, prababica, tašča in teta

Cilka Erzar

roj. Jenko, iz Vopovelj

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, sveče, cvetje ter darove za sv. maše. Posebna zahvala g. Lucijanu Potočniku za lep cerkveni obred, Ani in Jožu za lepo prebrane besede slovesa, nosačem, pevcem in Pogrebniku. Vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od naše mami, še enkrat hvala.

Vsi njeni

»Nikoli ne veš,« rekel si ti,
»kdaj se spet srečamo mi!«
(G. Avsenik)

ZAHVALA

V 84. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, praded, brat in stric

Stane Bohinec

iz Preddvora

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, še posebej Mileni in Janezu ter Karli in Primožu, za podporo in pomoč v težkih trenutkih.
Hvala gospodu župniku Pavlu Okolišu, vokalni skupini Ptice Trnovke, sodelavcem Občine Preddvor, članom PGD Preddvor in DU Preddvor ter gasilcem GZ Kokra, Hotemaže, Jezersko in Krkavče, ki ste našega ata pospremili na zadnji poti.
Iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim za izrečena sožalja, darovane sv. maše, sveče, cvetje in molitve.

Žalujoči njegovi

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 85. letu se je poslovila naša draga mami, žena, babica, tašča, sestra in teta

Ljudmila Berčič

iz Sr. Bitenj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem za izrečena sožalja, darovanje sveč in cvetja. Lepa hvala tudi g. župniku Bojanu Likarju, pevcem, osebju Doma počitka Mengeš in Komunali za opravljeno pogrebno storitev. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni

ZAHVALA

But there is one promise that is given,
I'll meet you on God's golden shore.
(Man of Constant Sorrow, ameriška ljudska)

V 65. letu starosti je boj z rakom izgubila

Tatjana Urevc

Rada bi se zahvalila vsem, ki so me tolažili v težkih trenutkih. Hvala tudi njenim sodelavcem in sosedom za darovane sveče, medicinskim sestram in negovalkam nevrološke klinike UKC Ljubljana in pogrebcem podjetja Žale za lepo opravljen raztros pepela.

Hči Larisa

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je …

ZAHVALA

Na lep hladen dan smo se poslovili od naše ljubljene žene, mami, stare mame, tašče, sestre in prijateljice

Bernarde Lukanec

iz Tenetiš

Iskreno se zahvaljujemo dr. Mariji Jenko Burgar, OA Sava Kranj, dr. Radu Janši, GOA Ljubljana, za pomoč v času njenega zdravljenja. Posebna zahvala gre dr. Mateji Lopuh, SB Jesenice, Paliativna oskrba, za lajšanje bolečin v težkih trenutkih bolezni. Hvala g. Jožetu Vodičarju in g. Tomažu Ovseniku za lepe besede ob slovesu, župniku Branku Balažicu za lepo opravljen pogreb, pevcem zbora Lipa za zapete pesmi, pogrebni službi Navček Visoko ter sosedom, prijateljem in znancem za pomoč.
Hvala vsem za izrečena ustna in pisna sožalja ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Anketa

Naborništvo ni potrebno

Maša Likosar

Stranka SDS je v parlamentarno proceduro vložila novelo zakona o vojaški dolžnosti, s katero bi ponovno uvedla polletno obvezno služenje vojaškega roka. Gorenjci različnih generacij so nam zaupali, ali se z uvedbo naborništva strinjajo, zakaj da oziroma ne. / Foto: Tina Dokl

Jaka Zmrzlikar, Kranj:

Če bi se obvezno služenje vojaškega roka ponovno uvedlo, bi verjetno šel, a ne z veseljem. Mislim, da bi bil čas odsotnosti izgubljen in bi ga lahko bolj uporabno izkoristil, kot na primer za šolo.

Aljaž Kranjc, Kranj:

Če bi prišlo do vojnega stanja, bi bila uvedba smiselna. Zdi se mi, da smo v naši državi varni, zato za zdaj še ni potrebna. Res bi bil nekaj časa odsoten, a bi naredil nekaj dobrega za državo.

Domen Okorn, Šenčur:

Trenutno se mi ponovna uvedba ne zdi potrebna. Če bi se na svetu začele razmere zaostrovati, potem bi predlog podprl. Mladi ne vemo, kaj je vojska. Ta moškim vcepi samostojnost in delavnost.

Danijel Zorko, Kranj:

S ponovno uvedbo obveznega služenja se nedvomno strinjam, saj vojska da disciplino, urejenosti in delovne navade, česar pa mladi danes nimajo. Sam bi se takoj odločil za služenje.

Jože Šenk, Predoslje:

Po 17 letih, ko smo obvezno služenje ukinili, bi ga bilo nesmiselno uvesti, saj nimamo ne financ ne opreme. Fantje bi morali izkusiti pravo vojsko. Biti vojak je vendarle poklic, ki zahteva veliko urjenja.

Zdravstveni dom odprt maja

Občani Cerkelj z nestrpnostjo pričakujejo dokončanje zdravstvenega doma. Čeprav je bilo prvotno dokončanje gradbenih del po pogodbi predvideno te dni, so s potekom del na občini zadovoljni.

Jasna Paladin

Cerklje – »Zdravstveni dom bo končan v nekaj mesecih, predvidoma do maja, nekoliko bomo – predvsem pri zunanji ureditvi – odvisni tudi od vremena. Pogodbo z izvajalcem gradbenih del smo podaljšali za mesec dni, rok za opremo pa se izteče v sredini maja. Prostore v pritličju je že kupila družba Kemofarmacija, kamor bodo preselili lekarno, ki je zdaj na Trgu Davorina Jenka. Nekoliko pa smo spremenili načrte v mansardi, saj bomo prostor, kjer je bila prvotno predvidena soba za organizacijo različnih predavanj in seminarjev, uredili v ambulanto za pljučno slikanje, saj smo pred novim letom sklenili dogovor s pulmologinjo. Do konca februarja bodo zaključena vsa obrtniška dela, nato pa sledi montaža potrebne opreme in zunanja ureditev,« nam je pojasnil župan Franc Čebulj.

Gradnja zdravstvenega doma v Cerkljah aktivno poteka, do konca februarja bodo predvidoma zaključena že vsa obrtniška dela v notranjosti. / Foto: Gorazd Kavčič

V zdravstvenem domu, ki ima približno tisoč kvadratnih metrov uporabnih površin, bosta poleg že omenjenega še dve splošni ambulanti, zobozdravstvena ambulanta, sestrska soba, pediatrija in fizioterapija, v mansardi pa še prostor za arhiv občine. Gradnja bo občina stala približno dva milijona evrov, opremo ambulant (razen pulmološke) in potrebni kader pa bo plačalo in zagotovilo Osnovno zdravstvo Gorenjske.

Začetni tečaj biodinamike

Domžale – Društvo Ajda Domžale vabi na začetni tečaj biodinamike. Tečaj bo ob sobotah, 22. in 29. februarja ter 14. marca, med 9. in 13. uro potekal v Domžalskem domu v Domžalah. Trem teoretičnim predavanjem bo v aprilu sledilo še praktično delo. Informacije in prijave na andreja.videmsek@gmail.com.

Dvanajsti literarni natečaj Term Snovik

Snovik – V termah Snovik bodo kulturni praznik znova počastili z literarnim natečajem. Letošnjega tema je Pogum. Svojo pesem lahko pošljete do 30. januarja na events@terme-snovik.si. Rezultate bodo razglasili na literarnem večeru, ki bo 7. februarja ob 18. uri v termah.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno. Jutri in v nedeljo bo pretežno oblačno, možen bo rahel dež.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
–7/8 °C	–1/6 °C	1/6 °C

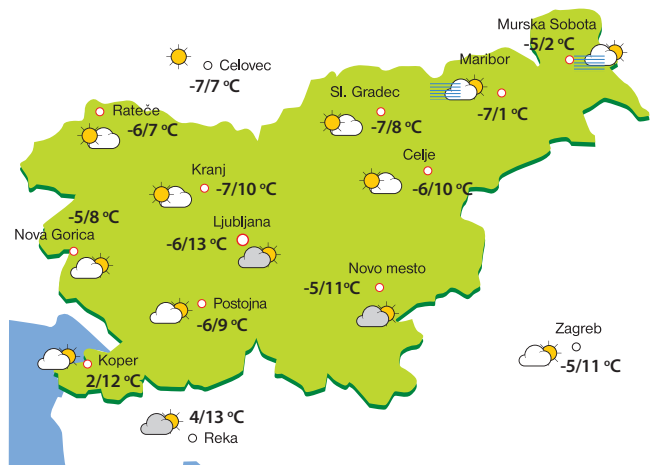

Rak, ki je izjema

Skoraj vsak nov primer raka materničnega vratu je mogoče preprečiti.

Urša Peternel

Kranj – »Rak materničnega vratu je med raki izjema, saj o njem vemo dovolj, da lahko preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka. Ženske, ki redno hodijo na presejalne preglede, imajo kar 70–90 odstotkov manjšo verjetnost, da bodo kadarkoli zbolele za tem rakom. Enako velja za ženske, ki so bile cepljene proti HPV (človeškim papilomavirusom) še pred prvo okužbo. Če je ženska cepljena proti HPV in se redno udeležuje presejalnih pregledov, je verjetnost, da bo zbolela, izjemno majhna,« ob evropskem tednu preprečevanja raka materničnega vratu pravi Darja Zupan s kranjske območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

Razveseljujejo tudi podatki, ki kažejo, da se je lani precepljenost deklic glede na preteklo leto povečala za deset odstotnih točk in se približala šestdesetim odstotkom na ravni celotne države. Na Gorenjskem precepljenost znaša dobrih 51 odstotkov, najvišja je v UE Jesenice, kjer je več kot 70-odstotna, najnižja pa v UE Radovljica, kjer je le okrog 35-odstotna.

Odzivnost Gorenjk na državni presejalni program ZORA je nekaj manj kot 71-odstotna. Vse od uvedbe programa v letu 2003 se je število novih primerov raka materničnega vratu prepolovilo in Slovenija se že uvršča med države z najmanjšim bremenom tega raka. Tako so v letu 2017 zabeležili 85 novih primerov, v letu 2018 pa 106. Zadnji podatki za Gorenjsko so na voljo za leto 2016, ko so zabeležili enajst novih primerov.

Prepoved obiskov v internistični službi

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice zaradi okužb z respiratornimi infekti od minulega torka velja prepoved obiskov v internistični službi. Kot so sporočili iz bolnišnice, je v izjemnem primeru po predhodni najavi in dogovoru z lečečim zdravnikom na oddelku možen 15-minutni obisk ene zdrave osebe. Prepoved obiskov še vedno velja tudi na oddelku za zdravstveno nego in pri infektivnih bolnikih. Na ostalih oddelkih so obiski omejeni na eno zdravo odraslo osebo na bolnika, na pediatričnem oddelku je dovoljena prisotnost enega zdravega starša ali skrbnika, na ginekološko-porodniškem oddelku pa je dovoljen obisk zdravega partnerja. Svojce prosijo, da se pri vstopu na oddelek najprej zglasijo pri medicinski sestri, kjer bodo dobili natančne usmeritve.

Finančna uprava poziva k elektronski oddaji vloge

Kranj – Finančna uprava (Furs) vsako leto dobi približno 250 tisoč vlog za vzdrževane družinske člane, od tega tri četrtine v papirni obliki. Ker obrazci predstavljajo veliko administrativno breme, poleg tega pa je večja možnost za napake, ki vodijo v napačne informativne izračune dohodnine, si v Fursu že vrsto let prizadevajo, da bi zavezance spodbudili k elektronskemu poslovanju, to je k oddaji vloge preko mobilne aplikacije eDavki in prek spletnega portala eDavki. »Če vloge še niste oddali, storite to elektronsko,« pozivajo v finančni upravi in dodajajo, da je skrajni rok za oddajo vloge 5. februar.